

Kunnanhallitus 07.12.2021 § 266

Kunnanvaltuusto 15.12.2021 § 97

TALOUSARVIO 2022

TALOUSSUUNNITELMA 2023–2024

Kunnanhallituksen hyväksymä 7.12.2021

Kunnanvaltuuston hyväksymä 15.12.2021

SISÄLLYS

1. TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT	4
1.1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS VUOTEEN 2022.....	4
1.2. YLEINEN TALOUDEN TILANNE.....	6
2. SOTKAMON KUNNAN TALOUDEN LÄHTÖKOHDAT JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ	12
2.1. SOTKAMON VÄESTÖ JA TYÖLLISYYS.....	12
2.2. SOTKAMON KUNNAN HENKILÖSTÖ	13
2.3. HYVINVOINNIN, TERVEYDEN JA TURVALLISUUDEN EDISTÄMINEN	17
2.4. ELINKEINOT JA ELINVOIMA.....	18
2.5. TALOUDEN TASAPAINOTTAMINEN.....	20
2.6. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA.....	21
3. STRATEGIAPERUSTA	25
3.1. SOTKAMON KUNTASTRATEGIA.....	25
3.2. SOTKAMON ELINVOIMAOHJELMA	25
3.3. SWOT-ANALYYSI VUODELLE 2022.....	26
4. KUNTAKONSERNI	27
5. TALOUSARVION RAKENNE, SITOVUUS JA SEURANTA	30
5.1. TALOUSARVION SITOVUUS.....	30
5.2. MÄÄRÄRAHAT SITOVUUSTASOITTAIN.....	32
6. TULOSLASKELMAOSA TALOUSARVIOSSA.....	33
6.1. TULOSLASKELMAN ANALYSOINTI	36
7. RAHOITUSLASKELMA.....	46
8. KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN TOIMIALOITTAIN	49
8.1. HALLINNON TOIMIALA.....	49
8.2. SIVISTYKSEN TOIMIALA.....	61
8.3. YMPÄRISTÖ- JA TEKNINEN TOIMIALA	71
9. INVESTOINNIT	81
10. VESIHUOLTOLAITOS	88
LIITTEET.....	89

1. TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT

1.1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS VUOTEEN 2022

Maailmantalous toipui yllättävän nopeasti covid-19-pandemian vaikutuksista vuoden 2021 aikana. Tähän suurimpana syynä oli voimakkaat elvytystoimet, joita keskuspankit ovat toteuttaneet rahamarkkinoilla koko vuoden 2021 ajan. Maailmantalouden kasvu on ollut nopeaa ja vuonna 2021 sen odotetaan kasvavan yli 6 prosenttia. Kasvun pahimmaksi haasteeksi on osoittautunut pula rakennustarvikkeista ja komponenteista sekä toimitusten logistiikka ja varastoketjujen haavoittuvuus. Voimakas elvytyspolitiikka on kiihdyttänyt kuluttajahintainflaatiota ja nostanut raaka-aineiden sekä lopputuotteiden hintoja. Maailmantalouden odotetaan kasvavan vuonna 2022 noin 4,5 prosenttia, mikä sekin on selvästi yli historiallisen keskiarvon.

Suomen valtion tukitoimet, joilla koronan haittavaikutuksia on talouden eri osa-alueille pyritty lieventämään, ovat lisänneet huomattavasti valtion lainanottoa vuosina 2020 ja 2021. Vuoden 2021 valtion nettolainanotto tulee olemaan noin 14,4 miljardia euroa. Lainanoton lisäksi on syntynyt miljardien tarpeet valtion takauksille ja takuille Suomessa sekä EU:ssa.

Suomen kuntien taloustilanteeseen koronapandemian suorat vaikutukset jäivät suhteellisen pieniksi vuonna 2020, koska valtio huomioi pandemian vaikutuksia korottamalla valtionosuuksia ja kuntien saamaa yhteisöveron osuutta. Näitä samoja elementtejä on käytetty kuntien tukemiseen vuonna 2021. Vuoden 2021 koronatuot ovat kuitenkin olleet enemmän toteutuneisiin koronakustannuksiin pohjautuvia kuin yleisiä tukia kunnille ja vuoden 2022 osalta mahdollisista tukitoimista ei ole vielä valtiovallan päätöksiä.

Sotkamossa vuosi 2021 on ollut vahvaa työllisyyden ja yritysten toiminnan kehittymisen osalta. Työttömyysprosentti on laskenut lähelle kuutta prosenttia ja uusia yrityksiä on perustettu ennätysmäärä vuoden 2021 aikana. Sama kehityssuunta näyttää jatkuvan vuodelle 2022. Tällä hetkellä Sotkamo on laskennallisesti työpaikkaomavarainen eli Sotkamossa on enemmän työpaikkoja kuin työikäisiä kuntalaisia.

Sotkamon kunta on kehittänyt työllisyydenhoidon toimiaan viime vuosina ja vuonna 2022 Sotkamo on mukana työllisyydenhoidon kuntakoikeilussa sekä jatkaa vuonna 2022 toimintakeskuksen toimintaa kunnan omana toimintana. Tulevaisuudessa työvoiman saatavuus tulee olemaan alueellamme iso haaste. Jotta työvoiman saannista ei muodostu pullonkaulaa yritysten kehittymiselle, on jatkossa kehitettävä uusia koulutuspolkuja ja turvattava työvoiman saatavuutta eri tavoilla.

Veroprosentin osalta Sotkamon kunta pysyttelee vuonna 2022 samalla 19,75 prosentin tasolla kuin vuonna 2021. Samalla veroprosenttipäätöksellä myös vuoden 2023 veroprosentti lukittiin soteuudistuksen ohjaamana 7,36 prosenttiin.

Sote-kustannusten voimakas kasvu ja niihin sisältyvät palkkaharmonisoinnit painavat kunnan taloutta ensi vuonna kuten on tapahtunut myös vuosina 2020-2021. Hyvinvointialueiden aloittaminen vuonna 2023 tuo helpotusta kunnan käyttötalouteen ja varsinkin talouden ennustettavuuteen. Suoraan tarkasteltuna Sotkamon kunnan menopohjasta poistuu enemmän kuluja kuin mitä veroprosentin ja valtionosuuksien leikkaus poistaa tuloja. Muutoksen lopulliset vaikutukset tarkentuvat, kun vuoden 2022 tilinpäätöstiedot ovat käytettävissä. Uudistuksen yhteydessä käytetään tasausmekanismia, joka tasaa suurimmat vaikutukset kuntien talouteen tulevina vuosina.

Sotkamon kunnan vuoden 2022 investoinnit tulevat olemaan erityisen merkittäviä ja investointien euromääräinen huippu tulee olemaan vuosina 2023 ja 2024. Seuraavan kolmen vuoden aikana tullaan rakentamaan uusia koulurakennuksia, kirjasto sekä sote-keskuksen ensimmäistä vaihetta. Lisäksi kunnallistekniikan uudistamisessa ja kunnossapidossa jatketaan pitkänajan suunnitelman mukaisesti. Tulevat investoinnit ovat monella tavalla investointeja tulevaisuuteen. Näiden investointien kautta kunnan elinvoimaa ja palvelutarjontaa pidetään ajanmukaisena sekä vetovoimaisina tulevina vuosikymmeninä.

Vaikka maailmassa on viime vuosina ollut pandemian aiheuttamaa arvaamattomuutta ja globaalin talouden muutokset ovat olleet nopeita ja ennakoimattomia, Sotkamossa viime vuodet ovat olleet eteenpäin menemisen ja kehittymisen aikaa. Tästä yksi parhaista todisteista on kunnan väestömäärän kehitys, joka on poikennut positiivisella tavalla kaikista virallisista ennusteista. Tällaiselta pohjalta on hyvä jatkaa kohti vuotta 2022.

Toivotan hyvää tulevaa vuotta 2022 kaikille kuntalaisille, kunnassa vieraileville ja yhteistyökumppaneille. Sotkamon kunta jatkaa menestystarinaansa yhdessä kuntalaistensa kanssa!

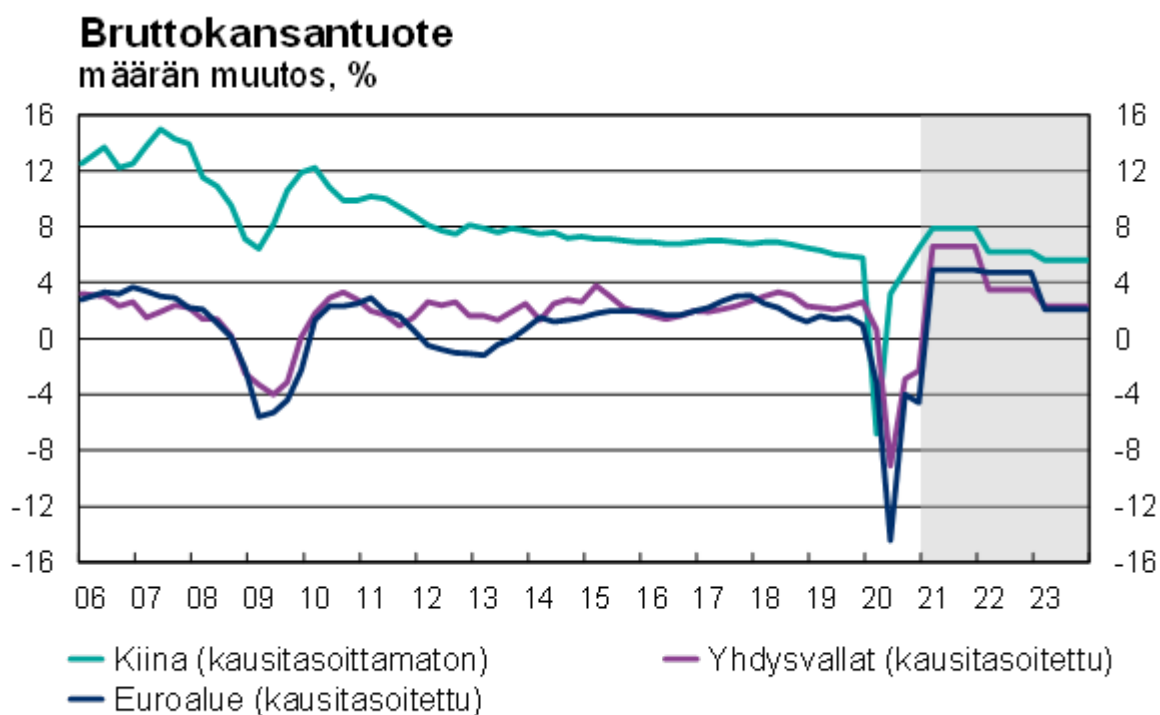
Kunnanjohtaja Mika Kilpeläinen

1.2. YLEINEN TALOUDEN TILANNE

Kansainvälisen talouden näkymät

Valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton syksyllä 2021 julkaisemien talouskatsausten mukaan maailmantalous on elpynyt koronaviruspandemian varjossa nopeasti finanssipoliittisen elvytyksen, patoutuneen kulutuskysynnän purkautumisen sekä rokotusten etenemisen ansiosta. Nopeimman kasvun vaihe on taittunut, mutta kehittyneen maailman ja ennen kaikkea euroalueen toipuminen jatkuu edelleen voimakkaana. Maailmantalouden ennustetaan kasvavan 6,1 % v. 2021 ja 4,7 % v. 2022.

Maailman tavarakauppa on elpynyt erittäin nopeaan kasvuun pitkälti viime vuoden matalan vertailutason ansiosta, mutta kauppaa haittaavat teollisuuden komponenttipula, konttiliikenteen logistiikkaan liittyvät ongelmat sekä suuren kiinalaisen sataman osittainen sulkeminen elokuussa. Merkittäviä alasuuntaisia riskejä talouden elpymiselle ovat pandemian paheneminen uudestaan uusien virusmuunnosten takia, kuluttajahintainflaation kiihtymisen aiheuttama laajempi kustannuskierre Yhdysvaltojen taloudessa sekä teollisuuden pullonkaulojen jatkuminen odotettua pidempään. Kehittyvien maiden heikon kehityksen riski pandemian hoidon epäonnistuessa on merkittävä uhka maailmantalouden kasvulle.

Lähde: Kansalliset tilastoviranomaiset, VM

VM34170

Erittäin voimakas elvytyspolitiikka Yhdysvalloissa on johtanut yksityisen kulutuksen nopeaan kasvuun, mikä yhdessä tarjontarajoitteiden kanssa on kiihdyttänyt kuluttajahintainflaatiota. Kuluttajien näkemys nykytilanteesta on erittäin myönteinen, mutta odotukset tulevaisuudesta selvästi pessimistisempiä. Teollisuuden näkymiä haittaa komponenttipula, jota esiintyy laajasti myös muualla maailmassa. Yhdysvaltojen talouden ennustaan kasvava 6,6 % v. 2021 ja 3,5 % v. 2022.

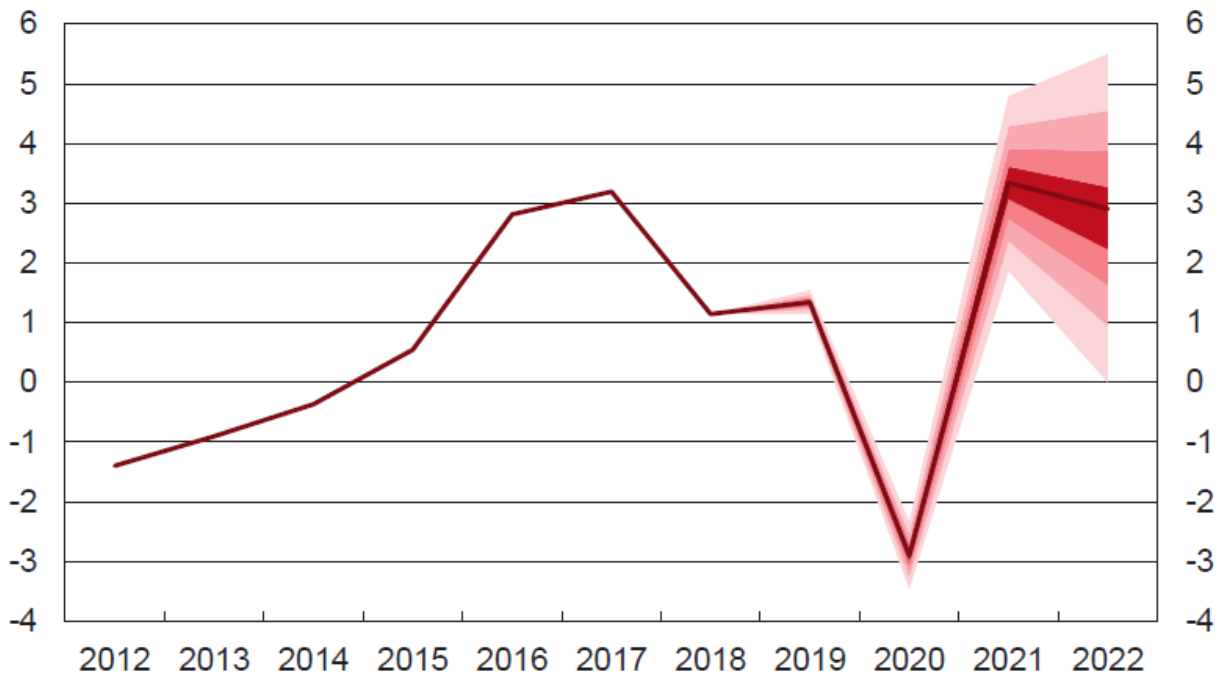
Kiinan talousnäköymien kannalta avainkysymys on kulutuksen kehitys. Yli 60 % alkuvuoden 2021 talouskasvusta tuli kulutuksen kasvusta. Investointien ja nettoviennin kontribuutio talouskasvuun oli pienempi, joskin kesällä ulkomaankauppa kasvoi voimakkaasti. Kulutus tulee kasvamaan voimakkaasti pandemian laantuessa. Kiinan talouden ennustetaan kasvavan 7,9 % v. 2021, mutta kasvu tasaantuu 6,2 prosenttiin v. 2022.

Toisella vuosineljänneksellä alkanut nopea kasvu euroalueella jatkuu rajoitusten keventyessä sekä palveluiden kysynnän vahvistuessa. Teollisuuden näkymiä varjostavat kuitenkin tuotantopanoksien saatavuuteen liittyvät pullonkaulat. Euroalueen talouden ennustetaan kasvavan 4,9 % v. 2021 ja 4,7 % v. 2022.

Suomen talouden näkymät

Talouden toipuminen koronapandemiasta on ollut nopeaa keväästä alkaen, ja etenkin työllisyys on kohentunut nopeasti. Talouden elpymisen ennustetaan jatkuvan loppuvuotta kohden. Bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan 3,3 prosenttia vuonna 2021 globaalin kasvun ja elvytyksen tukemana. Talouden elpyminen jatkuu vielä loppuvuoden varsinkin niillä toimialoilla, joihin rajoitustoimet ovat vielä vaikuttaneet. Vuonna 2022 BKT:n ennustetaan kasvavan 2,9 %. Teollisuuden toimialojen hyvän vireen ennustetaan jatkuvan viennin ja investointien vauhdittamana. Majoitus- ja ravitsemuspalveluissa sekä kuljetuspalveluissa kasvu jatkuu edelleen keskimääräistä voimakkaampana. Toisaalta kriisissä voimakkaasti kärsineillä aloilla kuten matkailussa toipuminen viivästyy edelleen vuonna 2021 covid-19-epidemian hillitessä ihmisten liikkumista.

Bruttokansantuotteen muutos prosenttia

Lähde: Tilastokeskus, VM

Yksityiset investoinnit kasvoivat jo vuoden 2021 alkupuolella, ja erityisesti asuntorakentamisen kehitys on ollut suotuisaa. Kone- ja laiteinvestoinneissa tapahtuu merkittävää toipumista maailmantalouden parempien kasvunäkymien johdosta. Suomalaisen teollisuuden investointinäykymät ovat hyvät. EU:n elpymis- ja palautumistukivälineestä (RRF) saatava rahoitus vauhdittaa yksityisiä investointeja vuosina 2021–2023. Asuntoinvestoinnit kääntyvät pieneen laskuun v. 2022 asuntoaloitusten pysyessä kuitenkin suhteellisen korkealla tasolla.

Korkea säästämisaste ja kuluttajien hyvä sentimentti luovat edellytykset yksityisen kulutuksen nopealle kasvulle. Vuonna 2022 yksityisen kulutuksen kasvu kiihtyy ja kulutus ylittää covid-19-epidemiaa edeltäneen tason. Säästämisasteen ennustetaan laskevan nopeasti lähivuosina valtaosan säästöistä purkautuessa kulutukseen.

Vuosien 2021–2022 nopean talouskasvun seurauksena tuotantokuilu on lähes ummessa jo vuonna 2023 ja talouden kasvu hidastuu 1,3 prosenttiin. Valtiovarainministeriön keskipitkän aikavälin arvioissa 2024–2025 talouden arvioidaan kasvavan potentiaalista vauhtiaan. Siten vuosien 2024–2025 talouskasvun arvioidaan hidastuvan noin prosenttiin vuodessa talouden rakenteellisten tekijöiden vuoksi.

Covid-19-epidemiasta seurannut talouden taantuma ja epidemian haittojen vähentämiseksi tehdyt toimet kasvattivat julkisen talouden alijäämän suureksi viime vuonna. Taantuman jälkeinen ripeä talouskasvu kohentaa julkista taloutta kuluvana vuonna, mutta julkisen talouden alijäämä pysyy edelleen mittavana, lähes 10 mrd. euronä. Lähivuosien talouskasvu ja epidemian vuoksi päätettyjen tukitoimien päätyminen vahvistavat julkista taloutta, mutta suotuisan suhdannekehityksen jälkeen julkinen talous jää edelleen alijäämäiseksi. Julkisessa taloudessa vallitsee rakenteellinen menojen ja tulojen välinen epätasapaino.

Valtionhallinto on kantanut suurimman osan covid-19-kriisin vuoksi päätettyjen tukitoimien kustannuksista. Valtionhallinnon alijäämä pienenee ennustejaksolla talouskasvun sekä päättyvien tukitoimien siivittämänä. Myös paikallishallinnon rahoitusasema pysyy poikkeuksellisen vahvan viime vuoden jälkeen alijäämäisenä. Vuonna 2023 Suomen julkisyhteisöjen rakenne muuttuu, kun sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestäminen siirretään kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle. Tämä helpottaa kuntien rakenteellisia väestön ikääntymisestä johtuvia menopaineita. Hyvinvointialueet aloittavat toimintansa lievästi alijäämäisenä, mikä on seurausta mittavista investoinneista.

Työvoima ja työllisyys kasvavat juuri nyt nopeasti, mutta samaan aikaan pitkäaikaistyöttömyys pysyttelee korkeana. Työpaikkoja on runsaasti avoinna ja osaavan työvoiman puute on nostettu jälleen esiin tuotannon kasvua rajoittavana tekijänä.

Julkinen velkasuhde nousi viime vuonna 10 prosenttiyksikköä korkeammalle tasolle kuin ennen covid-19-kriisiä. Ennustejaksolla velkaantumismuutos hidastuu selvästi ja 2020-luvun puolivälissä velkasuhde näyttää väliaikaisesti tasaantuvan runsaaseen 73 prosenttiin poikkeuksellisen alhaisen korkotason tukemana. Julkinen velkasuhde on jäämässä huomattavasti korkeammalle tasolle kuin mitä se oli vielä viime vuosikymmenen lopulla.

	2018	2019	2020	2021**	2022**	2023**
Bruttokansantuote, mrd. euroa	233	240	238	249	261	269
Palvelut, määrän muutos, %	2,0	1,7	-3,6	3,5	2,7	1,2
Koko teollisuus, määrän muutos, %	-3,6	2,6	-0,4	4,4	3,3	2,3
Työn tuottavuus, muutos, %	-1,6	0,3	0,0	1,0	1,4	0,9
Työlliset, muutos, %	2,8	1,0	-1,5	2,2	1,5	0,6
Työllisyysaste, %	70,7	71,6	70,7	72,4	73,6	74,1
Työttömyysaste, %	7,4	6,7	7,7	7,8	6,8	6,4
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	1,1	1,0	0,3	1,8	1,6	1,7
Ansiotasoindeksi, muutos, %	1,7	2,1	1,9	2,3	3,0	2,5
Vaihtotase, mrd. euroa	-4,3	-0,7	1,8	-0,9	-0,4	-0,2
Vaihtotase, suhteessa BKT:hen, %	-1,8	-0,3	0,8	-0,4	-0,2	-0,1
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	-0,3	-0,4	-0,4	-0,5	-0,5	-0,4
Pitkät korot (valtion obligaatit, 10 v), %	0,7	0,1	-0,2	-0,1	-0,1	0,0
Julkisyhteisöjen menot, suhteessa BKT:hen, %	53,3	53,2	57,3	56,8	54,3	53,4
Veroaste, suhteessa BKT:hen, %	42,4	42,2	42,1	43,2	42,1	42,0
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, suhteessa BKT:hen, %	-0,9	-0,9	-5,4	-3,9	-2,4	-1,5
Valtion rahoitusjäämä, suhteessa BKT:hen, %	-1,3	-1,1	-5,5	-4,2	-2,8	-1,7
Julkisyhteisöjen bruttovelka, suhteessa BKT:hen, %	59,8	59,5	69,5	71,2	71,3	72,2
Valtionvelka, suhteessa BKT:hen, %	45,0	44,3	52,9	55,1	55,3	55,9

Lähde: VM:n taloudellinen katsaus, syksy 2021

Kuntatalouden näkymät

Viimeiset kaksi vuotta ovat olleet kuntataloudessa hyvin poikkeukselliset. Vuoden 2019 ennätyksellisen heikosta tilanteesta kuntatalous päätyi talouslukuilla mitattuna vuonna 2020 varsin hyvään tilanteeseen. Viime vuoden hyvään tulokseen vaikutti erityisesti valtion kunnille osoittama tuki, joka ylitti selvästi kuntataloudelle koronaepidemiasta vuonna 2020 aiheutuneet taloudelliset menetykset. Koronatilanne

vaikuttaa kuntien toimintaan ja talouteen vielä tänä vuonna, ja myös valtion tukitoimet jatkuvat, tosin merkittävästi viime vuotta pienempinä.

Koronakriisin jälkimainingeissa kunnat ovat historiallisen suuren muutoksen edessä. Sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastustoimi siirtyvät vuoden 2023 alusta hyvinvointialueiden vastuulle. Muutoksella on suuria vaikutuksia kuntien tehtäviin ja talouteen. Seuraava suuri muutos on edessä vuonna 2024, kun TE-palvelut tullaan siirtämään kunnille. Siirron yhteydessä luodaan rahoitusmalli, joka kannustaa kuntia kehittämään toimintaansa työllisyyttä edistäväksi ja samalla se tarkoittaa kuntien vastuun laajentamista työttömyysturvan perusosan kustannuksista.

Kuntatalouden kehitysarvion perusteella vuosi 2022 näyttää kuntataloudessa vaikealta menojen kasvaessa tuloja nopeammin. Koronaepidemiasta aiheutuvien lisäkustannusten arvioidaan vähitellen poistuvan, mutta myös valtion tukitoimet, kuten yhteisöveron korotettu jako-osuus ja valtionosuuslisäykset, poistuvat. Toimintamenojen kasvun arvioidaan hidastuvan 3 prosenttiin vuonna 2022.

Kuntatalouden suurin ongelma on ollut jo pitkään tulo- ja menokehityksen rakenteellinen epäsuhta. Sote-uudistuksen myötä kuntien menopaineet helpottuvat, kun väestön ikääntymisestä aiheutuvat menot siirtyvät kunnilta hyvinvointialueille. Toisaalta keskipitkän aikavälin ennustettu hidas talouskasvu näkyy jatkossakin myös kunnissa verotulojen vaimeana kasvuna. Lisäksi alueellisesti erilainen väestönkehitys ja muuttoliike eriyttävät edelleen kuntien talouskehitystä.

Kuntien valtionavut (laskennalliset valtionosuudet, valtionavustukset ja veromenetysten korvaukset) ovat valtion vuoden 2022 talousarvioesityksessä yhteensä 13,1 mrd. euroa, mikä on noin 900 milj. euroa vähemmän kuin vuoden 2021 varsinaisessa talousarviossa. Aleneminen aiheutuu pääasiassa vuodelle 2021 budjetoitujen määräaikaisten koronatukien poistumisesta.

Kunta-alan työ- ja virkaehtosopimukset ovat katkolla helmikuun lopussa 2022. Henkilöstökulut muodostavat kuntasektorin suurimman kuluerän, ja siksi kunta-alan palkkaratkaisuilla on suuri merkitys kuntatalouden kehitykselle. Työmarkkinoiden kireys näkyy jo kuntasektorilla, ja monilla aloilla ja ammattiryhmissä on pulaa työvoimasta.

Kuntien verotulojen kasvu hidastuu vajaaseen prosenttiin vuonna 2022. Kasvua hidastaa etenkin yhteisöverotulojen jako-osuuden määräaikaisten korotuksen päättyminen. Myös kiinteistöverotulot laskevat edellisvuodesta, jolloin kiinteistöverotilityksiä kasvatti kertaluonteinen järjestelmämuutos. Valtionosuudet sen sijaan kasvavat noin 6 prosenttia hallitusohjelman mukaisten tehtävälaajennusten, valtionosuuden tason korotuksen ja indeksitarkistusten vuoksi.

Vuonna 2023 sote-uudistuksen seurauksena kuntien toiminnan kustannukset vähenevät ja käyttötalousmenoista noin puolet siirtyy hyvinvointialueille. Kuntien valtionosuuksia, veromenetysten korvauksia ja verotuloja vähennetään koko maan tasolla siirtyviä kustannuksia vastaavasti. Vuodesta 2023 lähtien kuntien kustannuksista suurin osa syntyy varhaiskasvatuksen sekä koulutuksen järjestämisestä.

Kuntatalouden yhteenlaskettu tulorahoituksen riittävyttä kuvaava vuosikate kaksinkertaistui edellisvuodesta ollen noin 4,7 mrd. euroa positiivinen, jossa kasvua noin 2,4 mrd. euroa vuoteen 2019. Vuosikate riitti kattamaan selvästi poistot ja lähes täysin myös nettoinvestoinnit, vaikka niiden määrä kasvoi

noin 700 milj. eurolla. Vahvan vuosikatteen takia myös tilikauden tulos oli poikkeuksellisen vahva, sillä tulos kasvoi peräti 2 mrd. euroa edellisvuodesta ollen noin 1,7 mrd. euroa positiivinen. Parantuneen vuosikatteen taustalla vaikuttavat nettomenojen eli toimintakatteen maltillinen kasvu (2,7 %), verotulojen ennakoitua parempi kasvu (4 %) sekä ennen kaikkea koronatukipakettiin liittyvä valtionosuuksien huomattava lisäys (28 %). Valtion kuntasektorin tukipaketista merkittävä osuus, noin 1,5 mrd. euroa, kohdennettiin peruspalvelujen valtionosuuksien kautta.

Milj. euroa	TA 2020	TA + LTA:t 2020	TA 2021	TAE 2022	Muutos % TA 2021–TAE 2022
Laskennalliset valtionosuudet	8 106	9 701	8 755	9 100	3,9 %
VM	7 074	8 652	7 698	7 985	3,7 %
OKM	1 032	1 049	1 057	1 115	5,5 %
josta kuntayhtymien osuus	1 041	1 478	1 522	1 544	1,4 %
Valtion korvaus kunnille veroperustemuutoksista aiheutuvista verotulojen menetyksistä	2 269	2 383	2 360	2 652	12,4 %
Muut valtionavustukset yhteensä, milj. euroa	1 099	2 243	2 889	1 313	-54,5 %
Valtionavut yhteensä, milj. euroa	11 474	14 326	14 004	13 065	-6,7 %

Lähde: Kuntien valtionavut hallinnonaloittain, milj. euroa. Kuntatalousohjelma vuodelle 2022, syksy 2021

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Tuloksen muodostuminen							
1. Toimintakate	-29,8	-30,6	-31,0	-32,9	-12,7	-13,0	-13,2
2. Verotulot	23,0	23,9	25,3	25,5	13,6	13,0	13,3
3. Valtionosuudet, käyttötalous	8,7	11,0	10,0	10,6	3,2	3,3	3,4
4. Rahoitustuotot ja kulut, netto	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
5. Vuosikate	2,3	4,7	4,7	3,6	4,5	3,7	3,8
6. Poistot	-2,9	-3,1	-3,2	-3,3	-3,1	-3,2	-3,3
7. Satunnaiset erät, netto	0,4	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
8. Tilikauden tulos	-0,2	1,7	1,6	0,4	1,5	0,6	0,6
Rahoitus							
9. Vuosikate	2,3	4,7	4,7	3,6	4,5	3,7	3,8
10. Satunnaiset erät	0,4	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
11. Tulorahoituksen korjauserät	-0,9	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
12. Tulorahoitus, netto	1,8	4,3	4,3	3,2	4,1	3,3	3,4
13. Käyttöomaisuusinvestoinnit	-5,4	-5,7	-5,8	-5,8	-5,0	-5,1	-5,2
14. Rahoitusosuudet ja myyntitulot	1,4	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
15. Investoinnit, netto	-4,0	-4,7	-4,8	-4,8	-4,0	-4,1	-4,2
16. Rahoitusjäämä (tulorahoitus-investoinnit)	-2,2	-0,4	-0,5	-1,5	0,1	-0,7	-0,7
17. Lainakanta	21,9	23,4	23,8	25,4	20,6	21,3	22,1
18. Kassavarat	6,3	7,9	7,9	7,9	7,4	7,4	7,4
19. Nettovelka (lainat - kassavarat)	15,6	15,5	15,9	17,4	13,2	13,9	14,6

Lähde: Kuntatalouden kehysarvio vuosina 2019–2025 (mrd. €). Kuntatalousohjelma vuodelle 2022, syksy 2021

2. SOTKAMON KUNNAN TALOUDEN LÄHTÖKOHDAT JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ

2.1. SOTKAMON VÄESTÖ JA TYÖLLISYYS

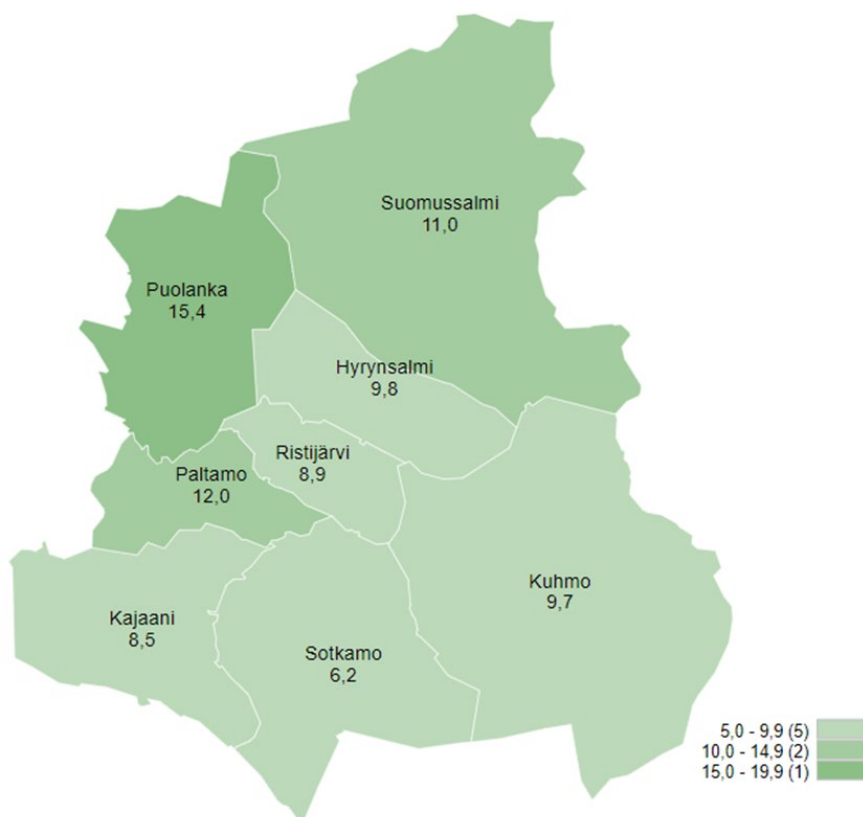
Sotkamon asukasluku on viimeisen kymmenen vuoden aikana vähentynyt muuhun Kainuun väestökehitykseen verrattuna suhteellisen vähän. Tilastokeskuksen toukokuussa 2021 julkaiseman väestörakenteen ennakkotiedon mukaan Sotkamon asukasluku olisi vuoden 2021 lopussa 10 251.

Väestöllisiä tunnuslukuja	2019	2020
Väestö 31.12.	10 336	10 301
Väkiluvun muutos	-53	-35
Väkiluvun muutos, %	-0,5 %	-0,3 %
Väestöllinen huoltosuhde	72,0 %	72,5 %
Alle 15-vuotiaiden osuus	15,3 %	14,9 %
15–64-vuotiaiden osuus	58,1 %	58,0 %
65 vuotta täyttäneiden osuus	26,5 %	27,1 %
Keski-ikä, molemmat sukupuolet	46,2	46,6
Keski-ikä, miehet	45,4	45,7
Keski-ikä, naiset	47,1	47,5
Ulkomaalaistaustaisten osuus	3,0 %	3,3 %
Ev.lut kirkkoon kuuluvien osuus	80,2 %	79,1 %
Muihin uskontokuntiin kuuluvien osuus	2,5 %	2,5 %
Uskontokuntiin kuulumattomien osuus	17,2 %	18,5 %

Lähde: Tilastokeskuksen väestörakenne-ennuste, 28.5.2021

Tilastokeskuksen tuorein väestöennuste on julkaistu syyskuussa 2021 ja ennuste osoittaa, että Sotkamon väkiluku jatkaisi myös tulevaisuudessa tasaista vähenemistä niin, että vuonna 2021 kunnassa olisi 10 251 asukasta, vuonna 2030 asukkaita olisi 9 798 ja vuonna 2040 asukkaita olisi 9 298. Väestöllinen huoltosuhde muuttuu; työikäisten määrä vähenee ja väestö ikääntyy, ja myös syntyvyyden arvioidaan vähenevän. Asukasmäärän kehitys näyttää kuitenkin toteutuvan ennakkotilastoja parempana. Sotkamon kunnan väestömäärä on kasvanut vuoden 2021 aikana ja näyttää siltä, että vuoden 2021 päätteeksi väestömäärä on suurempi kuin 31.12.2020.

Kainuun ELY-keskuksen syyskuussa 2021 julkaiseman työllisyyskatsauksen mukaan työttömyystilanne on parantunut kaikissa Kainuun kunnissa merkittävästi koronaviruksen leviämisen jälkeisestä huipusta ja Kainuun työttömyyden kasvu on koko maan pienintä. Sotkamon työttömyysprosentti on Kainuun alhaisin. Syyskuun lopussa Sotkamossa oli avoinna 152 työpaikkaa.

Lähde: Kainuun työllisyyskatsaus, syyskuu 2021

Kunta	Syys 2021	Elo 2021	Syys 2020	Muutos		Työttömistä työn- hakijoista lomautetut	Työttömien työn- hakijoiden osuus työvoimasta	Syys 2021	Elo 2021	Syys 2020	Muutos	
				Syys 2021	Syys 2020						Syys 2021	Syys 2020
	Työttömät työnhakijat			%			%	Avoimet työpaikat			%	
Hyrynsalmi	81	86	92	-11	-12	...	9,8	24	30	14	10	71
Kajaani	1 420	1 577	1 540	-120	-8	92	8,5	793	728	576	217	38
Kuhmo	312	327	373	-61	-16	17	9,7	97	88	57	40	70
Paltamo	153	161	159	-6	-4	...	12,0	26	33	24	2	8
Puolanka	140	125	128	12	9	10	15,4	...	...	8	...	...
Ristijärvi	45	38	49	-4	-8	5	8,9	...	...	7	...	...
Sotkamo	288	290	318	-30	-9	23	6,2	152	153	148	4	3
Suomussalmi	327	328	331	-4	-1	26	11,0	72	60	32	40	125
Kainuu	2 766	2 932	2 990	-224	-7	179	8,9	1 175	1 108	866	309	36

Lähde: Kainuun työllisyyskatsaus, syyskuu 2021

2.2. SOTKAMON KUNNAN HENKILÖSTÖ

Henkilöstön määrä ja rakenne

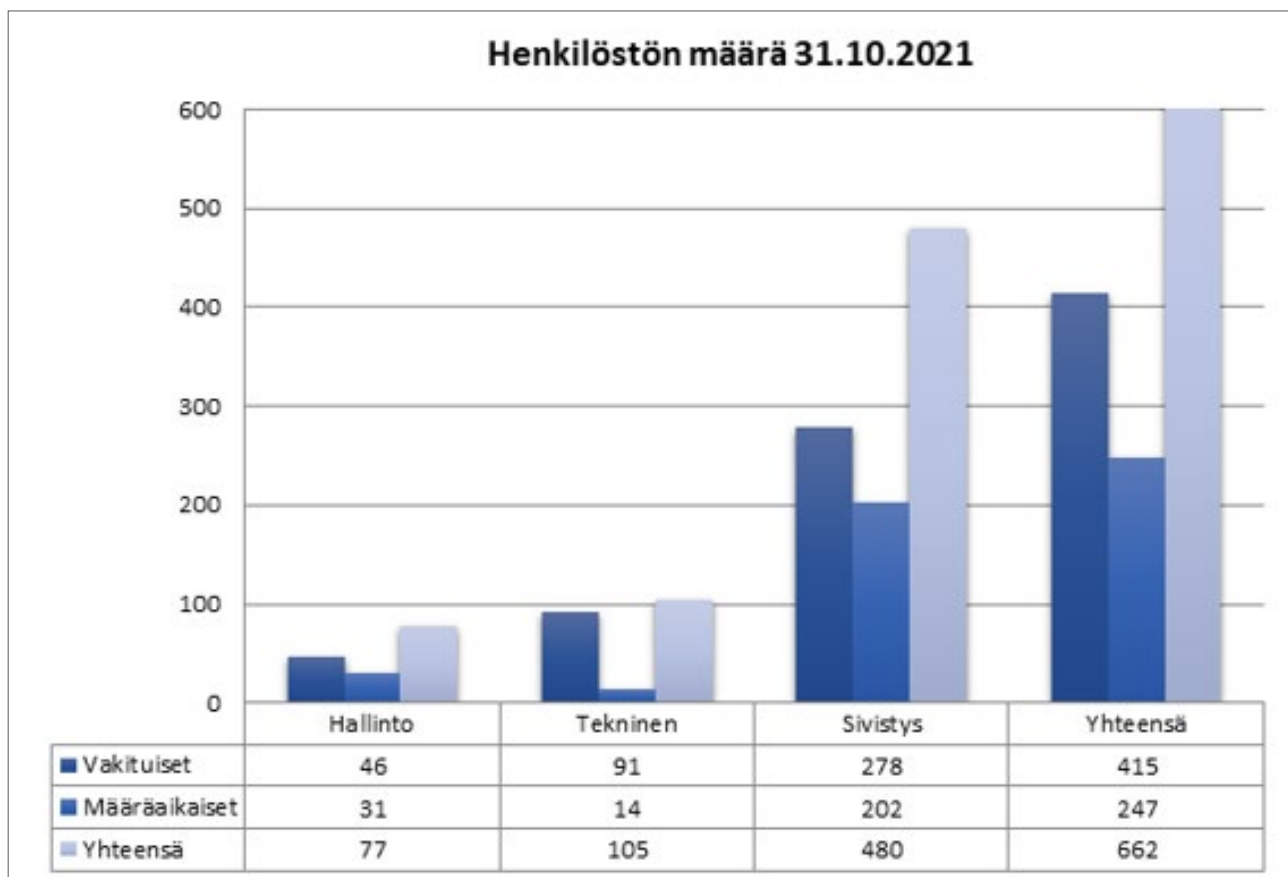
Sotkamon kunnan henkilöstömäärä 31.10.2021 -tilanteessa oli 662 henkilöä. Edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna henkilöstömäärä oli 656, lisäystä on 6 henkilön verran. Vuoden 2020 tilinpäätöksessä Sotkamon kunnassa oli toistaiseksi voimassa olevia palvelussuhteita 423.

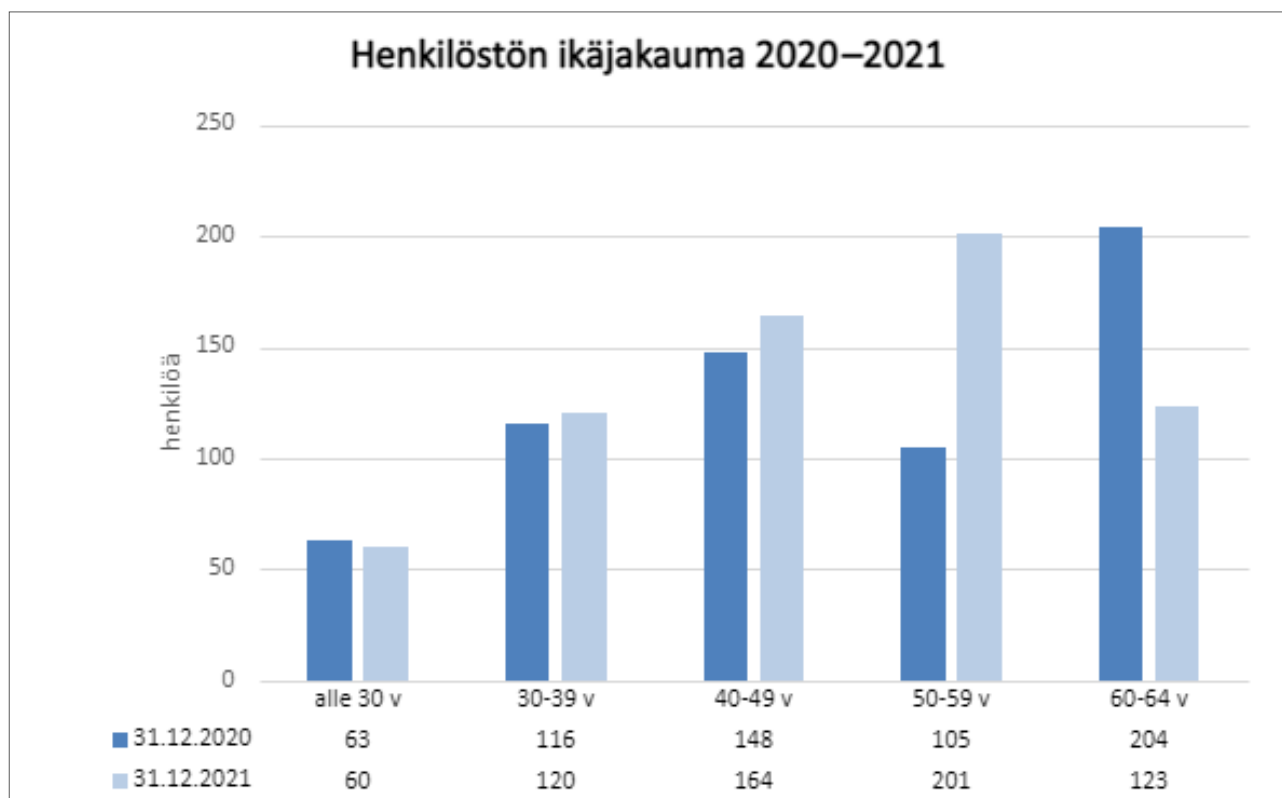
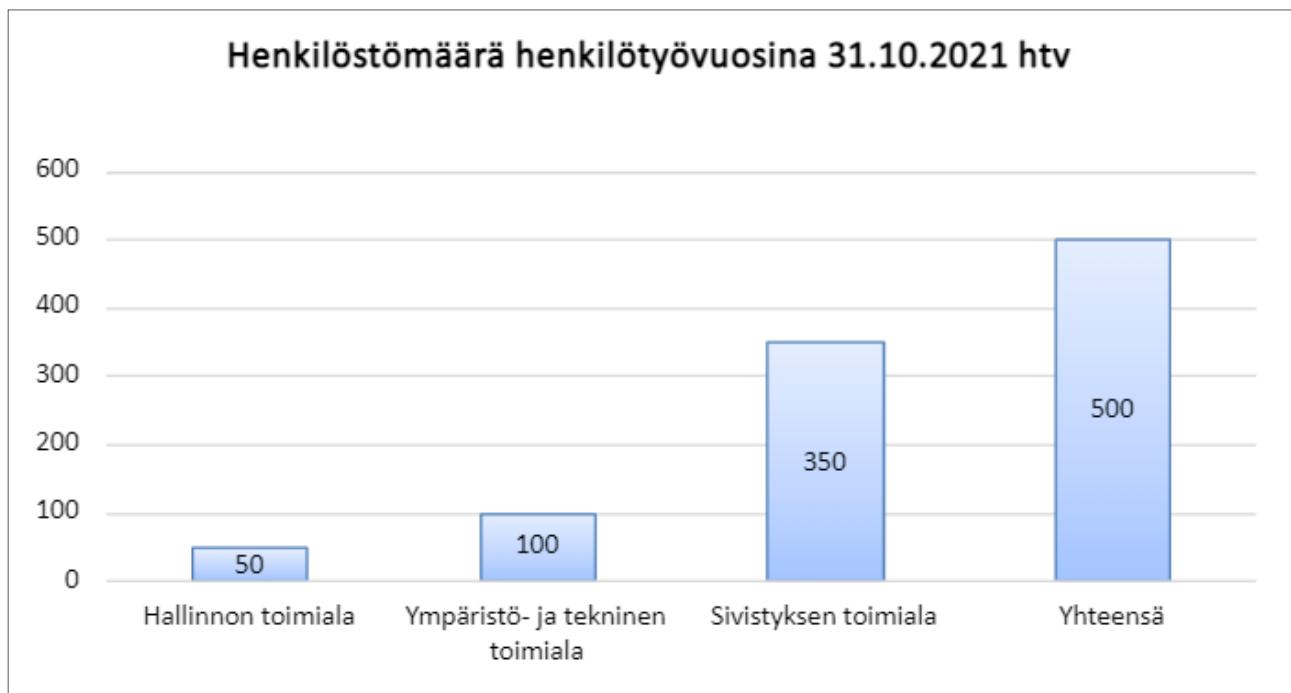
Hallinnon alla työllistämisen tulosityksiköllä on palkkatuetussa työssä yhteensä 14 henkilöä, joista suurin osa on ympäristö- ja teknisellä toimialalla.

Hallinnon toimialan henkilöstön osuus koko kunnan henkilöstöstä on 12 %, teknisen toimialan henkilöstön osuus 16 % ja sivistyksen toimialan henkilöstön osuus 72 %.

Toistaiseksi voimassa olevassa palvelussuhteessa työskenteli 64 % (419 hlöä) ja määräaikaisissa palvelussuhteissa 36 % (243 hlöä) henkilöstömäärästä 31.10.2021 -tilanteessa.

Henkilöstön määrällä tarkoitetaan palvelusuhteiden lukumäärää. Lukuun sisältyvät myös lomilla tai muilla vapailla oleva henkilöstö.

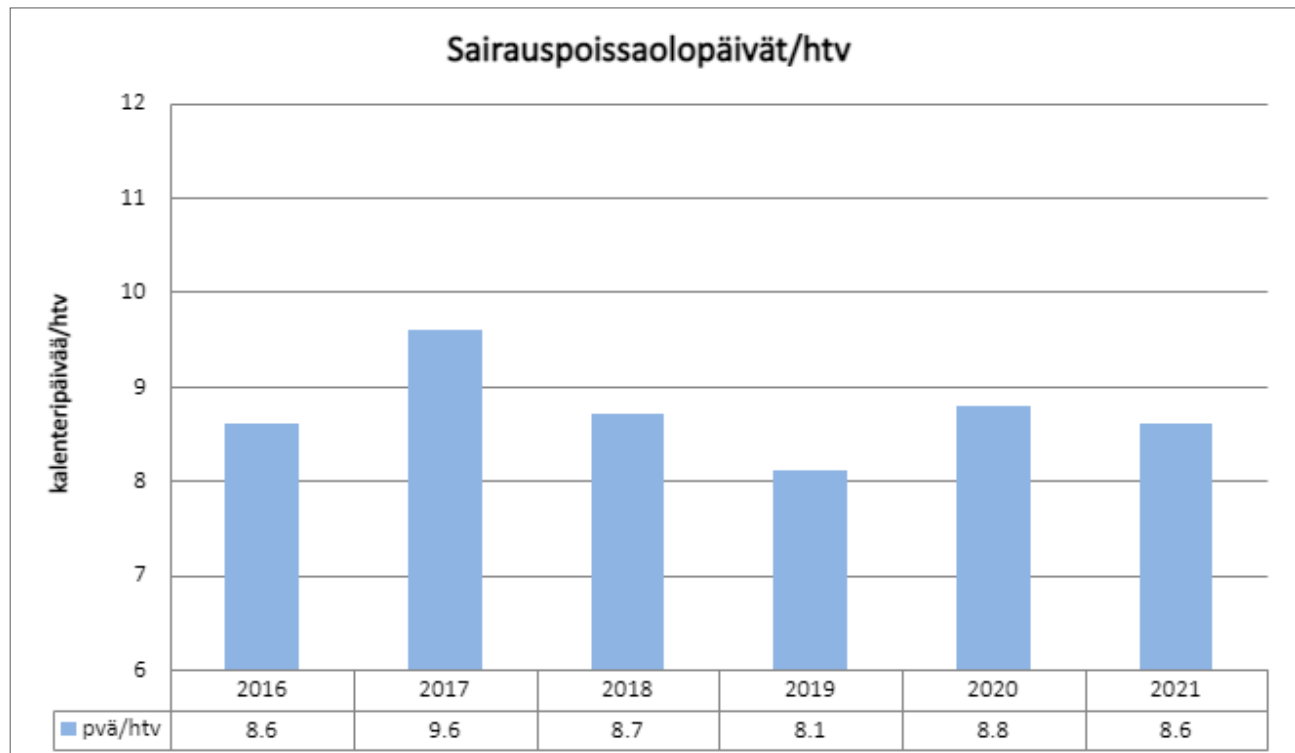

Sotkamon kunnassa koko henkilöstön keski-ikä oli 31.10.2021 -tilanteessa 47 vuotta (31.10.2020: 47 vuotta). Vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli 31.10.2021 -tilanteessa 48 vuotta (31.10.2020: 48 vuotta).

Eläköitymisennusteet toimialoittain vuosina 2021–2024 (hlöä, vanhuuseläke)

	v. 2021	v. 2022	v. 2023	v. 2024
Hallinnon toimiala	2	4	4	5
Ympäristö- ja tekninen toimiala	3	5	6	6
Sivistyksen toimiala	7	9	10	11
Yhteensä	12	18	20	22

Ennuste vuoden 2020 sairauspoissaoloille (31.10.2021 -tilanteessa) on 8,6 kalenteripäivää/henkilötyövuosi. Vuonna 2020 toteuma oli sama 8,8 kalenteripäivää/henkilötyövuosi. Sairauspoissaoloilla tarkoitetaan terveys-, sairaus- ja tapaturmaperusteisia poissaoloja.

2.3. HYVINVOINNIN, TERVEYDEN JA TURVALLISUUDEN EDISTÄMINEN

Sotkamon kuntaorganisaatio sitoutuu talousarviotavoitteissaan operatiiviseen HyTeTu-työhön. Vuosittainen hyvinvointisuunnitelma tarkentaa talousarviossa esitettyjä tavoitteita ja toimenpiteitä sekä tarkentaa käytännön toimenpiteitä.

Kunnanhallitus on hyväksynyt 24.11.2020 § 192 hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden vuosisuunnitelman 2020–2021, joka on esitetty pääpiirteissään alla olevassa kuvassa. Vuosisuunnitelmassa esitettyjä teemoja ja toimenpiteitä on huomioitu talousarviokirjassa esitetyissä toimialojen toiminnallisissa tavoitteissa. Suunnitelma vuosille 2022–2023 valmistellaan sen jälkeen, kun uusi kuntastrategia on hyväksytty joulukuussa 2021.

2.4. ELINKEINOT JA ELINVOIMA

Taloussuunnitelmakauden 2022–2024 keskeisiä elinkeino- ja elinvoimapoliittisia painopisteitä ovat:

- Sotkamon kirkonkylän Masterplan

Sotkamon kunta on toteuttanut vuonna 2021 Sotkamon kirkonkylän Masterplanin laadintaa. Suunnitelmaa päätettiin täydentää mm. taajamakuvallisella tarkastelulla, joka toteutetaan vuosien 2021–2022 aikana. Taajamakuvallisen tarkastelun valmistuttua Masterplan tuodaan kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi.

- Hiukan alueen kehittäminen

Sotkamon kunta on käynnistänyt Hiukan alueen kokonaisvaltaisen kehittämissuunnittelun vuonna 2017 Kainuun liiton myöntämällä AIKO-kehittämisrahoituksella. Suunnittelua on jatkettu vuosien 2019–2020 aikana ja vuonna 2021 on käynnistetty Hiukan stadionin kunnostus- ja kattamishanke sekä aloitettu rakentamaan uusi rantarakennus, joka palvelee stadionin käyttäjiä sekä Hiukan ulkoilualueen ja kesäisin uimarannan käyttäjiä. Hiukan ranta-alueelle on toteutettu maisemavalaistus syksyllä 2021.

Tulevien vuosien Hiukan alueen kehittäminen huomioidaan Sotkamon kirkonkylän Masterplanissa, jota kunta on parhaillaan laatimassa. Hiukan alueen kehittämisessä on huomioitava alueen luontoarvot, nykyiset toiminnot ja mahdollisuudet toimintojen kehittämiseen.

- Työllisyyden kuntakokeilu

Kainuussa käynnistyi 1.3.2021 Kainuun kuntien ja kaupunkien (pl. Puolanka) yhteinen hallitusohjelman mukainen työllisyyden kuntakokeilu. Kuntakokeilulla pilotoidaan työllisyydenhoitoa osaksi kuntien pysyvää palvelurakennetta. Kuntien järjestämisvastuuta laajennetaan edelleen ja jatkossa toimivaltuudet vaikeasti työllistyvien osalta tulevat kunnille. Tavoitteena on yhteensovittaa kunnan omia resursseja kuten koulutus-, sosiaali- ja terveystalouksia kunnan työllisyyspalveluihin. 1.3.2021 alkaen Sotkamon kunta on vastannut työllisyyden kuntakokeilun kohderyhmään kuuluvien työttömien työnhakijoiden palveluprosessista. Vuoden 2022 alusta Toimintakeskuksen jatkaa kunnan omana toimintana. Toimintakeskuksen viitekehykseen haetaan hankerahoitusta toiminnan kehittämiseksi.

TE-palveluiden vastuita ja velvollisuuksia kuntien osalta ollaan muuttamassa vuoden 2024 alusta Alkaen.

- Lapsiystävällinen kunta

Sotkamon kunta on päässyt mukaan YK:n Lapsiystävällinen kunta –malliin. Tämä malli on UNICEFin väline, jonka avulla kunnassa voidaan varmistaa, että lapsen oikeudet toteutuvat mahdollisimman hyvin jokaisen lapsen arjessa. Malli perustuu YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen. Malli otetaan käyttöön läpi kaikkien Sotkamon kunnan toimintojen. Tavoitteena on Lapsiystävällinen kunta tunnustus.

- Koulutuspolut

Laadukas varhaiskasvatus luo pohjan oppimisen ja koulutuksen polulle. Sotkamossa varhaiskasvatuksen oppimispolku on kuvattu vuonna 2019 tehdyssä varhaiskasvatussuunnitelmassa. Perusopetuksen ja lukion

osalta on hyväksytty pedagogiset suunnitelmat, joissa kuvataan koulutuspolut näiden osalta. Kouluverkkoselvityksen tekoa on kaavailtu suunnitelmavuosien jälkeiseen aikaan.

Sotkamon kunta pyrkii edistämään toisen asteen ja sen jälkeisten opintojen järjestämistä Sotkamossa. Tavoitteena on laajentaa opintomahdollisuuksia ammattikorkean ja yliopisto-opintojen osalta.

Olympiavalmennuskeskus ja sen osana oleva Vuokatti-Ruka Urheiluakatemia on merkittävä valtakunnallinen toimija, jonka toimintaympäristöjen ja sisällön kehittämisessä Sotkamon kunnalla on merkittävä rooli.

- Uusi yläkoulu ja lukio sekä uusi kirjasto

Tenettiin sijoittuvan uuden yläkoulun suunnittelu ja arkkitehtityö toteutetaan vuosien 2021 ja 2022 aikana. Uuden koulun rakentaminen päästään aloittamaan loppukesällä 2022.

Tavoitteena on, että uusi yläkoulu otetaan käyttöön 2024. Toimivat, viihtyisät ja terveet koulutilat ovat jo itsessään vetovoimatekijä. Nykyaikaiset ja muunneltavat tilat mahdollistavat opetuksen sisältöjen kehittämisen ja laadukkaan toteuttamisen.

Nykyisen lukion vanhin osa puretaan ja tilalle rakennetaan uusi erillinen rakennus. Uuden lukio- ja kirjastorakennuksen hankesuunnitelma valmistui vuonna 2021 ja sen pohjalta on käynnistetty arkkitehtisuunnittelu. Rakennukseen tulee uusi pääkirjasto ja tiloja nuorisotoimen käyttöön. Tilojen käytössä pyritään löytämään ratkaisut monikäyttöisyyteen ja viihtyvyyteen. Uusi rakennus tulee toimimaan eri ikäisten kohtauspaikkana ja kuntalaisten olohuoneena. Tavoitteena on, että lukio ja kirjasto ovat käyttöönotettavissa vuoden 2024 aikana.

- Tulevaisuuden sote-keskus

Sote-keskuksen ensimmäisen vaiheen hankesuunnitelma hyväksytään marraskuussa 2021 ja varsinainen suunnittelu käynnistyy vuonna 2022. Jatkovaiheiden tilaratkaisujen osalta tulee tehdä vahvaa yhteistyötä Kainuun soten ja tulevan hyvinvointialueen kanssa. Mahdollisten seuraavien vaiheiden osalta valtion ja hyvinvointialueiden linjaukset määrittelevät tilatarpeet kunnissa.

- Lämpöliiketoiminta

Sotkamon kunta on vuokrannut lämpöliiketoiminnan Nevel Oy:lle vuoden 2022 loppuun saakka. Vuokrasopimuksen voimassaoloaikana Sotkamon kunta on luopunut omistuksestaan lämmöntuotantolaitokseen. Nevel (aiemmin Vapo) on rakentanut vuokrasopimuksen aikana omaa verkkoa ja tuotantolaitoksen Vuokattiin sekä päivittänyt Sotkamon lämpövoimalaa. Sotkamon kunta on ilmaissut tahtotilakseen toimia lämpöliiketoiminnassa omana yksikkönään.

- Maankäyttö- ja hankinta

Sotkamon kunnan tulee huolehtia tonttitarjonnasta asumisen ja elinkeinoelämän tarpeisiin. Tähän päästään riittävällä raakamaareservillä, kaavoituksella ja tarvittavalla infrarakentamisella. Lisäksi maanhankintaa tulee suorittaa tulevaisuuden tarpeita huomioon ottaen.

Kaksi yleiskaavaa sai lainvoiman vuoden 2021 aikana ja näiden pohjalta kunta pääsee tarkastelemaan tulevien vuosien asemakaavahankkeita. Asemakaavoitukseen tulee etenemään asuinrakentamisen, matkailun ja elinkeinojen tarvitsemia kaava-alueita.

Tuulivoimatoimijoilla on ollut kiinnostusta tuulivoimarakentamisella Sotkamon kunnan alueelle. Lähtökohtaisesti tuulivoima hankkeet kohdistuvat alueille, jotka maakuntakaavassa on osoitettu ko. Hankkeille. Hankkeiden tulee sijoittua alueille, jossa ne eivät aiheuta häiriötä asumiselle tai elinkeinoille kuten matkailu.

- Elinkeinojen painopistealueet

Edellisen valtuuskauden kuntastrategiassa elinkeinojen keihäänkärjiksi valikoituivat malmi, matkailu, maatalous, metsätalous ja marjat. Näiden toimialojen toimintaedellytyksiä kunnan tulee edistää tulevinakin vuosina. Kärkialojen joukkoon voidaan suurella todennäköisyydellä tulevaisuudessa nostaa elokuvateollisuus, jonka ympärillä Sotkamossa on käynnistymässä mittavia investointeja.

- Kulttuuritoimen kehittäminen

Sotkamon kuntaan on valittu kulttuurituottaja, jonka työnä on edistää ja kehittää Sotkamon kulttuuripalveluita ja toimintaa yhteistyössä kumppaneiden ja kolmannen sektorin kanssa. Vuonna 2022 juhlitaan Sotkamon pitäjän 375 vuotta ja tähän liittyen vuonna 2022 tulee olemaan useita juhluvuoden tapahtumia ja tilaisuuksia.

2.5. TALOUDEN TASAPAINOTTAMINEN

Kunnan taseessa olevan kumulatiivisen ylijäämän kehitys

Yleisesti kuntataloudessa taloutta voidaan pitää tasapainoisena, kun vuosikate kattaa käyttöomaisuuden poistot. Vuosikatteen tulee kattaa myös investointeja, jotta kuntatalous olisi kokonaisuudessaan tasapainossa. Tuloslaskelma saattaa olla tasapainossa (ylijäämäinen), mutta rahoituslaskelman toiminnan ja investointien välinen rahavirta osoittaa ns. alijäämän, jos investointeihin joudutaan ottamaan uutta lainaa.

Minimitavoite kuntien taloudenhoidossa on positiivinen vuosikate. Jos vuosikate on negatiivinen, joudutaan arjen menoista selviytymiseen ottamaan ns. syömävelkaa. Toimintakulujen kasvun hillitseminen on tärkeää sekä tuloslaskelman pitämiseksi tasapainossa että investointien rahoittamiseksi. Lainakannan kasvua voidaan hillitä, jos vuosikate saadaan pidettyä korkeana, sillä riittävä vuosikate parantaa merkittävästi lainojen takaisinmaksukykyä ja vähentää uuden lainan tarvetta.

Kunnan taseessa oleva kumulatiivinen ylijäämä TA 2022 mukaan

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Edellisten kausien ylijäämä	10 434 862	60 821 303	55 850 232	51 336 566	47 790 723	46 754 048
Tilinpäätös	50 386 441	-4 971 071				
Talousarvio/taloussuunnitelma			-4 513 666	-3 545 843	-1 036 675	-601 667
Kumulatiivinen ylijäämä vuoden lopussa	60 821 303	55 850 232	51 336 566	47 790 723	46 754 048	46 152 381

Kunnan taseessa arvioidaan olevan vuoden 2022 lopussa kumulatiivista ylijäämää yhteensä noin 47,8 milj. euroa. Taloussuunnitelmavuosien 2023–2024 arvioidaan olevan alijäämäisiä ja vuoden 2024 lopussa

taseessa arvioidaan olevan ylijäämää noin 46,1 milj. euroa. Ylijäämän määrään vaikuttaa olennaisesti vuoden 2021 tulos.

On hyvä muistaa, että todellinen kunnan talouden tasapainottaminen on paljon muutakin kuin kunnan tuloslaskelman tasapainottaminen. Yhtä lailla on perusteltua tarkastella kunnan talouden tilannetta laajemmin resurssilähtöisesti (kunnan tulorahoituksen, kassavarojen ja lainakannan tila), tarvelähtöisesti (kuntalaisten ja elinkeinoelämän tarpeet) sekä vastikelähtöisesti (hyvän vastikkeen antaminen verorahoille).

Sotkamon kunnan edellinen talouden tasapainottamisohjelma oli voimassa vuoden 2020 loppuun saakka. Kunnan käyttötaloutta saatiin sopeutettua ja tasapainotettua ohjelman mukaisesti. Lisäksi talouden tasapainottamisohjelman taustalla vaikuttavat edelleen vuoden 2013 talouden tasapainottamisohjelman aikana toteutetut toimenpiteet. Toimenpiteinä ovat olleet mm. toimintojen uudelleen järjestelyt, harkinnanvaraisten palvelujen karsiminen, henkilöstöön liittyvät säästö- ja sopeuttamistoimet (mm. palkattomat vapaat ja lomapalkkavelan pienentäminen, säästöt määräaikaissa ja vakinaisissa palvelussuhteissa), perusopetuksen tuntikehyksen pienentäminen, siivoustason tarkastaminen, varhaiskasvatuksen järjestelyt, nuorisotoimen tehtäväjärjestelyt, omaisuuden myyminen sekä toiminnan kannalta epäolennaisista tiloista luopuminen, kehittämishankkeet ja rahoituksen keinot. Monet toimenpiteistä ovat jääneet pysyviksi toimenpiteiksi kunnan käyttötalouteen.

Vuodesta 2021 alkaen on toteutettu kunnan uutta talouden tasapainottamis- ja kehittämisohjelmaa, joka on laadittu vuosille 2021–2025. Se tarkoittaa muun muassa palvelu- ja toimintaprosessien sekä rakenteiden uudistamista, digipalvelujen ja sähköisen asiointin kehittämistä sekä aktiivisia elinvoimaa vahvistavia toimia. Uusi kuntastrategia hyväksytään vuoden 2021 joulukuussa. Kuntastrategia ja sen pohjalta vuonna 2022 laadittavat toimenpideohjelmat antavat suuntaviivat ja painotukset kehittämistyölle. Tärkeällä sijalla on myös hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen käytettävissä olevien resurssien ja keinoin. Tätä tukemaan laaditaan laaja hyvinvointikertomus vuonna 2022.

Kunnan suotuisasta talous- ja työllisyyskehityksestä huolimatta kunnan talouden tasapainottamiselle on edelleen tarvetta. Oman haasteensa talouden pitkän aikavälin suunnitteluun on tuonut sote-kustannusten raju kasvu. Pidemmällä aikavälillä huomiota tulee kiinnittää rakenteellisiin uudistuksiin, joilla voidaan korjata tulo- ja menokehityksen epätasapainoa.

Kunnan taloutta tarkastellessa korostuu kuntakonsernin näkökulma kuntalain mukaisesti. Tämä tarkoittaa ajattelutavan laajentamista kuntakonsernin talouden tasapainon löytämiseksi. Kuntatalouden tilaa tullaan tarkastelemaan vuoden 2022 aikana entistä vahvemmin myös kuntakonsernin näkökulmasta.

2.6. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA

Kunnanvaltuusto on päättänyt 29.4.2019 § 34 Sotkamon kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja kunnanhallitus on 4.6.2019 § 119 päättänyt tarkemmista sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeista.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on edistää kunnan toiminnan laadukasta johtamista, riskien ennaltaehkäisyä ja hallintaa, mahdollisuuksien ja vahvuuksien hyödyntämistä, toiminnan jatkuvaa kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen perustuu

kunnan perustehtävään, toimintaympäristö analysointiin, kuntastrategiaan sekä toiminnan ja talouden tavoitteisiin. Riskienhallinta sisältää kunnan tavoitteita uhkaavien riskien tunnistamisen, arvioinnin ja priorisoinnin sekä tuloksellisen hallinnan. Kuntastrategian, toiminnan ja talouden sekä sisäisen valvonnan tavoitteet pyritään yhdistämään, jotta sisäinen valvonta ja riskienhallinta eivät jää erillisiksi toiminnoiksi.

Kuntakonsernin ja omistajaohjauksen näkökulmasta konserniyhtiöiden laadukasta päätöksentekoa ja riskienhallintaa edistetään konserniohjeen määräyksillä, asiantuntevilla hallituksen jäsenillä sekä velvollisuudella hankkia kunnan kanta asiaan konserniohjeessa määritellyissä asiakokonaisuuksissa ennen päätöksentekoa. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt Sotkamon kunnalle uuden konserniohjeen (18.6.2019 § 57), jonka keskeisinä periaatteina ovat toiminnan läpinäkyvyyden lisääminen sekä tiedonkulun tehostuminen. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt myös (26.8.2019 § 65) hyvän hallinto- ja johtamistavan Sotkamon kuntakonsernissa, joka täydentää em. kunnan konserniohjetta sekä kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjetta ja perusteita.

Kunnan hallintosäännön mukaan kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Hallintosäännön mukaan kunnan hallinnon ja talouden valvonta järjestetään siten, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän. Alla olevassa taulukossa on kuvattu tarkemmin tasoittain ja toimialueittain sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttajat vastuualueineen:

Toimija	Tehtävä ja vastuu
Kunnanvaltuusto	Vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Valitsee tarkastuslautakunnan esityksestä tilintarkastusyhteisön kunnan ja kuntakonsernin hallinnon ja talouden tarkastamista varten. Hyväksyy konserniohjeen. Käsittelee tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen hyväksymisen yhteydessä kunnanhallituksen selonteot sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta sekä konsernivalvonnasta. Hyväksyessään tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan valmistelun ja tilintarkastuskertomuksen perusteella valtuusto päättää myös vastuuvapaudesta tilivelvollisille.
Tarkastuslautakunta	Vastaa kunnan ulkoisesta valvonnasta yhdessä tilintarkastajan kanssa. Voi esittää arviointikertomuksessaan arvionsa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilasta.
Tilintarkastaja	Tarkistaa onko kunnan ja kuntakonsernin sisäinen valvonta ja riskienhallinta järjestetty asianmukaisesti. Tarkastaa hyvän tilintarkastustavan mukaisesti kunkin tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen.
Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja	Operatiivinen vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistamisesta ja asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta sekä tuloksellisuudesta. Kunnanhallitus on lisäksi velvollinen antamaan osana toimintakertomusta selonteot sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan järjestämisestä kunnassa ja kuntakonsernissa.
Lautakunnat ja tytäryhteisöjen hallitukset	Vastaa omalla tehtävä-/toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä merkittävimpien riskien raportoinnista kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.
Tytäryhtiöiden toimitusjohtajat	Vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta vastuualueillaan sekä raportoivat niiden järjestämisestä

	ja tuloksellisuudesta valvonnasta vastuussa olevalle toimielimelle.
Toimialojen johtajat	Vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta vastuualueillaan sekä raportoivat niiden järjestämisestä ja tuloksellisuudesta valvonnasta vastuussa olevalle toimielimelle. Toimialajohtajien vastuulla on lisäksi yhteistyön kehittäminen oman vastuualueensa sisällä liittyen sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan.
Esimiehet	Vastaavat siitä, että henkilöstö on myös tietoinen tehtävistään. Ohjaavat ja valvovat alaistensa toimintaa.
Henkilöstö	Riskien tunnistaminen, ennaltaehkäisy ja raportointi omissa tehtävissään. Toimiminen annettujen ohjeiden mukaan. Jokainen kunnan palveluksessa oleva pyrkii omalta osaltaan saavuttamaan yksikölle asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Sotkamon kunnan riskienhallintaprosessin toteuttamisen yhdeksi työkaluksi otetaan vuoden 2022 aikana käyttöön riskikartoitus. Riskikartoituksen avulla pyritään tunnistamaan kunnan toiminnassa olemassa olevat riskit, jonka jälkeen riskit luokitellaan niiden vaikuttavuuden ja merkittävyyden suhteen.

Riskikartoituksen perustella suoritetaan riskianalyysi, jossa selvitetään merkittävimpien riskien syyt ja seuraukset ja etsitään keinot riskien vähentämiseen tai poistamiseen. Keskeisimmät ja merkittävimmät riskit huomioidaan vuoden 2022 talousarviota laadittaessa, johon mennessä riskikartoituksen ja riskianalyysin tulokset nostetaan esiin ja niiden vaikutukset raportoitua.

Vuoden 2022 talousarvion hyväksynnän yhteydessä hyväksytään riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan vuosiohjelma, jolla tarkennetaan ja tarvittavilta osin aikataulutetaan sisäisen valvonnan toimenpiteitä ja tehtäviä vuonna 2022. Lisäksi kunnassa otetaan käyttöön 1.12.2021 Whistleblower-ilmoituskanava. Vuoden 2022 aikana kehitetään myös sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tuloksellisuutta. Tuloksellisuuden seuranta varten otetaan käyttöön Webropol-kysely, joka on toistettavissa ja tulokset vertailukelpoisia.

3. STRATEGIAPERUSTA

3.1. SOTKAMON KUNTASTRATEGIA

Sotkamon nykyinen kuntastrategia on laadittu vuosille 2017–2021. Vuoden 2021 aikana valmistellaan ja hyväksytään uusi kuntastrategia.

Kuntastrategiassa on määritetty keskeiset linjaukset tulevaisuuden tahtotilasta. Kuntastrategia toimii kunnan johtamisen ja päätöksenteon kulmakivenä. Kunnan keskeiset suunnitelmat, ohjelmat ja linjaukset toteuttavat kuntastrategiaa. Strategian toteutumista arvioidaan mittarien ja indikaattoreiden avulla. Tärkeänä osana kuntastrategiaa on innovatiivisen ja yhteistyötä tekevän kulttuurin rakentaminen.

3.2. SOTKAMON ELINVOIMAOHJELMA

Sotkamon kunnan nykyinen elinvoimaohjelma on laadittu vuosille 2018–2021. Elinvoimaohjelma pohjautuu nykyiseen kuntastrategiaan. Vuoden 2022 aikana valmistellaan myös uusi elinvoimaohjelma. Nykyisen elinvoimaohjelman painopisteet ovat:

- Toimivien palveluiden Sotkamo
- Yrittäjyyttä edistävä Sotkamo
- Saavutettava Sotkamo
- Ketterästi kaavoittava Sotkamo
- Mainettaan markkinoiva Sotkamo
- Kouluttava ja innovoiva Sotkamo
- Investoiva tapahtumien Sotkamo

3.3. SWOT-ANALYYSI VUODELLE 2022

Vahvuudet, jotka vievät kunnan kehitystä eteenpäin - Toimivat kunnan peruspalvelut tasapuolisesti eri ikäryhmien näkökulmasta - Kunnan monipuolinen kokonaistulokertymä - Oma lukio - Olympiavalmennuskeskuskokonaisuus - Monimuotoinen ja puhdas luonto - Aktiiviset kylät - Osaava ja motivoitunut henkilöstö - Väestömäärän myönteinen kehitys - Tonttitarjonnan monipuolisuus - Turvallisuus - Erinomaiset liikuntamahdollisuudet - Kaivannaistoimialan myönteinen kehittyminen - Vahva maa- ja metsätalous, marjat - Yritysten nettomäärän kehitys - Sotkamo-Vuokatti Masterplan 2030 - Sotkamon kirkonkylän Masterplan - Kunnan vahva sijoitusvarallisuus - Toimintaa ohjaavat strategiat - Vuokatin matkailun kehittyminen - Kunnan ja kuntakonsernin positiivinen talouden kehitys - Kuntamarkkinointi - Kunnan vetovoimaa lisäävät investoinnit - Onnistunut maapolitiikka ja maanhankinta sekä kaavoitus - Elokuvateollisuuden investointien käynnistyminen - Hiukan alueen kehittäminen - Työnteon ja asiakaspalvelun uudet mallit (mm. etätyö ja digipalvelut) - Yhteinen työssäkäyntialue maakuntakeskus Kajaanin kanssa - Uusi Keskussairaala	Mahdollisuudet eli tekijät, jotka auttavat saavuttamaan päämäärät ja vievät kehitystä eteenpäin - Uusien investointien saaminen Sotkamoon - 3. sektorin hyödyntäminen - Työperäinen maassamuutto, etätyöperäinen muutto ja maahanmuutto - Onnistunut maapolitiikka ja maan hankinta sekä kaavoitus - Vahva identiteetti ja kotiseutuylpeys; paluumuuttajat - Aktiivisten kylien uudet palvelut ja työpaikat - Uusien pk-yritysten syntyminen - Kaivannaisteollisuuden klusteri - Jalostusteollisuuden vahvistuminen - Kokonaisverotulokertymän positiivinen kehitys - Kuntaorganisaation kehittymistä tukevat rekrytoinnit - Nykyaikaiset ja muunneltavat palvelujen tilaratkaisut - Korjausvelan hallinta (tiestö, kunnallistekniikka, rakennuskanta) - Kuntarajat ylittävä yhteistyö - Valtakunnallisen sote-uudistuksen toteutuminen - Hyvinvointialueen toteutuminen - ATPU-palveluiden järjestäminen hyvinvointialueelle - Koulutuspolut - Lapsiystävällinen kunta - Kulttuuritoimen vahvistuminen
Heikkoudet, jotka vaikeuttavat toimintaa tai hidastavat kehitystä - Yksityissektorin investointiresurssien puute - Sote-palveluiden kustannusten hallinta ja ohjaus - Harvaan asutun alueen haastavat olosuhteet - Korjausvelan määrä (tiestö, kunnallistekniikka, rakennuskanta) - Huoltosuhteen kehitystrendi - 2. asteen jälkeisen koulutustarjonnan kapeus - Sote-kuntayhtymän kustannusten jatkuva ja hallitsematon kasvu - Epävarmuus liikenneyhteyksistä	Riskitekijät, jotka vaikeuttavat päämäärien saavuttamista ja ovat riski toiminnalle tulevaisuudessa - Pandemiat - Kansainvälisen talouden äkilliset muutokset - Julkisen talouden velkaantuminen - Kunnan kehittämistavoitteiden hidas eteneminen - Negatiiviset muutokset alueen työllisyystilanteessa - Digitalisaation riittämätön hyödyntäminen - Suhdanneherkät ja kapeat työmarkkinat - Väestön ikääntyminen - Ikäluokkien pieneneminen - Kunnan taloudellisen kantokyvyn ylittävät palkkaratkaisut - Elinkeinoelämän kehittymistä haittaavat saavutettavuuden esteet - Osaavan työvoiman saatavuus - Riittämätön vuokra-asuntojen tarjonta kysynnän kasvaessa - Palveluiden karsinta uudessa hyvinvointialueessa - ATPU-palveluiden järjestäminen hyvinvointialueelle - Sote-kiinteistöt

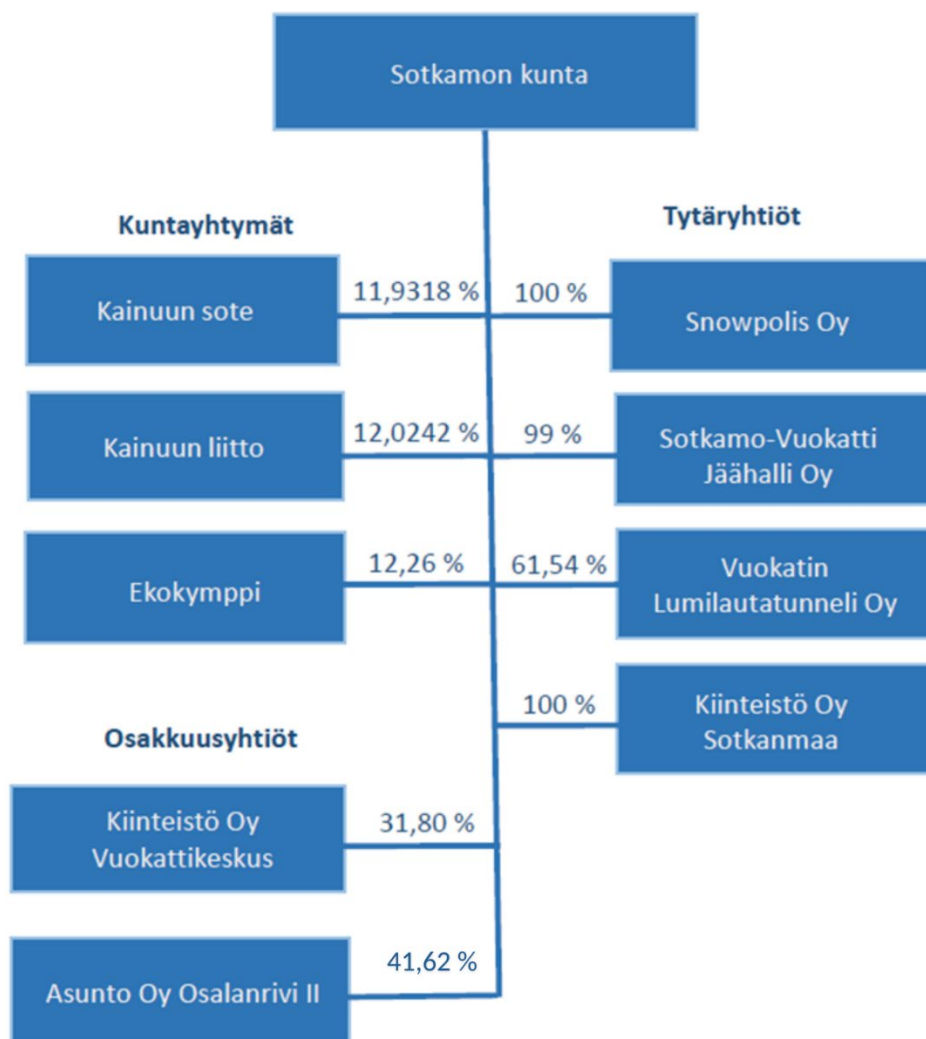
4. KUNTAKONSERNI

Kuntalaki korostaa valtuuston vahvaa asemaa ja kokonaisvastuuta toiminnasta ja taloudesta. Kuntalain mukaan valtuusto vastaa strategisesta päätöksenteosta ja koko kuntakonsernin tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä.

Kunta kirjanpitolain mukaisine tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin. Sotkamon kuntakonsernin rakenne vuoden 2022 talousarviota laadittaessa on vastaava kuin tilikauden 2021 lopussa.

Kuntakonsernin rakenteeseen on tulossa vuoden 2022 aikana ainakin yksi muutos, kun EYOF-kisojen (halli toimii kisojen voitelutiloina) jälkeen kunta myy jäähallirakenteet tarpeettomana ja Sotkamo-Vuokatti Jäähalli yhtiö ajetaan alas. Lisäksi lämpöliiketoimintaan liittyvillä päätöksillä voi olla vaikutusta kuntakonsernin rakenteeseen (mahdollinen uusi yhtiö). Myös uuden kiinteistöyhtiön perustaminen vuokrattavien sote-kiinteistöjen osalle on toteutettava vuoden 2022 aikana. Tähän kiinteistöyhtiöön voidaan tuoda myös muita oman organisaation ulkopuolelle vuokrattavia kiinteistöjä.

Sotkamon kuntakonsernin rakenne 1.1.2022

Kuntakonsernille asetetaan vuodelle 2022 seuraavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet:

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan kriteerejä on uudistettu. Uudistetut kriisikuntakriteerit kuvaavat kunnan taloutta eri näkökulmista nykyistä paremmin. Kriisikuntamittariston rakenne säilyy ennallaan, mutta tunnuslukuja ja niiden raja-arvoja on muutettu. Uusia raja-arvoja sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella.

Sotkamon kuntakonsernille asetetaan vuodelle 2022 taloudellisia tavoitteita, jotka johdetaan uusista kriisikuntakriteereistä. Tavoitteeksi asetetaan, että kuntakonserni ei ole lähellä varsinaisten raja-arvojen täyttymistä eikä myöskään ns. väljempien raja-arvojen täyttymistä, joiden täytyessä kunnan tulisi kiinnittää erityistä huomiota taloutensa kehitykseen ja analysointiin. Ns. väljät raja-arvot on esitetty alla:

Ehdotetut kriisikuntakriteerit	Ns. väljät raja-arvot	Talousarviotavoite 2022
Konsernitaseeseen kertynyt alijäämä asukasta kohden	Konsernin kertynyt alijäämä vähintään 500 €/asukas	Raja-arvo ei täyty
Kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde	Konsernin vuosikate %:a poistoista alle 100	Raja-arvo ei täyty
Kunnan tuloveroprosentti	Tuloveroprosentti 1,5 % -yksikköä yli kuntien keskimääräisen	Raja-arvo ei täyty
Kunnan lainamäärä asukasta kohden	Kuntakonsernin lainat ja vastuut 25 % yli kuntien keskimääräisen	Raja-arvo ei täyty
Konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate	Kuntakonsernin laskennallinen lainanhoitokate alle 1,0	Raja-arvo ei täyty

Lisäksi Sotkamon kuntakonsernin osalta tarkastellaan tuloslaskelma, rahoituslaskelman sekä taseen tunnuslukuja suhteessa kuntakonsernien keskimääräisiin tunnuslukuihin.

Snowpolis Oy

Kehittämisyhtiö on pöytälaatikossa, yhtiöllä ei ole varsinaista liiketoimintaa.

Sotkamo-Vuokatti Jäähalli Oy

Vuokatti Areenan valmistuttua Sotkamo-Vuokatti jäähallin käyttö jääurheilupaikkana on päättynyt.

Kunta tulee myymään hallirakennelman tarpeettomana ja ajaa yhtiön alas vuoden 2022 aikana. Sotkamon kunta omistaa yhtiöstä tällä hetkellä 99 %.

Vuokatin Lumilautatunneli Oy

Vuoden 2022 aikana kunta selvittää mukanaoloaan yhtiössä. Lumilautatunneli on tällä hetkellä vuokrattuna Huippupaikat Oy:lle, mutta lumilautatunneliin kohdistuu paljon korjausvelkaa ja lähiaikoina on edessä mittavat korjaukset.

Kiinteistö Oy Sotkanmaa

- Sotkahakan peruskorjausta jatketaan niin, että Makkosentie 46 on vuorossa ja valmistuu vuoden 2022 aikana. Peruskorjauksen rahoittamiseksi nostetaan enimmillään lainaa 1.000.000,00 euroa Kainuun Osuuspankista.
- Satohakalan peruskorjaus tehdään huoneisto kerrallaan ja kestää koko vuoden 2022.
- Uuden ARA-rahoitteisen talon suunnittelu saadaan valmiiksi 2022.

Kiinteistö Oy Sotkanmaa ylläpitää kiinteistösalkkuaan suunnitelmallisesti siten, että arvo säilyy ja arvonnousu on mahdollista. Asunnot ja niiden ympäristöt pidetään viihtyisinä ja asukastyytyväisyys on hyvä. Asuntojen kysyntä ja käyttöaste säilyvät korkealla (97-98 %). Yhtiön talous on tasapainossa ja vuokrataso kohtuullinen.

5. TALOUSARVION RAKENNE, SITOVUUS JA SEURANTA

Kunnan on laadittava ja hyväksyttävä vuoden 2021 loppuun mennessä seuraavaksi vuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Tässä tapauksessa taloussuunnitelma ulottuu vuoteen 2024 saakka.

Kuntalain talousarvio- ja -suunnitelmasäännöksiä tarkoituksena on varmistaa kunnan tehtävien ja talouden oleminen kestävällä pohjalla ja tasapainossa. Talouden suunnittelun lähtökohtana ovat strategiassa kunnan toiminnalle asetetut pitkän aikavälin tavoitteet, ennakoidut talouden kehitysnäkymät, arvioitu väestön ja elinkeinojen kehitys sekä toimintaympäristön muutokset. Taloussuunnitelmassa ja -arviossa esitetään tavoitteiden toteutuksen edellyttämät toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään sekä kunnalle että kuntakonsernille toiminnan ja talouden tavoitteet siten, että talousarvio ja -suunnitelma toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarviossa valtuusto hyväksyy talousarviovuoden sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvio on oikeudellisesti sitova, mutta taloussuunnitelma on vain ohjeellinen; ainoastaan alijäämän kattamiseksi esitetyt toimenpiteet ovat sitovia.

5.1. TALOUSARVION SITOVUUS

Kuntalain mukaan talousarvioon otetaan toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat. Määräraha on valtuuston toimielimille euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen. Toimielimellä on valtuutus käyttää sille talousarviossa osoitettu määräraha määrättyyn käyttötarkoitukseen tai määrätyn tavoitteen toteuttamiseen. Toimielin ei saa ylittää sille talousarviossa osoitettua määrärahaa. Jos määräraha osoittautuu riittämättömäksi, on talousarviota muutettava. Muutoksen yhteydessä on osoitettava, miten rahoitustarve katetaan. Toimielin ei ole velvollinen käyttämään määrärahaa kokonaisuudessaan, jos toiminnalle asetetut tavoitteet muutoin saavutetaan tai määrärahan käyttötarkoitus muutoin toteutuu.

Talousarvion yleisperustelut ovat informatiivisia, ja niitä ei ole tarkoitettu sitoviksi talousarvion osaksi. Talousarvion toimialoittaiset perustelut ovat ohjeellisesti sitovia. Toimialojen tulee noudattaa perustelujen ja asetettujen painopistealueiden kuvaamaa toiminnallista linjaa.

Strategisten tavoitteiden menestystekijät arviointikriteereineen ovat sitovia valtuustoon nähden. Tarkastuslautakunta seuraa näiden valtuuston tavoitteiden toteutumista ja raportoi niistä valtuustolle.

Käyttötalousosa

Käyttötalousosassa asetetaan kunnan varsinaiselle toiminnalle tavoitteet ja tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Valtuusto päättää käyttötalousosan kokonaisuuksista, joille tavoitteet, määrärahat ja tuloarviot asetetaan. Käyttötalousosan budjetti hyväksytään toimialoittain.

Sotkamon kunnan käyttötalousosan rakenne on seuraava (raportointitaso):

Hallinnon toimiala	Sivistyksen toimiala	Ympäristö- ja tekninen toimiala
Vaalit Tarkastuslautakunta Kunnanvaltuusto Kunnanhallitus Elinkeinopalvelut Henkilöstö Lomatoimi Maataloustoimi	Sivistyspalveluiden hallinto Varhaiskasvatus Perusopetus Lukio Olympiavalmennuskeskus Vapaa-aikapalvelut	Kunnallistekniset palvelut Liikennealueet Kiinteistöjen kunnossapito Ateria- ja puhtaanapitopalvelut Ympäristötoimi Vesi- ja viemärilaitos

Käyttötalouden määrärahat ja tuloarviot ovat toimialoittain sitovia nettomenojen osalta kohderahoitteisissa määrärahoissa. Budjettirahoitteiset määrärahat ovat sitovia toimialoittain bruttona (menot ja tulot).

Toimielimet hyväksyvät talousarvioon perustuvat käyttösuunnitelmat.

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosassa esitetään kunnan kokonaistalouden keskeiset erät, jotka ovat varsinaisen toiminnan tulot ja menot, verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja –menot sekä suunnitelman mukaiset poistot käyttöomaisuudesta. Tuloslaskelmaosassa osoitetaan se, kuinka kunnan tilikaudelle jaksotettu tulorahoitus riittää palvelutoiminnan menoihin, rahoitusmenoihin ja omaisuuden kulumisesta kuvaaviin suunnitelman mukaisiin poistoihin. Tuloslaskelmassa määritetään myös kunnan vuosikatteen taso eli tulorahoituksen määrä, joka on mahdollista kohdentaa investointien rahoitukseen ja/tai lainojen lyhennyksiin. Kirjanpidollisesti eriytetty vesihuoltolaitos on esitetty myös erikseen.

Rahoitusosa

Rahoitusosassa esitetään meno- ja tuloarvioina pitkäaikaiseen rahoitukseen liittyvät menot ja tulot kuten antolainat, niiden lyhennykset, ottolainat ja niiden lyhennykset. Rahoitusosa kertoo kunnan rahoitustarpeen ja palvelujen järjestämisen vaikutukset maksuvalmiuteen.

Investointiosa

Investointiosassa esitetään ja ohjataan kunnan investointeja. Se sisältää investointisuunnitelmat talousarvio- ja suunnitelmavuosille. Investointiosan määrärahat valtuusto hyväksyy investointiryhmittäin (kiinteä omaisuus, talonrakennus, julkinen käyttöomaisuus, irtain omaisuus, kaukolämpölaitos, vesihuoltolaitos ja arvopaperit). Valtuustoon nähden sitovana eränä huomioidaan em. investointiryhmien tulo- ja menoarviot bruttoperiaatteen mukaisesti.

Taloudellisen ja toiminnallisen tuloksen seuranta

Talousarvion toteutumisesta koko kunnan tasolla raportoidaan kunnanhallitukselle kuukausittain. Talousarvion toteumasta toimialoittain raportoidaan lautakunnille ja kunnanhallitukselle 30.4., 31.8. ja 31.12. kirjanpidon tilanteen mukaan. Tiedot saatetaan tiedoksi tarkastuslautakunnalle ja kunnanvaltuustolle kokousaikataulun mukaisesti.

5.2. MÄÄRÄRAHAT SITOVUUSTASOITTAIN

Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto

	Sitovuus *)	Määrärahat	Tuloarviot
KÄYTTÖTALOUSOSA			
Hallinnon toimiala	N	52 986 639	3 182 154
Ympäristö- ja tekninen toimiala	N	13 752 210	9 884 389
Sivistyksen toimiala	N	26 959 244	2 624 440
TULOSLASKELMAOSA			
Verotulot	B		42 029 000
Valtionosuudet	B		29 895 780
Korkotuotot	B		
Muut rahoitustuotot	B		6 075 935
Korkokulut	B	124 874	
Muut rahoituskulut	B	358 896	
Satunnaiset erät	B		
INVESTOINTIOSA			
Kiinteä omaisuus	N	400 000	100 000
Talonrakennus	N	10 145 000	908 200
Julkinen käyttöomaisuus	N	2 680 000	220 000
Irtain omaisuus	N	210 000	
Kaukolämpölaitos	N	155 000	
Vesihuoltolaitos	N	810 000	
Arvopaperit	N		
RAHOITUSOSA			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäys	B		
Antolainasaamisten vähennys	B		26 000
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B	7 000 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B		3 382 398
Lyhytaikaisten lainojen muutos	B		
Oman pääoman muutokset	B		
Vaikutus maksuvalmiuteen	B		8 194 567
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		115 581 863	106 525 663

*) N= sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio, B = bruttomääräraha/-tuloarvio

6. TULOSLASKELMAOSA TALOUSARVIOSSA

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot	7 298 037	6 156 275	6 067 703	4 571 113	4 571 113
Maksutuotot	982 398	925 790	912 650	755 500	755 500
Tuet ja avustukset	1 279 186	1 586 509	1 571 522	1 571 522	1 571 522
Muut toimintatuotot	1 258 056	2 675 287	2 835 557	2 835 557	2 835 557
TOIMINTATUOTOT	10 817 677	11 343 861	11 387 432	9 733 692	9 733 692
Valmistus omaan käyttöön	25 285	0	0	0	0
Henkilöstökulut	-24 290 157	-25 314 299	-26 215 507	-24 869 669	-25 081 662
Palvelujen ostot	-53 541 419	-53 885 632	-55 240 673	-9 842 854	-8 842 853
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 288 799	-4 263 170	-4 480 213	-4 569 540	-4 582 540
Avustukset	-1 640 275	-2 150 000	-1 982 800	-1 982 800	-1 982 800
Muut toimintakulut	-1 093 088	-1 301 091	-1 475 349	-1 484 409	-1 499 409
TOIMINTAKULUT	-84 853 737	-86 914 192	-89 394 542	-42 749 272	-41 989 264
TOIMINTAKATE	-74 010 775	-75 570 330	-78 007 110	-33 015 580	-32 255 572
Tulovero	31 996 206	33 432 000	33 982 000	15 630 000	15 325 000
Kiinteistövero	3 917 376	4 353 426	4 533 000	4 600 000	4 600 000
Yhteisövero	3 446 942	4 102 000	3 514 000	2 600 000	2 600 000
VEROTULOT	39 360 525	41 887 426	42 029 000	22 830 000	22 525 000
Kunnan peruspalv. valtionosuus	20 837 057	22 943 650	18 567 242	6 257 431	6 257 431
Verotulojen tasaus	4 490 244		4 561 743	-724 091	-724 091
Opetus- ja kultt. muut valtion	634 916	671 330	962 592	646 381	646 381
Muut valtionosuudet		-209 831		169 385	169 385
Verotulomeno.kompensaatio	5 219 862	5 476 449	5 804 203	1 883 312	1 883 312
VALTIONOSUUDET	31 182 079	28 881 598	29 895 780	8 232 418	8 232 418
Korkotuotot	5 436	100 000	0	0	0
Muut rahoitustuotot	2 118 060	3 712 000	6 559 705	5 059 705	5 059 705
Korkokulut	-487 023	-124 874	-124 874	-124 874	-124 874
Muut rahoituskulut	-359 309	-211 191	-358 896	-358 896	-358 896
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	1 277 163	3 475 935	6 075 935	4 575 935	4 575 935
VUOSIKATE	-2 191 008	-1 325 372	-6 395	2 622 773	3 077 781
Poistot ja arvonalentumiset	-2 861 843	-3 188 294	-3 539 448	-3 659 448	-3 679 448
Satunnaiset erät					
TILIKAUDEN TULOS	-5 052 851	-4 513 666	-3 545 843	-1 036 675	-601 667
Poistoeron lis (-) tai väh (+)	81 780	0	0	0	0
VARAUSTEN LIS (-) TAI VÄH (+)					
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-4 971 071	-4 513 666	-3 545 843	-1 036 675	-601 667

Tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	-12,75 %	-13,05 %	-12,74 %	-22,77 %	-23,18 %
Vuosikate/Poistot, %	76,56 %	41,57 %	0,18 %	-71,67 %	-83,65 %
Vuosikate/asukas	-212,57	-129,29	-0,62	253,41	297,37
Kertynyt ylijäämä, €	55 850 232	51 336 566	47 790 723	46 754 048	46 152 381
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	5 419	5 218	4 617	4 517	4 459
Asukasluku vuoden lopussa	10 307	10 251	10 350	10 350	10 350
Asukasluvun muutos	-37	-56	99	0	0

TA 2022 (Sisäiset ja ulkoiset erät)	Sisäiset erät	Ulkoiset erät	Sisäiset ja ulkoiset erät yhteensä
Myyntituotot	2 365 368	6 067 703	8 433 071
Maksutuotot		912 650	912 650
Tuet ja avustukset		1 571 522	1 571 522
Muut toimintatuotot	1 938 183	2 835 557	4 773 740
TOIMINTATUOTOT	4 303 551	11 387 432	15 690 983
Henkilöstökulut		-26 215 507	-26 149 696
Palvelujen ostot	-2 241 477	-55 240 673	-57 467 650
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-118 650	-4 480 213	-4 597 240
Avistukset		-1 982 800	-1 982 800
Muut toimintakulut	-1 943 424	-1 475 349	-3 418 773
TOIMINTAKULUT	-4 303 551	-89 394 542	-93 698 093
TOIMINTAKATE		-78 007 110	-78 007 110
Tulovero		33 982 000	33 982 000
Kiinteistövero		4 533 000	4 533 000
Yhteisövero		3 514 000	3 514 000
VEROTULOT		42 029 000	42 029 000
Kunnan peruspalv. valtionosuus		18 567 242	18 567 242
Verotulojen tasaus		4 561 743	4 561 743
Opetus- ja kultt. muut valtionosuus		962 592	962 592
Muut valtionosuudet			
Verotulomen.kompensaatio		5 804 203	5 804 203
VALTIONOSUUDET		29 895 780	29 895 780
Korkotuotot		0	0
Muut rahoitustuotot		6 559 705	6 559 705
Korkokulut		-124 874	-124 874
Muut rahoituskulut		-358 896	-358 896
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		6 075 935	6 075 935
VUOSIKATE		-6 395	-6 395
Poistot ja arvonalentumiset		-3 539 448	-3 539 448
Satunnaiset erät			0
TILIKAUDEN TULOS		-3 545 843	-3 545 843
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ		-3 545 843	-3 545 843

Tuloslaskelman tunnusluvut

Tuloslaskelman yhteydessä on esitetty tuloslaskelman tunnusluvut vuoden 2020 tilinpäätöksestä, vuoden 2021 talousarviosta, vuoden 2022 talousarviolle sekä suunnitelmavuosille 2023 ja 2024.

- Toimintatuotot/Toimintakulut %
= $100 \times \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon käyttötalouden toimintakuluista katetaan maksu- ja myyntituloilla. Vuonna 2022 verotuloilla ja valtionosuuksilla arvioidaan katettavan 80,5 % toimintakuluista.

- Vuosikate/Poistot %
= $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Poistot}$

Tunnusluku kertoo tulorahoituksen määrän, joka jää käytettäväksi investointeihin, poistoihin ja lainan lyhennyksiin. Kun tunnusluvun arvo on 100 % tai sitä suurempi, voidaan kunnan tulorahoituksen katsoa olevan riittävä tai ylijäämäinen. Kunnan talous on heikkenevä ja kunta velkaantuu, kun vuosikate on poistoja alempi. Jos vuosikate on negatiivinen, kunnan tulorahoitus on heikko.

- Vuosikate, €/asukas

Tunnusluku on yleisesti käytetty tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Keskimääristä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa.

- Kertynyt ylijäämä, €/asukas
= $(\text{Edellisten tilikausien yli-/alijäämä} + \text{tilikauden yli-/alijäämä}) / \text{asukasluku}$

6.1. TULOSLASKELMAN ANALYYSINTI

Tuloslaskelmassa osoitetaan kuinka toimintatuotot riittävät palvelutoiminnan kuluihin, lainojen korko- ja muihin rahoituskuluihin sekä omaisuuden kulumista kuvaaviin suunnitelman mukaisiin poistoihin. Tuloslaskelman välituloksina esitetään seuraavat tiedot:

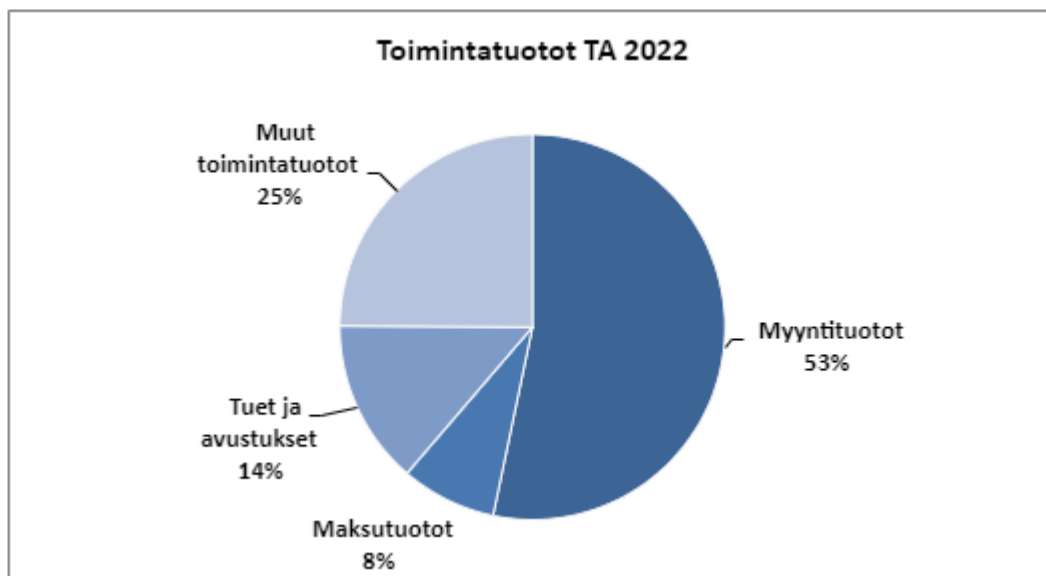
- Toimintakate osoittaa kuinka paljon toimintakuluista on katettava verotuloilla ja valtionosuuksilla.
- Vuosikate kuvaa tulo-rahoituksen riittävyyttä. Toimintakatteen lisäksi siinä on otettu huomioon verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustuotot ja -kulut.
- Tilikauden tulos kertoo erotuksen, joka jää, kun liikevaihdosta vähennetään kustannukset, poistot, arvonalennukset, korot ja verot.

Toimintatuotot

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	TA21-TA22, muutos%
Myyntituotot	7 298 037	6 156 275	6 067 703	4 571 113	4 571 113	-1,4 %
Maksutuotot	982 398	925 790	912 650	755 500	755 500	-1,4 %
Tuet ja avustukset	1 279 186	1 586 509	1 571 522	1 571 522	1 571 522	-0,9 %
Muut toimintatuotot	1 258 056	2 675 287	2 835 557	2 835 557	2 835 557	6,0 %
Toimintatuotot	10 817 677	11 343 861	11 387 432	9 733 692	9 733 692	0,4 %

Toimintatuottoja arvioidaan kertyvän vuonna 2022 yhteensä 11,3 milj. euroa. Toimintatuotot on budjetoitu kokonaisuutena maltillisesti, sillä kasvua vuoteen 2021 on vain 43 tuhatta euroa (0,4 %). Myyntituotot ovat suurin erä 53 %:n osuudella. Tuissa ja avustuksissa on huomioitu tällä hetkellä käynnissä olevat hankkeet, ei mahdollisia uusia alkavia hankkeita.

Muiden toimintatuottojen suurimpina erinä ovat käyttöomaisuuden myyntivoitot, jotka pitävät sisällään vuonna 2022 mahdollisesti toteutuvat kunnan maakaupat 700 tuhatta euroa sekä rakennusten vuokratuotot 1,2 milj. euroa.

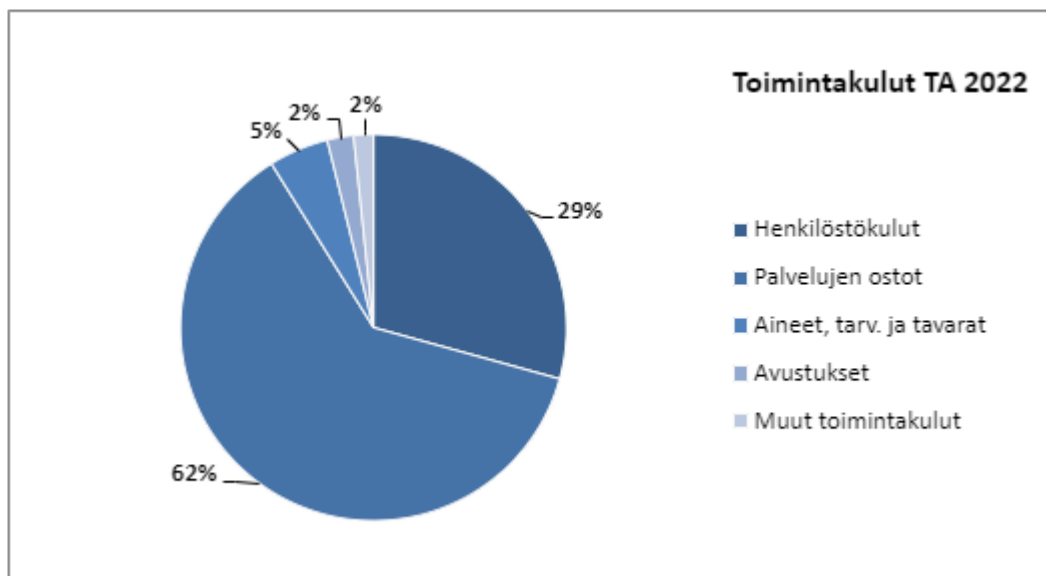
Toimintakulut

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	TA21- TA22, muutos%
Henkilöstökulut yhteensä	-24 290 157	-25 314 299	-26 215 507	-24 869 669	-25 081 662	3,6 %
Palvelujen ostot	-53 541 419	-53 885 632	-55 240 673	-9 842 854	-8 842 853	2,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 288 799	-4 263 170	-4 480 213	-4 569 540	-4 582 540	5,1 %
Avustukset	-1 640 275	-2 150 000	-1 982 800	-1 982 800	-1 982 800	-7,8 %
Muut toimintakulut	-1 093 088	-1 301 091	-1 475 349	-1 484 409	-1 499 409	13,4 %
Toimintakulut yhteensä	-84 853 737	-86 914 192	-89 394 542	-42 749 272	-41 989 264	2,9 %

Toimintakulujen arvioidaan olevan talousarviovuonna 2022 yhteensä -89,3 milj. euroa. Toimintakulut kasvavat n. 2,4 milj. euroa vuodesta 2021 (2,9 %). Henkilöstökulut nousevat n. 0,9 milj. euroa (3,6 %) vuoden 2021 talousarviosta ja syynä nousuun ovat yleispalkankorotukset (korotusprosentti +1,0 %), hankkeisiin liittyviin henkilöstökuluihin varautuminen sekä työllisyydenhoidon henkilöstömenot. Toimintakulujen suurin kuluerä on palveluiden ostot 55,2 milj. euroa. Palveluiden ostot ovat kasvaneet 2,5 % edellisvuoden talousarvioon verrattuna, joka johtuu Kainuun sotien kasvavista kustannuksista. Kainuun Soten kuntien maksu-osuus vuodelle 2022 on arviolta 320,5 miljoonaa euroa, josta Sotkamon kunnan maksuosuus-suhde on 14,0 %. Tämä tarkoittaa Sotkamon kunnalle n. 45 miljoonan euron maksu-osuutta vuonna 2022.

Henkilöstökuluja, palvelujen ostoja sekä avustuksia tarkastellaan myöhemmin tarkemmin.

Toimintakatteeksi arvioidaan vuonna 2022 yhteensä -78,0 milj. euroa, kun se vuoden 2021 talousarviossa oli -75,5 milj. euroa.

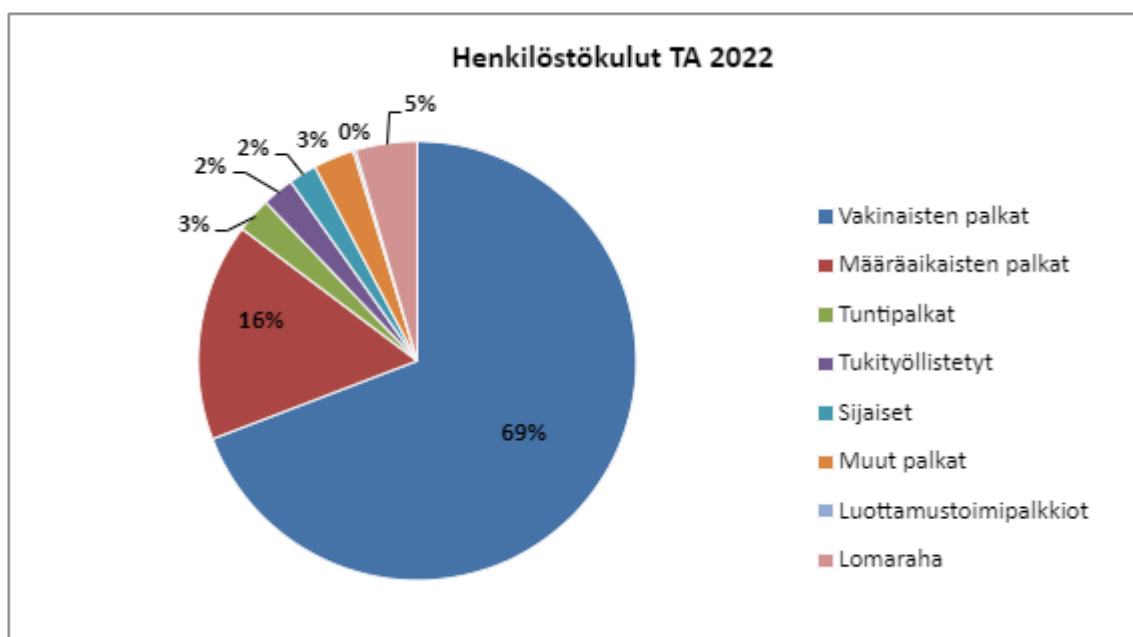

Henkilöstökulut

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA21- TA22, muutos%
Vakinaisten palkat ja palkkiot	-13 886 130	-13 780 735	-14 126 241	-13 401 768	-13 401 768	2,4 %
Palkankorotukset (laskennallinen)		-263 279	-182 721	-260 625	-434 375	-44,1 %
Sijaisten palkat ja palkkiot	-645 799	-561 130	-421 214	-421 213	-421 213	-33,2 %
Määräaikaisten palkat ja palkkiot	-2 503 660	-2 983 069	-3 275 694	-3 072 011	-3 072 011	8,9 %
Työllistämistuella palkatut	-301 628	-407 891	-480 000	-480 000	-480 000	15,0 %
Erilliskorvaukset	-457 762	-418 572	-420 455	-230 544	-230 544	0,4 %
Tunti- ja urakkapalkat	-1 595					
Tuntiopettajien palkat	-394 458	-599 299	-528 004	-528 004	-528 004	-13,5 %
Lomaraha	-927 586	-855 112	-926 247	-883 085	-883 086	7,7 %
Luottamushenkilöiden palkkiot	-86 302	-90 700	-103 400	-103 400	-103 400	14,0 %
Kokouspalkkiot	-4 125	-8 500	-10 300	-10 300	-10 300	17,5 %
Muut palkkiot ulkopuolisille	-4 280					
Jaksotetut palkat ja palkkiot	-30 131					
Palkat ja palkkiot	-19 243 454	-19 968 287	-20 474 588	-19 390 950	-19 564 701	2,5 %
Henkilöstökulut	-19 243 454	-19 968 287	-20 474 588	-19 390 950	-19 564 701	2,5 %
Kuel-palkkaperusteinen maksu	-2 756 209	-3 317 569	-3 402 527	-3 226 807	-3 255 876	2,5 %
Kuel-eläkemenoperusteinen maksut	-1 300 290	-1 260 295	-1 260 295	-1 221 603	-1 221 603	0,0 %
Vael-maksu	-450 276					
Jaksotetut eläkekulut	-27 645					
Eläkekulut	-4 534 419	-4 577 864	-4 668 394	-4 448 410	-4 477 479	2,0 %
Muut henkilösivukulut	-716 379	-783 148	-1 078 525	-1 021 309	-1 030 483	37,7 %
Henkilöstökorvaukset	204 094	15 000	6 000	-9 000	-9 000	-60,0 %
Henkilösivukulut	-5 046 703	-5 346 012	-5 740 919	-5 476 719	-5 516 961	7,4 %
Henkilöstökulut yhteensä	-24 290 157	-25 314 299	-26 215 507	-24 869 669	-25 081 662	3,6 %

Henkilöstökulujen arvioidaan olevan vuonna 2022 yhteensä 26,2 milj. euroa. Henkilöstökulut kasvavat noin 0,9 milj. euroa (3,6 %) vuoden 2021 talousarviosta. Vuoden 2022 talousarviossa on käytetty palkankorotusprosenttina 1 %:a, joka vastaa määrältään 183 tuhatta euroa.

Kunta-alan nykyiset virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 1.4.2020–28.2.2022 (23 kuukautta). Sopimuksen piirissä ovat kaikki kuntien ja kuntayhtymien palkansaajat. Sopimuskauden aikana palkkoja korotetaan kahdella yleiskorotuksella. Laskennallisia palkankorotuksia on tehty vuoden 2021 talousarvioon 1,5 % ja vuoden 2022 talousarvioon 1,0 %. Tämä vastaa kustannusten kasvua yhteismäärältään 0,4 milj. euroa.

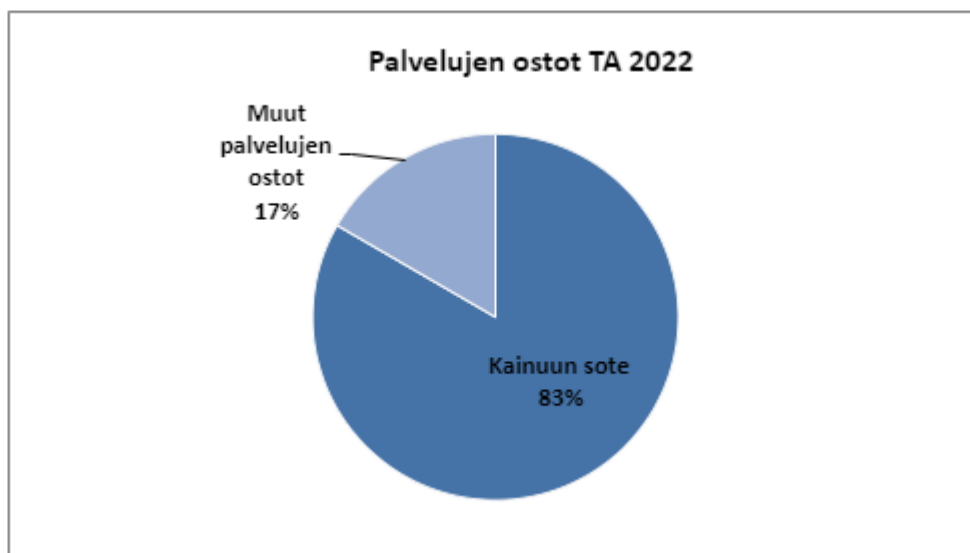
Palvelujen ostot

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	TA21- TA22, muutos%
As.palv. ostot valtiolta	-160	-600	-1 700	-1 700	-1 700	183,3 %
As.palv. ostot kunnilta	-161 160	-180 000	-195 000	-195 000	-195 000	8,3 %
As.palv.ostot kuntayhtymiltä	-150					0,0 %
As.palv. ostot muilta	-43 184	-121 170	-105 170	-105 170	-105 170	-13,2 %
Muut palvelusetelit		-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	0,0 %
Päivähoidon palvelusetelit		-455 000	-410 000	-410 000	-410 000	-9,8 %
Kotikuntakorvaukset	-370 943	-265 000	-258 000	-258 000	-258 000	-2,6 %
Asiakaspalvelujen ostot yhteensä	-575 598	-1 051 770	-999 870	-999 870	-999 870	-4,9 %
Kainuun sote	-44 704 656	-44 225 091	-45 200 000			2,2 %
Muut yhteistoimintaosuudet ja palvelut	-8 261 165	-8 608 771	-9 040 803	-9 842 854	-8 842 853	5,0 %
Muiden palveluiden ostot yhteensä	-52 965 821	-52 833 862	-54 240 803	-9 842 854	-8 842 853	2,6 %

Palvelujen ostoihin varataan yhteensä 55,2 milj. euroa. Varausta on kasvatettu n. 1,3 milj. euroa edellisvuodesta (2,6 %). Sotkamon kunnan ennakollinen maksuosuus sosiaali- ja terveystalvakuista Kainuun sotelle on 45,2 milj. euroa vuonna 2022. Maksuosuus kasvaa noin 1,0 milj. euroa muutetusta vuoden 2021 talousarviosta. Lopulliseen maksuosuuden määrään vaikuttaa Kainuun soten vuoden 2022 lopullinen tulos. Kassavaikutukset vuoden soten 2021 alijäämäisestä tuloksesta toteutuvat vuonna 2022. Ellei kuntien ennakollinen maksuosuus tule riittämään lopullisten kustannusten kattamiseksi vuonna 2022, tulee se kuntien maksettavaksi vuoden 2023 aikana. Maksuosuuden muuttumiseen reagoidaan tarvittaessa talousarviomuutoksella vuonna 2022.

Sotkamon kunnan maksosuudet kuntayhtymille jakautuvat vuonna 2022 seuraavasti:

- Sotkamon kunnan maksuosuus sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista Kainuun sote-kuntayhtymälle on 45,2 milj. euroa. Maksuosuus kasvaa n. 1,0 milj. euroa vuoden 2021 talousarviosta (TA 2021: 44,2 milj. euroa)
- Sotkamon kunnan maksuosuus Kainuun liitolle on 371 000 euroa. Maksuosuus kasvaa 19 892 euroa vuodesta 2021 (TA 2021: 351 108 euroa)

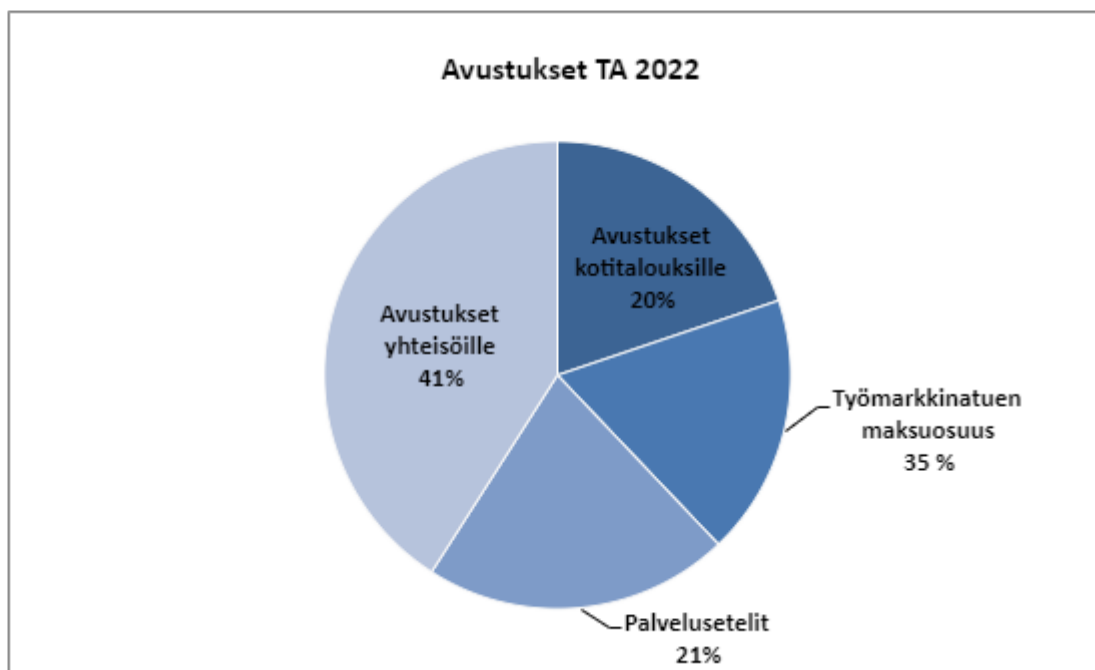

Avustukset

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	TA21- TA22, muutos%
Lasten kotihoidon tuki	-339 494	-436 000	-410 000	-410 000	-410 000	-5,9 %
Yksityisen hoidon tuki	-8 102	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000	0,0 %
Yksityisen hoidon kuntalisä	-8 018					0,0 %
Muut palvelusetelimenot	-16 414					0,0 %
Päivähoidon palvelusetelimenot	-465 533	-485 000	-505 000	-505 000	-505 000	0,0 %
Muut avustukset	-25 497	-17 600	-42 600	-42 600	-42 600	142,0 %
Avustukset kotitalouksille	-863 058	-958 600	-977 600	-977 600	-977 600	1,9 %

Avustukset yhteisöille	-307 160	-1 196 400	-975 200	-975 200	-975 200	-18,4 %
Työmarkkinatuen kuntaosuus	-469 812	-480 000	-430 000	-430 000	-430 000	-10,4 %
Muut avustukset	-245					0,0 %
Avustukset yhteisöille	-777 217	-1 676 400	-1 405 200	-1 405 200	-1 405 200	-16,1 %
Avustukset yhteensä	-1 640 275	-2 635 000	-2 382 800	-2 382 800	-2 382 800	-9,5 %

Avustuksiin varataan yhteensä 2,3 milj. euroa. Summa on 0,2 milj. euroa vähemmän (-9,5 %) kuin vuoden 2021 talousarviossa. Päivähoidon palvelusetelimenoja on varattu 505 tuhatta euroa. Tästä kokonaismäärästä on kirjattu 95 tuhatta euroa kuluerään avustukset kotitalouksille ja asiakaspalveluiden ostot kuluerään on kirjattu 410 tuhatta euroa. Päivähoidon palvelusetelit on ilmoitettu kokonaan Avustukset -taulukossa eri vuosien vertailun mahdollistamiseksi. Tämän lisäksi avustukset sisältävät kotitalouksille ja yhteisöille maksetut tuet ja avustukset, kuten kotihoidon tuen, Etenijä-yrityspalvelusetelin, työllistämisen kuntalisän, kesätyösetelin, toimialojen myöntämät avustukset sekä yksityisteiden kunnossapidon. Kunnan maksamien työmarkkinatukimaksujen arvioidaan edelleen pienenevän kunnan aktiivisen työllisyydenhoidon ja 1.1.2021 alkavan Kainuun työllisyyden kuntakokeilun myötä sekä yleisen talouden tilanteen elpymisen ja alueen työllisyystilanteen paranemisen myötä. Kesätyöseteleitä tarjotaan jatkossakin 9. luokkalaisille sekä 2. asteen 1. luokkalaisille. Päihde- tai muuhun riippuvuuteen annetaan palveluseteli, sellaisille henkilöille, joilla ei ole mahdollista ostaa omilla varoilla palvelua tai ei saa siihen rahoitusta. Tähän palveluseteliin varataan 51 tuhatta euroa, joka katetaan palvelujen ostoista.

Verotulot

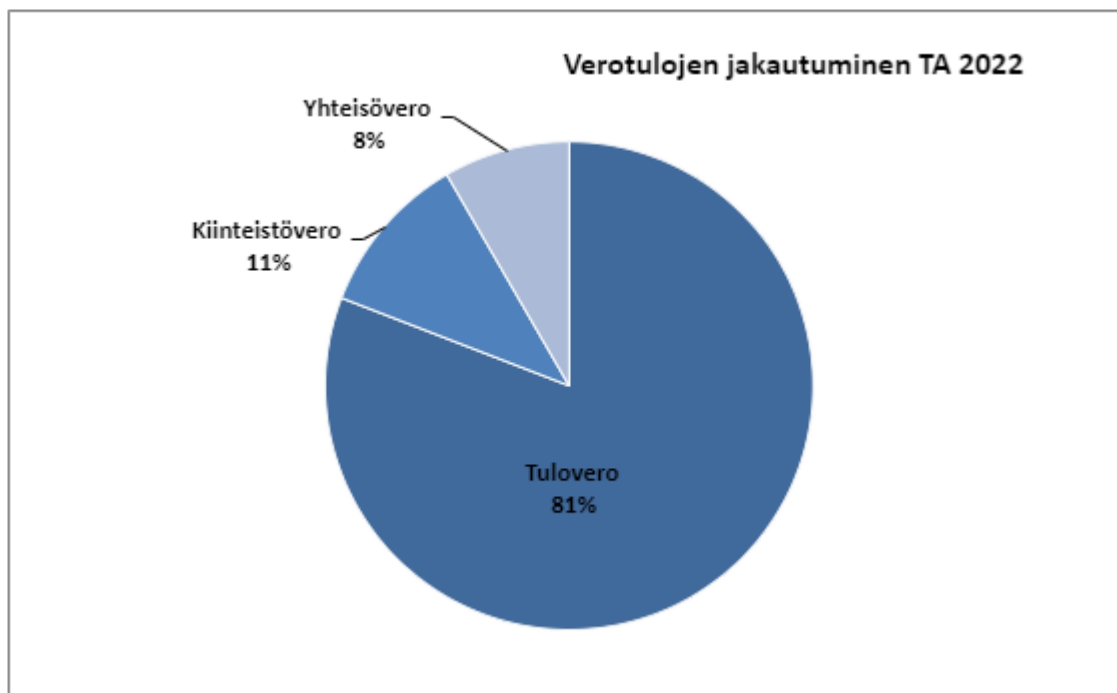
Arvio vuosien 2022–2024 verotuloista perustuu Kuntaliiton, VM:n ja Verohallinnon 28.9.2021 julkaisemaan verotuloennusteeseen sekä kunnan omaan arvioon verotulojen kehityksestä. Verotuloennustetta on tarkennettu valtakunnallisilla keskiarvoisilla muutosprosentteilla eri verolajeissa, jotta ennuste vastaisi paremmin kunnan todellista tilannetta.

Vuoden 2022 talousarvio ja vuosien 2023–2024 taloussuunnitelma on laadittu käyttäen tuloveroprosenttia 19,75 % ja vuodelle 2021 määrättyjä kiinteistöveroprosentteja. Sote-uudistuksella on merkittävät vaikutukset kuntien toimintaan ja talouteen vuodesta 2023 alkaen, sillä sote-uudistuksen myötä kuntien käyttötaloudsmenoista poistuu noin puolet. Uudistuksen yhteydessä sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille ja niiden rahoitusvastuu kunnilta valtiolle. Kuntien tuloja pienennetään siirtyviä kustannuksia vastaavasti alentamalla valtionosuuksia, kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta sekä kunnallisveroa. Kunnallisveroprosenttia alennetaan kaikissa kunnissa viimeisimmän arvion mukaan 12,39 prosenttiyksiköllä.

Sekä tilinpäätöksessä että talousarviossa kunnallisverotuloina käsitellään maksuperusteisesti kunnalle kunakin vuonna tilitetyt verot. Maksuunpantu verotulo on taas kunakin verovuonna kuntalaisille maksettavaksi määrätty vero, jonka kertyminen kunnalle voi ajoittua useammalle vuodelle.

Verolaji	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Tulovero	33 520 950	31 996 206	33 432 000	33 982 000	15 630 000	15 325 000
<i>muutos</i>	3,0 %	-4,8 %	4,3 %	1,6 %	-117,4 %	-2,0 %
Yhteisövero	2 843 428	3 446 942	4 102 000	3 514 000	2 600 000	2 600 000
<i>muutos</i>	11,4 %	17,5 %	16,0 %	-16,7 %	-35,2 %	0,0 %
Kiinteistövero	4 183 237	3 917 376	4 353 426	4 533 000	4 600 000	4 600 000
<i>muutos</i>	2,0 %	-6,8 %	10,0 %	4,0 %	1,5 %	0,0 %
YHTEENSÄ	40 547 615	39 360 524	41 887 426	42 029 000	22 830 000	22 525 000
<i>muutos</i>	3,5 %	-3,0 %	6,0 %	0,3 %	-84,1 %	-1,4 %

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	TA21-TA22, muutos%
Tulovero	31 996 206	33 432 000	33 982 000	15 630 000	15 325 000	1,6 %
Kiinteistövero	3 917 376	4 353 426	4 533 000	4 600 000	4 600 000	4,1 %
Yhteisövero	3 446 942	4 102 000	3 514 000	2 600 000	2 600 000	-14,3 %
YHTEENSÄ	39 360 524	41 887 426	42 029 000	22 830 000	22 525 000	0,3 %
asukasluku	10 241	10 350	10 350	10 350	10 350	0,0 %
verotulo, €/asukas	3 843	4 047	4 061	2 206	2 176	0,3 %
kunnallisvero%	19,75 %	19,75 %	19,75 %	19,75 %	19,75 %	0,0 %
kunnallisvero%, €	1 620 061	1 692 759	1 720 608	791 392	775 949	1,6 %

Veroprosentit	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Tulovero	21,25	21,25	21,25	21,25	21,25	19,75	19,75	19,75
Kiinteistöverot								
yleinen kiinteistövero	1,10	1,10	1,10	1,10	1,10	1,10	1,10	1,10
vakituinen asunto	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60
muut asuinrakennukset	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20
Erikseen määrätty prosentit								
rakentamaton rakennuspaikka	-	-	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00
voimalaitos	2,85	2,85	3,10	3,10	3,10	3,10	3,10	3,10
yleishyödyllinen yhteisö	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Valtionosuudet

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	TA21- TA22, muutos%
Kunnan peruspalv. vo	20 837 057	22 943 650	18 567 242	6 257 431	6 257 431	-19,0 %
Verotuloper. vo-tasaus	4 490 244	-209 831	4 561 743	-724 091	-724 091	0,0 %
Opetus- ja kultt. vo	634 916	671 330	962 592	646 381	646 381	43,3 %
Muut valtionosuudet	0	0	0	169 385	169 385	0,0 %
Veromenetyksen kompensatio	5 219 862	5 476 449	5 804 203	1 883 312	1 883 312	5,9 %
Valtionosuudet yhteensä	31 182 079	28 881 598	29 895 780	8 232 418	8 232 418	3,5 %
asukasluku	10 307	10 350	10 350	10 350	10350	0,0 %
valtionosuus, €/asukas	3025	2790	2888	795	795	3,5 %

Kunnan valtionosuutta ennakoidessa tulee ottaa huomioon valtionosuusjärjestelmän kaksiosaisuus: peruspalvelujen valtionosuus ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukainen valtionosuus. Kunnalle valtionosuusrahoitus on yleiskatteellinen tuloerä, jota ei ole korvamerkitty tiettyjen palvelujen järjestämiseen, vaan kunta itse päättää valtionosuusrahoituksensa tarkoituksenmukaisimmasta käytöstä.

Valtionosuudet on arvioitu Kuntaliiton 7.10.2021 päivittämän ennakollisen valtionosuuslaskelman sekä kunnan oman arvion perusteella. Suunnitelmavuosien 2023 ja 2024 valtionosuudet on arvioitu sote-uudistuksen liittyvien muutoksien perusteella. Kuntien tuloja pienennetään vuodesta 2023 lähtien siirtyviä kustannuksia vastaavasti alentamalla valtionosuuksia.

Sotkamon kunnan valtionosuuksien arvioidaan kasvavan vuoden 2021 tasosta noin 1,0 milj. euroa (3,5 %). Prosentuaalinen ja asukasmääräinen muutos Sotkamon kunnan valtionosuuksissa noudattelee valtakunnan tason muutosta. Valtionosuudet sisältävät veromenetysten korvauksen, joka maksetaan omalta momentilta.

Vuosikate

Vuosikatteen arvioidaan olevan 6 395 euroa negatiivinen. Vuosikate paranee vuoden 2021 talousarvion vuosikatteesta n. 1,3 milj. euroa (TA 2021: -1 325 372 euroa). Vuosikate ei kuitenkaan riitä kattamaan arvioituja poistoja. Asukaskohtainen vuosikate vuonna 2022 on 0,6 €/asukas.

Vuonna 2023 vuosikatteen arvioidaan olevan 2 622 773 euroa positiivinen. Vuosikate ei riitä kattamaan kaikkia poistoja. Asukaskohtainen vuosikate on 253 €/asukas. Vuonna 2024 vuosikatteen arvioidaan olevan 3 077 781 euroa positiivinen. Vuosikate ei riitä kattamaan poistoja. Asukaskohtainen vuosikate on 297 €/asukas.

Rahoitustuotot ja kulut

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	TA21-TA22, muutos%
Korkotuotot antolainoista		100 000				-100,0 %
Korkotuotot	5 436	100 000				-100,0 %
Muut rahoitustuotot	2 118 060	3 712 000	6 559 705	5 059 705	5 059 705	76,7 %
Korkokulut	-487 023	-124 874	-124 874	-124 874	-124 874	0,0 %
Muut rahoituskulut	-359 309	-211 191	-358 896	-358 896	-358 896	69,9 %
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	1 277 163	3 475 935	6 075 935	4 575 935	4 575 935	74,8 %

Muut rahoitustuotot 6,5 milj. euroa koostuvat Loiste Oy:n kunnalle maksamista vuotuisista osinkotuotoista sekä sijoitusvarallisuuden tuloutuksista. Lisäksi muita rahoitustuottoja kertyy korvauksena vesilaitoksen jäännöspääomasta.

Korkokulut on arvioitu kunnan tämän hetkisen lainakannan mukaan. Korkokuluissa ei ole huomioitu mahdollista yleistä korkotason nousua, vaan korkokulut on laskettu nykyisen (matalan) korkotason mukaisena. Korkokuluissa ei ole myöskään huomioitu mahdollisen kunnan ottaman uuden (pitkäaikaisen) lainarahoituksen kuluja. Tiedot voidaan päivittää talousarvioon muutoksina sen jälkeen kun päätökset

investoinneista (ml. rahoitusmallit) ja lainan nostamisesta ovat olemassa. Oletuksena on, että korkotaso jatkuu pitkään matalana ja kunnan lainakannan korkokulut pysyvät kohtuullisina.

Muut rahoituskulut sisältävät koronvaihtosopimukseen liittyvät korkokulut, jotka on vuositason arvioitu olevan 211 tuhatta euroa.

Poistot

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	TA21-TA22, muutos%
Poistot tietokoneohjelmista	-10 515	-4 300	-4 300	-4 300	-4 300	0,0 %
Poistot rakennuksista	-1 421 215	-1 553 397	-1 670 996	-1 790 996	-1 810 996	7,5 %
Poistot kiint.rak. ja laitteista	-1 299 613	-1 455 635	-1 670 796	-1 670 796	-1 670 796	14,7 %
Poistot koneista ja kalustosta	-130 500	-174 962	-193 356	-193 356	-193 356	10,5 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 861 843	-3 188 294	-3 539 448	-3 659 448	-3 679 448	11,0 %

Investointikulut kirjataan kuluksi poistoina investoinnin taloudellisena käyttöaikana. Poistojen tarkoituksena on kattaa korjausinvestoinnit. Poistot on laskettu kunnan poistosuunnitelman mukaisesti. Poistot pienyvät vähitellen, kun vanhojen kohteiden poistoaika loppuu, mutta toisaalta kiinteistöihin ja kunnallistekniikkaan tehtävät perusparannukset lisäävät niiden taloudellista pitoaikaa ja kasvattavat poistoja.

Suunnitelman mukaisten poistojen arvioidaan olevan vuonna 2022 -3,5 milj. euroa. Poistot kasvavat vuodesta 2021 0,3 milj. euroa (11,0%).

Poistot on arvioitu olemassa olevien kohteiden sekä investointisuunnitelmassa esitettyjen kohteiden mukaisesti. Poistojen lopulliseen määrään vaikuttaa investointikohteiden toteutus- ja rahoitusmallit.

Tilikauden tulos

Vuonna 2022 tilikauden tuloksen arvioidaan olevan -3 545 843 euroa alijäämäinen.

Vuonna 2023 tilikauden tuloksen arvioidaan olevan -1 036 675 euroa alijäämäinen ja myös vuonna 2024 -601 667 euroa alijäämäinen. Taloussuunnitelma on siten kokonaisuudessaan alijäämäinen.

7. RAHOITUSLASKELMA

Rahoituslaskelmaan kootaan tuloslaskelma- ja investointiosan tuottojen ja kulujen aiheuttama rahavirta. Lisäksi rahoituslaskelmaan merkitään lainakannan muutokset.

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Vuosikate	-2 191 008	-1 325 371	-6 395	2 622 773	3 077 781
Tulorahoituksen korjauserät	-131 395	-527 000	-527 000	-527 000	-527 000
TOIMINNAN RAHAVIRTA	-2 322 403	-1 852 371	-533 395	2 095 773	2 550 781
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-7 496 508	-13 813 000	-14 400 000	-26 370 000	-8 470 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	142 500	553 600	1 128 200	630 000	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	242 470	630 000	800 000	800 000	800 000
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-7 111 538	-12 629 400	-12 471 800	-24 940 000	-7 670 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-9 433 941	-14 481 771	-13 005 195	-22 844 227	-5 119 219
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	-27 936				
Antolainasaamisten vähennykset		-26 000	-26 000	-26 000	-26 000
Antolainauksen muutokset	-27 936	-26 000	-26 000	-26 000	-26 000
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	-3 000 000	-6 000 000	-7 000 000	-7 000 000	-7 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 377 175	-3 382 398	3 382 398	3 382 398	3 382 398
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-6 000 000	-4 000 000			
Lainakannan muutokset	-6 377 175	-6 617 602	3 617 602	3 617 602	3 617 602
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos	-942 072				
Korottomien velkojen muutos	2 944 428				
Muut maksuvalmiuden muutokset	2 002 357				
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-4 402 754	-6 643 602	3 591 602	3 591 602	3 591 602
RAHAVAROJEN MUUTOS	-13 836 695	-25 249 441	-8 246 567	-4 628 965	-1 011 363
Rahavarojen muutos	13 836 695	-25 249 441	-8 246 567	-4 628 965	-1 011 363

Rahavarat 31.12.	32 110 420	20 246 251	11 999 684	7 370 719	6 359 356
Rahavarat 1.1.	75 811 478	32 110 420	57 359 861	79 017 700	97 083 937

Tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Investointien tulorahoitus	30,8 %	10,5 %	0,1 %	-10,5 %	-40,1 %
Lainanhoitokate	-92,5 %	-44,5 %	-3,70 %	71,20 %	84,20 %
Lainat 31.12. €	25 077 615	23 695 217	27 312 819	30 930 421	34 548 023
Lainat €/asukas	2 433	2 312	2 639	2 988	3 338
Kassan riittävyys, pv	298	157	273	1 594	1 039
Asukasluku 31.12.	10 307	10 251	10 350	10 350	10 350

Toiminnan rahavirta

Toiminnan rahavirta kuvaa tuloslaskelmassa esitettyjen tuottojen ja kulujen vaikutusta rahavaroihin. Tulorahoitus saadaan, kun vuosikatteesta vähennetään tulorahoituksen korjauserät ja satunnaiset tuotot.

Investointien rahavirta

Investoinnin rahavirta saadaan, kun investointimenoista vähennetään pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot sekä investointikohteisiin saadut rahoitusosuudet. Investointien rahavirta tarkoittaa, paljonko kunta rahoittaa nettomääräisesti investointeja.

Taloussuunnitelmakauden 2022–2024 investointiraami on merkittävän suuri. Osa investoinneista, noin puolet, rahoitetaan omaisuusjärjestelyiden seurauksena saadulla varallisuudella, jota investointien rahavirta ei ota huomioon. Vuonna 2022 investointimenot ovat bruttona 14,5 milj. euroa ja nettona rahoitusosuuksien sekä myyntivoittojen jälkeen 13,2 milj. euroa.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Jos toiminnan ja investointien rahavirta on negatiivinen, tarkoittaa se, että tulorahoitus ei riitä kokonaan rahoittamaan investointeja tai lyhentämään lainoja.

Toiminnan ja investointien rahavirta on negatiivinen taloussuunnitelmakaudella. On kuitenkin otettava huomioon, että kaikista investoinneista ei ole vielä talousarvion laadinnan aikaan lopullisia toteutus- ja rahoituspäätöksiä. Lisäksi osa investoinneista rahoitetaan omaisuusjärjestelyiden seurauksena saadulla varallisuudella, jota toiminnan ja investointien rahavirta ei ota huomioon.

Rahoituksen rahavirta

Rahoituksen rahavirtaan budjetoidaan antolainojen, lainakannan ja oman pääoman muutokset.

Huippupaikat Oy on aloittanut vuonna 2018 lunastamaan kunnalta Vuokatin rinnealueen toimintaympäristön kehittämishankkeessa rakennettuja suorituspaikkoja (superpipe ja slopestyle) lunastamissopimuksen mukaisesti. Kirjanpidollisesti tämä näkyy investointien rahavirrassa rahoitusosuutena sekä saamisten muutoksena. Lunastussopimuksen mukaiset summat on huomioitu antolainasaamisten vähennyksissä.

Rahoituksen rahavirtaan voi vaikuttaa hanketoiminnalle annettava väliaikaisrahoitus, josta kunnanhallitus tekee erilliset päätökset. Väliaikaisrahoituksen tarvetta ei voida arvioida etukäteen talousarviossa.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

- Lainanhoitokate
= (Vuosikate + korkokulut) / (Korkokulut + lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Jos tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, myymään kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

- Kassan riittävyys
= 365 pv X Rahavarat varainhoitovuoden lopussa / Kassasta maksut varainhoitovuonna

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Riittävänä tavoitearvona voidaan pitää 14–30 päivän kassan riittävyyttä.

Lainamäärä

Lainamäärän kehitys	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TA 2023	TA 2024
1215 - 1259	27 936				
Pitkäaik.lainojen lisäys	3 000 000	6 000 000	7 000 000	7 000 000	7 000 000
2400 - 2439	150 000				
Pitkäaik.lainojen vähennys	-3 377 175	-3 382 398	-3 382 398	-3 382 398	-3 382 398
2500 - 2539	6 000 000				
Lyhytaik.lainojen muutos	-6 000 000	-4 000 000			
Lainakannan muutokset	-6 377 175	-1 382 398	3 617 602	3 617 602	3 617 602
Lainat 31.12.	25 077 615	23 695 217	27 312 819	30 930 421	34 548 023
Lainat €/asukas	2 433	2 312	2 639	2 988	3 338
Asukasluku	10 307	10 251	10 350	10 350	10 350

Uutta pitkäaikaista lainaa suunnitellaan otettavaksi vuonna 2022 yhteensä 7,0 milj. euroa ja entisiä pitkäaikaisia lainoja maksetaan pois noin 3,5 milj. euroa. Nettovelkaantuminen on siten noin 3,0 milj. euroa. Vuonna 2021 on otettu uusia lainoja 2,6 milj. euroa enemmän kuin on lyhennetty entisiä lainoja.

Vuonna 2023 uutta pitkäaikaista lainaa suunnitellaan otettavaksi 7,0 milj. euroa. Vuonna 2024 pitkäaikaisen lainan tarpeeksi arvioidaan 7,0 milj. euroa. Molempina vuosina entisiä pitkäaikaisia lainoja maksetaan pois noin 3,4 milj. euroa per vuosi.

Vuosien 2022–2024 nettoinvestoinneista toteutetaan lähtökohtaisesti puolet lainarahoituksella ja puolet omalla rahalla. Kunnan kokonaislainamäärä kasvaa vuosien 2022–2024 aikana yhteensä noin 6,1 milj. eurolla. Kunnan kokonaislainamäärä sekä asukaskohtainen lainamäärä pysyvät alle valtakunnan keskiarvon.

8. KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN TOIMIALOITTAIN

8.1. HALLINNON TOIMIALA

Vastuuhenkilö kunnanjohtaja Mika Kilpeläinen

Toimialan tehtävä

Hallinnon toimiala sisältää vaalien, tarkastuslautakunnan ja tilintarkastuksen, kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen, yleishallinnon, elinkeinojen kehittämisen, henkilöstöhallinnon, lomatoimen, maataloustoimen sekä asuntotoimen vastualueet.

Talousarviovuoden 2022 näkymä

Sotkamon kunnan kuntastrategia sekä elinvoimaohjelma ovat voimassa vuoden 2021 loppuun saakka. Joulukuussa 2021 päätetään uudesta kuntastrategiasta, joka antavat suuntaviivat ja painopisteet tulevaisuuden kehittämistyölle. Kuntastrategian pohjalta aloitetaan valmistella toimenpide- ja toimialaohjelmat vuoden 2022 aikana.

Hallinnon toimiala on laajasti mukana elinkeino- ja elinvoimahankkeissa mm. matkailun ja koulutuksen kehittämisen kautta. Kunta jatkaa aktiivisesti työllisyydenhoidon kehittämistä ja on mukana yhtenä kuntana Kainuun työllisyyden kuntakokeilussa, joka alkoi 1.3.2021. Vuoden 2022 alusta Sotkamon kunta jatkaa Toimintakeskuksen toimintaa omana toimintanaan hankkeiden päättyessä.

Sotkamon kunnan satsaukset yrityspalveluiden kehittämiseen on huomioitu ja kunta on palkittu vuoden 2020 elinvoimakuntana Kainuussa. Kunnassa toimii yritys- ja matkailuasiantuntijat sekä maaseutupäällikkö maaseudun elinkeinojen kehittämisessä. Sotkamon kunta on panostanut kuntamarkkinointiin ja on aktiivisesti mukana Vuokatin matkailun kehittämisessä.

Kehittämistoiminnassa hyödynnetään hankerahoituksia ja osa kehittämishankkeista tapahtuu yhteistyössä Kajaanin ammattikorkeakoulun kanssa hyödyntäen AMK:n kuntapalvelua.

Talous- ja henkilöstöhallinnon tukipalveluiden sekä ICT-ympäristön käyttöönottoprojektit on saatu loppuun vuoden 2021 aikana. Vuoden 2022 alussa otetaan käyttöön Dynasty-asianhallintajärjestelmän uusi versio ja sähköisiä palveluita kehitetään yleisesti.

Vuoden 2022 aikana jatketaan kunnan sijoitusvarallisuuden hoitamista yhdessä kilpailutettujen varainhoitajien kanssa.

Vuonna 2022 jatketaan kunnan uuden talouden tasapainottamis- ja kehittämisohjelman toimeenpanoa.

Vuoden 2022 alussa käydään uudet aluevaalit.

Lomituspalveluissa valmistaudutaan tulevaan alueiden yhdistämiseen ja hallinnon siirtymiseen Muhoksen kunnalle.

Henkilöstöhallinnon tavoitteena on tukea henkilökuntaa jaksamaan työssään ja kehittämään resilienssiä, jotta monenlaiset muuttuvat tilanteet ovat hallittavissa. Korona-aikana työn tekemisen mallit ovat

uudistuneet laajan etätyön ja sähköisten kokouskäytänteiden kautta. Esimiestyön tueksi sekä kehittämiseksi käynnistetty 1,5 vuoden hanke päättyy vuoden 2022 aikana. Henkilöstön hyvinvointia tuetaan monenlaisilla liikunnallisilla asioilla kuten taukoliikunnalla, liikuntailtapäivien tukemisella, yhteistyökumppaneiden järjestämällä tapahtumilla, liikuntakursseilla sekä e-passin käyttömahdollisuudella.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TA 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot	1 627 020	1 579 610	1 529 890	33 300	33 300
Maksutuotot	174 095	173 290	157 150		
Tuet ja avustukset	423 927	514 114	544 114	544 114	544 114
Muut toimintatuotot	430 648	869 000	951 000	951 000	951 000
Toimintatuotot	2 655 690	3 136 014	3 182 154	1 528 414	1 528 414
Henkilöstökulut	-3 585 077	-3 992 101	-4 154 480	-2 729 418	-2 747 698
Palvelujen ostot	-47 631 503	-46 820 322	-47 721 569	-2 324 849	-2 324 849
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-173 829	-56 450	-78 550	-69 900	-69 900
Avustukset	-652 636	-714 200	-630 000	-630 000	-630 000
Muut toimintakulut	-365 914	-278 550	-316 229	-309 289	-309 289
Toimintakulut yhteensä	-52 408 959	-51 861 624	-52 900 828	-6 063 455	-6 081 735
Toimintakate	-49 753 269	-48 725 609	-49 718 674	-4 535 041	-4 553 321
Poistot ja arvonalentumiset	-20 437	-31 600	-31 600	-31 600	-31 600
Tilikauden tulos	-49 773 817	-48 757 209	-49 750 274	-4 566 641	-4 584 921
Vyörytysmenot ja -tulot	268 691				
Tilikauden yli-/alijäämä	-49 505 126	-48 757 209	-49 750 274	-4 566 641	-4 584 921

Talous (ulkoiset erät)

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2023
Myyntituotot	1 627 020	1 579 610	1 529 890	33 300	33 300
Maksutuotot	174 095	173 290	157 150		
Tuet ja avustukset	422 562	514 114	544 114	544 114	544 114
Muut toimintatuotot	394 917	869 000	951 000	951 000	951 000
Toimintatuotot	2 618 594	3 136 014	3 182 154	1 528 414	1 528 414
Henkilöstökulut	-3 585 077	-3 992 101	-4 154 480	-2 729 418	-2 747 698
Palvelujen ostot	-47 623 072	-46 815 988	-47 717 170	-2 320 450	-2 320 450
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-170 522	-56 450	-78 550	-69 900	-69 900
Avustukset	-652 636	-714 200	-630 000	-630 000	-630 000
Muut toimintakulut	-298 840	-210 237	-247 915	-240 975	-240 975
Toimintakulut yhteensä	-52 330 148	-51 788 976	-52 828 115	-5 990 743	-6 009 023
Toimintakate	-49 711 553	-48 652 962	-49 645 961	-4 462 329	-4 480 609
Poistot ja arvonalentumiset	-20 437	-31 600	-31 600	-31 600	-31 600
Tilikauden tulos	-49 732 101	-48 684 562	-49 677 561	-4 493 929	-4 512 209

Vuoden 2022 toiminnalliset tavoitteet

Kuntastrategi an tavoite	Laajan hyvinvointikertomuk sen tavoite	Talousarviotavoite vuodelle 2022	Toimenpide	Mittari
Kasvava elinvoima	Elinvoimainen ja vahva Sotkamo	Uuden kuntastrategian mukaiset toimenpideohjelm at	Jaostot sekä toimialueet tekevät ja päivittävät toimenpideohjelmat	Hyväksytyt toimenpide- ja toimialueohjelmat
Kasvava elinvoima	Elinvoimainen ja vahva Sotkamo	Osaamisen kehittämisen mahdollisuuksien vahvistaminen omalla paikkakunnalla	Panostetaan opinnollistamisen edistämiseen joko omana toimintana tai hankkeena. Tuetaan työttömien työnhakijoiden kouluttautumishalukkuu tta. Toisen asteen jälkeisen koulutustarjonnan kehittäminen.	Opinnollistamisen kautta tunnistetut oppimisympäristöt eri toimialoilla ja yrityksissä, kirjoitettujen osaamistodistusten määrä. Uudet koulutuspolut.
Asukkaiden hyvinvointi	Toimivat, monipuoliset ja houkuttelevat palvelut	Edistetään työttömien työnhakijoiden aktivointiastetta ja osallistumista työllistymistä edistäviin palveluihin tarjoamalla palvelut paikallisesti.	Panostetaan vahvaan alkuun asiakkuuden alussa ja asiakkaan kasvokkain kohtaamiseen. Pyritään puuttumaan työttömyyteen mahdollisemman varhaisessa vaiheessa. Tehostetaan asiakkaan palveluntarpeen mukaisiin palveluihin ohjaamista.	Työmarkkinatuen maksuosuus, työllisyysaste, työttömyysaste, aktivointiaste, nuorien alle 29- vuotiaiden aktivointiaste.
Kasvava elinvoima	Elinvoimainen ja vahva Sotkamo	Yritysten toiminta- edellytysten tukeminen sekä uusien yritysten sijoittumisen edistäminen kunnan alueelle, kunnan asukasluvun vahvistaminen	Kuntamarkkinointi, tonttitarjonta, kampanjat, kunnan ja yritysten välinen yhteistyö, yhteiset hankkeet, Etenijä- palveluseteli	Myydyt/vuokratut tontit, yritysten määrän kehittyminen, kunnan asukasmäärän kehitys, Etenijä- palvelusetelipäätös ten määrä

Kuntastrategi an tavoite	Laajan hyvinvointikertomuk sen tavoite	Talousarviotavoite vuodelle 2022	Toimenpide	Mittari
Resurssien järkevä käyttö	Elinvoimainen ja vahva Sotkamo	Sotkamon kunnan terveen talouden kantokyvyn varmistaminen tulevina vuosina	Uuden talouden tasapainottamis- ja kehittämishojelman (v.2021-2025) toteuttaminen	Talouden tasapainottamis- ja kehittämishojelma n tulokset vuodelta 2022
Kasvava elinvoima	Toimivat, monipuoliset ja houkuttelevat palvelut	Huolehditaan henkilöstön hyvinvoinnista	E-passi on edelleen käytössä; järjestetään tyky- ja tyhytoimintaa	Henkilöstön hyvinvointi paranee
Kasvava elinvoima	Elinvoimainen ja vahva Sotkamo	Viljelijöiden osaamisen kehittäminen	Viljelijöiden aktivoiminen eri kehittämistoimenpiteisii n. Tukikoulutuksiin osallistuu 50 viljelijää.	Koulutuksiin (pienryhmät ja KAO) osallistuneiden määrä 10 tilaa. Tukikoulutuksiin osallistuu 50 viljelijää.
Kasvava elinvoima	Toimivat, monipuoliset ja houkuttelevat palvelut	Lomituspalvelujen järjestäminen kysyntää vastaavasti paikallisyksikön alueella. Lomittajien ammattitaidon kehittäminen ja työhön motivoitunut henkilöstö.	Tehokas ja taloudellinen työvuorosunnittelu, koulutukset sekä yhteiset palaverit	Lomituspäivän hinta vrt. koko Suomi, koulutuspäivät ja sairauspoissaolot
Resurssien järkevä käyttö	Toimivat, monipuoliset ja houkuttelevat palvelut	Lomituspalvelujen järjestäminen taloudellisesti ja tarkoituksenmukais esti	Paikallisyksiköiden yhdistymisen käynnistäminen	Yksiköt laativat esityksen yhteisistä toimintaperiaatteis ta ja resurssitarpeista

VAALIT

Vastuuhenkilöt maaseutupäällikkö Jari Korhonen ja toimistopäällikkö Päivi Huotari

Vastuualueen tehtävä

Vaalit sisältävät EU-vaalien, presidentin vaalien, eduskuntavaalien, kuntavaalien ja aluevaalien järjestämisen.

Kunnan keskusvaalilautakunta vastaa vaalien järjestämisestä kunnassa. Sen päätehtävänä on valtiollisissa vaaleissa suorittaa vaalien toimittamiseksi tarpeelliset valmistelutoimenpiteet, järjestää ennakkoäänestys ja siihen tarvittava henkilökunta, tarkastaa ennakkoäänestysasiakirjat, suorittaa vaalilautakuntien ja vaalitoimitsijoiden koulutus ja järjestää alustavan äänten laskennan tiedottaminen.

Aluevaaleissa keskusvaalilautakunnan tehtävänä on edellä mainittujen lisäksi vaalien tuloslaskennan suorittaminen ja äänimäärien vahvistaminen. Vuonna 2022 ovat ensimmäiset aluevaalit.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot	74		18 000	18 000	18 000
Toimintatuotot	74		18 000	18 000	18 000
Henkilöstökulut yhteensä	-873	-35 743	-23 320	-23 320	-23 320
Palvelujen ostot	-216	-4 300	-4 650	-4 650	-4 650
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-22	-2 700	-2 500	-2 500	-2 500
Avustukset					
Muut toimintakulut	-335		-400	-400	-400
Toimintakulut yhteensä	-1 445	-42 743	-30 871	-30 871	-30 871
Toimintakate	-1 371	-42 743	-12 871	-12 871	-12 871
Tilikauden tulos	-1 371	-42 743	-12 871	-12 871	-12 871
Vyörytysmenot ja -tulot	-12				
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 383	-42 743	-12 871	-12 871	-12 871

TARKASTUSLAUTAKUNTA JA TILINTARKASTUS

Vastuuhenkilö talousjohtaja Piia Törhönen-Sirviö

Vastuualueen tehtävä

Tarkastuslautakunnan tehtävät määritellään kuntalaissa. Lautakunta valmistelee valtuuston päätettäväksi hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista. Lisäksi lautakunta valvoo lakisääteisen tilintarkastuksen sopimuksenmukaista toteutumista ja vastaa sidonnaisuusilmoituksista.

Tilintarkastajan tehtävistä säännellään myös kuntalaissa. Tilintarkastajan on toukokuun loppuun mennessä tarkastettava julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös.

Kunnan tilintarkastusyhteisönä toimii tilikausien 2021–2024 aikana KPMG Oy Ab (sisältäen option tilikausista 2025–2026).

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	-5 960	-8 173	-8 226	-8 226	-8 226
Palvelujen ostot	-13 651	-16 000	-15 300	-15 300	-15 300
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-97				
Muut toimintakulut		-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Toimintakulut yhteensä	-19 708	-25 173	-24 526	-24 526	-24 526
Toimintakate	-19 708	-25 173	-24 526	-24 526	-24 526
Tilikauden tulos	-19 708	-25 173	-24 526	-24 526	-24 526
Vyörytysmenot ja -tulot	19 431				
Tilikauden yli-/alijäämä	-277	-25 173	-24 526	-24 526	-24 526

KUNNANVALTUUSTO

Vastuullisena kunnanhallitus sekä kunnanjohtaja Mika Kilpeläinen

Tehtävä

Kunnanvaltuusto vastaa ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista. Kunnanvaltuusto asettaa vuosittain talousarviossa toimielimille tulostavoitteet, joilla se ohjaa määrärahojen käyttötarkoitusta, palvelutuotannon määrää ja laatua sekä toiminnan kehittämissuuntaa.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	-32 015	-25 540	-34 126	-34 126	-34 126
Palvelujen ostot	-5 706	-10 000	-12 900	-12 900	-12 900
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	0	0
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-922	-1 000	-735	-735	-735
Toimintakulut yhteensä	-38 643	-36 540	-47 761	-47 761	-47 761
Toimintakate	-38 643	-36 540	-47 761	-47 761	-47 761
Vuosikate	-38 643	-36 540	-47 761	-47 761	-47 761
Tilikauden tulos	-38 643	-36 540	-47 761	-47 761	-47 761
Vyörytysmenot ja -tulot	-311				
Tilikauden yli-/alijäämä	-38 954	-36 540	-47 761	-47 761	-47 761

KUNNANHALLITUS

Vastuuhenkilöt kunnanjohtaja Mika Kilpeläinen, talousjohtaja Piia Törhönen-Sirviö ja toimistopäällikkö Päivi Huotari

Tulosityksikön tehtävä

Kunnanhallitus sisältää (matkailu)markkinoinnin, avustukset, joukkoliikenteen, kunnan oman projektit, projektien maksuosuudet, yritysten toimitilat ja muun elinkeinojen kehittämisen.

Kunnanhallitus vastaa mm. strategisesta suunnittelusta, kunnan taloudesta, henkilöstöpolitiikan johtamisesta, hallinnon, organisaation ja johtamisen kehittämisestä, seudullisesta yhteistyöstä, asunto-, elinkeino- ja maankäyttöpolitiikasta, palvelutoimintojen kehittämisestä ja yhteensovittamisesta.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Muut toimintatuotot	152 934	630 000	700 000	700 000	700 000
Toimintatuotot	152 934	630 000	700 000	700 000	700 000
Henkilöstökulut	-977 311	-998 330	-1 009 417	-1 010 638	-1 013 081
Palvelujen ostot	-130 376	-415 000	-397 850	-397 850	-397 850
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-116 978	-31 000	-29 600	-29 600	-29 600
Avustukset	-448 303	-480 000	-25 000	-25 000	-25 000
Muut toimintakulut	-57 537	-13 000	-16 800	-16 800	-16 800
Toimintakulut	-1 730 505	-1 937 330	-1 478 667	-1 479 888	-1 482 331
Toimintakate	-1 577 571	-1 307 330	-778 667	-779 888	-782 331
Tilikauden tulos	-1 577 583	-1 307 330	-778 667	-779 888	-782 331
Vyörytysmenot ja -tulot	-14 273	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 591 856	-1 307 330	-778 667	-779 888	-782 331

HALLINTOPALVELUT

Vastuuhenkilöt kunnanjohtaja Mika Kilpeläinen, talousjohtaja Piia Törhönen-Sirviö ja toimistopäällikkö Päivi Huotari

Tehtävä

Hallintopalvelut pitävät sisällään kansainvälisen toiminnan, maakunnallisen yhteistoiminnan (Kainuun sote ja Kainuun liitto), käyttövaraukset (veteraanitoiminta, vanhus- ja vammaisneuvosto sekä nuorisovaltuusto) ja asuntotoimen.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot	14 960				
Muut toimintatuotot	212 622	173 000	185 000	185 000	185 000
Toimintatuotot	227 582	173 000	185 000	185 000	185 000
Henkilöstökulut	-312 016	-522 879	-537 924	-540 238	-544 864
Palvelujen ostot	-45 406 745	-44 640 234	-45 732 150	-532 150	-532 150
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 202	-3 200	-4 200	-4 200	-4 200
Avustukset		-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Muut toimintakulut	-74 221	-44 835	-63 178	-63 178	-63 178
Toimintakulut yhteensä	-45 805 184	-45 231 148	-46 357 452	-1 159 766	-1 164 391
Toimintakate	-45 577 602	-45 058 148	-46 172 452	-974 766	-979 391
Poistot ja arvonalentumiset	-20 437	-31 600	-31 600	-31 600	-31 600
Tilikauden tulos	-45 598 049	-45 089 748	-46 204 052	-1 006 366	-1 010 991
Vyörytysmenot ja -tulot	252 928				
Tilikauden yli-/alijäämä	-45 345 121	-45 089 748	-46 204 052	-1 006 366	-1 010 991

ELINKEINOPALVELUT

Vastuuhenkilöt kunnanjohtaja Mika Kilpeläinen, talousjohtaja Piia Törhönen-Sirviö ja toimistopäällikkö Päivi Huotari

Vastuualueen tehtävä

Elinkeinot sisältää (matkailu)markkinoinnin, avustukset, joukkoliikenteen, kunnan oman projektit, projektien maksuosuudet, yritysten toimitilat ja muun elinkeinojen kehittämisen.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot	350	0	15 300	15 300	15 300
Tuet ja avustukset	256 109	384 114	414 114	414 114	414 114
Muut toimintatuotot	54 847	50 000	50 000	50 000	50 000
Toimintatuotot	311 305	434 114	479 414	479 414	479 414
Henkilöstökulut	-615 967	-709 369	-989 959	-994 772	-1 004 392
Palvelujen ostot	-1 593 786	-1 141 808	-963 899	-963 899	-963 899
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-24 574	-5 000	-28 000	-28 000	-28 000
Avustukset	-195 692	-193 000	-530 000	-530 000	-530 000
Muut toimintakulut	-197 052	-191 536	-206 536	-206 536	206 536
Toimintakulut	-2 627 072	-2 240 713	-2 718 394	-2 723 207	-2 732 827
Toimintakate	-2 315 766	-1 806 599	-2 238 980	-2 243 793	-2 253 413
Tilikauden tulos	-2 315 855	-1 806 599	-2 238 980	-2 243 793	-2 253 413
Vyörytyserät, netto	-35 251				
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 351 107	-1 806 599	-2 238 980	-2 243 793	-2 253 413

HENKILÖSTÖ

Vastuuhenkilöt sivistysjohtaja Merja Ojalampi ja toimialasihteeri Kaarina Leinonen

Vastuualueen tehtävä

Henkilöstö sisältää henkilöstöhallinnon sekä työllistämisen talouden ja toiminnalliset tavoitteet. Kunnan henkilöstöstrategiassa hyväksytyt kunnan tavoitteet ja toimintalinjat ovat: johtaminen, osaaminen, työhyvinvointi, rekrytointi ja palkkaus.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Tuet ja avustukset	166 454	130 000	130 000	130 000	130 000
Muut toimintatuotot	9 479	10 000	10 000	10 000	10 000
Toimintatuotot	175 933	140 000	140 000	140 000	140 000
Henkilöstökulut	-60 986	-64 088	-78 084	-78 390	-79 003
Palvelujen ostot	-305 800	-398 500	-403 000	-403 000	-403 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 628	-5 100	-5 100	-5 100	-5 100
Avustukset	14 995	-1 200	-45 000	-45 000	-45 000
Muut toimintakulut	-32 377	-21 400	-21 400	-21 400	-21 400
Toimintakulut yhteensä	-389 796	-490 288	-552 584	-552 890	-553 503
Toimintakate	-213 863	-350 288	-412 584	-412 890	-413 503
Tilikauden tulos	-213 863	-350 288	-412 584	-412 890	-413 503
Vyörytysmenot ja -tulot	60 986	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-152 877	-350 288	-412 584	-412 890	-413 503

LOMATOIMI

Vastuuhenkilö lomituspäällikkö Eeva Halonen

Vastuualueen tehtävä

Lomatoimi vastaa maatalousyrittäjien lomituspalveluiden (vuosiloma, sijaisapu ja maksullinen lomitus) järjestämisestä Sotkamo-Kajaani-Kuhmo yhteistoiminta-alueella enää v. 2022 ajan, jonka jälkeen toimeenpanosta vastaa Muhoksen kunta.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot	1 611 636	1 579 610	1 496 590		
Maksutuotot	174 095	173 290	157 150		
Tuet ja avustukset	1 365				
Muut toimintatuotot	766				
Toimintatuotot	1 787 861	1 752 900	1 653 740		
Henkilöstökulut yhteensä	-1 473 243	-1 524 695	-1 434 206		
Palvelujen ostot	-172 720	-190 680	-196 720		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 969	-8 950	-8 650		
Avustukset	-19 798				
Muut toimintakulut	-2 709	-5 020	-5 420		
Toimintakulut yhteensä	-1 681 440	-1 729 345	-1 644 996		
Toimintakate	106 422	23 556	8 744		
Tilikauden tulos	106 422	23 556	8 744		
Vyörytysmenot ja -tulot	-13 862				
Tilikauden yli-/alijäämä	92 560	23 556	8 744		

MAATALOUSTOIMI

Vastuuhenkilö maaseutupäällikkö Jari Korhonen

Vastuualueen tehtävä

Maataloustoimi vastaa maaseutuelinkeinoviranomaiselle kuuluvista lakisääteisistä tehtävistä ja maaseudun kehittamisestä. Sotkamon maataloushallinto vastaa EU-maksajavirastotehtävistä Kajaanin, Kuhmon ja Sotkamon muodostamalla yhteistoiminta-alueella.

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Muut toimintatuotot	0	6 000	6 000	6 000	6 000
Toimintatuotot	0	6 000	6 000	6 000	6 000
Henkilöstökulut	-106 706	-103 284	-105 029	-105 518	-106 496
Palvelujen ostot	-2 503	-3 800	-5 100	-5 100	-5 100
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 359	-500	-500	-500	-500
Avustukset	-3 838	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Muut toimintakulut	-761	-760	-760	-760	-760
Toimintakulut	-115 166	-128 344	-131 389	-131 878	-132 856
Toimintakate	-115 166	-122 344	-125 389	-125 878	-126 856
Poistot	-946	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-116 112	-122 344	-125 389	-125 878	-126 856

8.2. SIVISTYKSEN TOIMIALA

Vastuuhenkilö sivistysjohtaja Merja Ojalampi

Toimialan tehtävä

Sivistyksen toimiala sisältää yleishallinnon, varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen, lukion, Olympiavalmennuskeskus Vuokatti-Rukan, urheiluakatemiatoiminnan, kirjaston, kulttuuri- ja museotoiminnan, musiikkiopistotoiminnan, kansalaisopiston ja liikuntapalvelut sekä nuorisotoimen toiminnan.

Talousarviovuoden 2022 näkymä

Toimialaohjelma uudistetaan uuden kuntastrategian pohjalta ja tarkistetaan yksikkökohtaiset suunnitelmat vastaamaan niitä. Huomioidaan kunnan juhlavuosi toiminnassa ja tapahtumissa kaikissa yksiköissä sekä osallistutaan aktiivisesti järjestelyihin. Useampi merkittävä rakennusprojekti, yläkoulu ja lukio/kirjasto sekä Kontinjoen päiväkotit jatkuvat yhteistyössä teknisen toimialan kanssa.

Varhaiskasvatuksessa kaksivuotinen esiopetus alkoi lukuvuoden alusta v. 2021 ja se jatkuu v. 2024 kevätlukukauden loppuun. Oppivelvollisuuden laajentaminen 2. asteelle astui voimaan 1.8.2021. Näillä muutoksilla pyritään nostamaan Suomen koulutustasoa ja parantamaan hyvinvointia. Uusilla laeilla ja niiden toimeenpanolla on kustannusvaikutuksia kuntatalouteen valtion subventoinnista huolimatta, mikä näkyy tässä talousarviossa täysimääräisenä yhden vuosiluokan kohdalta.

Perusopetuksen arvioinnin uudistaminen jatkuu ja urheiluyläkoulumallia kehitetään. OVK:n kehittäminen jatkuu. EYOF-tapahtuma keväällä on näkyvä osa toimialan toimintaa. Apip-toiminnan ja nuorisotyön rakennetta muutetaan ja aloitettua työtä jatketaan käsittämään koko nuorisotyötä.

Kansalaisopiston kursseista osa opinnollistetaan ja ne siirtyvät Koski-varantoon 1.8.2022. Kulttuuritoimintaa vahvistetaan monensuuntaisesti ja kirjaston palveluaikoja laajennetaan. Hanketoiminnalla kehitetään uusia palveluita ja parannetaan toimintaa. Koronaepidemian vaikutukset toimintaan, resursseihin ja talouteen näkyvät edelleen.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot	653 579	891 732	939 732	939 732	939 732
Maksutuotot	588 032	571 500	574 500	574 500	574 500
Tuet ja avustukset	855 030	879 895	1 023 908	1 023 908	1 023 908
Muut toimintatuotot	208 581	20 800	86 300	86 300	86 300
Toimintatuotot	2 305 222	2 363 927	2 624 440	2 624 440	2 624 440
Henkilöstökulut yhteensä	-16 692 628	-16 927 744	-17 491 098	-17 576 147	-17 730 964
Palvelujen ostot	-4 390 365	-5 357 885	-5 621 157	-5 620 058	-5 620 057
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-548 418	-625 570	-738 763	-836 740	-849 740
Avustukset	-876 703	-649 500	-746 500	-746 500	-746 500
Muut toimintakulut	-1 914 346	-2 241 154	-2 354 084	-2 370 084	-2 385 084
Toimintakulut yhteensä	-24 422 460	-25 801 853	-26 951 602	-27 149 529	-27 332 345
Toimintakate	-22 117 238	-23 437 926	-24 327 162	-24 525 089	-24 707 905
Poistot ja arvonalentumiset	-38 911	-83 522	-83 522	-83 522	-83 522
Tilikauden tulos	-22 156 407	-23 521 448	-24 410 684	-24 608 611	-24 791 427
Vyörytysmenot ja -tulot	-175 527				
Tilikauden yli-/alijäämä	-22 331 935	-23 521 448	-24 410 684	-24 608 611	-24 791 427

Talous (ulkoiset erät)

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2023
Myyntituotot	653 593	741 200	789 200	789 200	789 200
Maksutuotot	588 032	571 500	574 500	574 500	574 500
Tuet ja avustukset	855 030	879 895	1 023 908	1 023 908	1 023 908
Muut toimintatuotot	207 885	20 800	86 300	86 300	86 300
Toimintatuotot	2 304 540	2 213 395	2 473 908	2 473 908	2 473 908
Henkilöstökulut yhteensä	-16 692 628	-16 927 744	-17 491 098	-17 576 147	-17 730 964
Palvelujen ostot	-2 587 085	-3 195 987	-3 431 967	-3 430 868	-3 430 867
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-537 220	-625 570	-738 763	-836 740	-849 740
Avustukset	-876 703	-649 500	-746 500	-746 500	-746 500
Muut toimintakulut	-536 369	-825 094	-938 024	-954 024	-969 024
Toimintakulut yhteensä	-21 230 005	-22 223 895	-23 346 352	-23 544 279	-23 727 095
Toimintakate	-18 925 465	-20 010 500	-20 872 444	-21 070 371	-21 253 187
Poistot ja arvonalentumiset	-38 911	-83 522	-83 522	-83 522	-83 522
Tilikauden tulos	-18 964 634	-20 094 022	-20 955 966	-21 153 893	-21 336 709

Vuoden 2022 toiminnalliset tavoitteet

Kuntastrategian tavoite	Laajan hyvinvointikertomuksen tavoite	Sivistyksen toimialan ohjelma 2017-2021	Talousarviotavoite 2022	Toimenpide	Mittari
Resurssien järkevä käyttö	Toimivat, monipuoliset ja houkuttelevat palvelut	Resurssien järkevä käyttö	Jatketaan oppivelvollisuuden laajentamisen toimenpiteiden kehittämistä ja kaksivuotisen esiopetuksen toteuttamista valtakunnallisten lakien, säästöjen ja ohjeiden mukaan.	Kehitetään saatujen kokemusten pohjalta nivelvaiheiden ohjausta, perusopetuksen ja toisen asteen yhteistyötä sekä huolehditaan käytännön toteutuksesta kustannustehokkaasti. Huomioidaan koko toimialan mahdollisuudet. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun kehittämistoimintaa jatketaan.	Tehostettua opinto-ohjausta saaneiden oppilaiden määrä yläkoulussa. 9.luokan päättäneistä oppilaista toisen asteen opiskelupaikan vastaanottaneiden määrä on 100 %. Kaksivuotisen esiopetuksen opetussuunnitelma on päivitetty saatujen kokemusten pohjalta.
Asukkaiden hyvinvointi	Asukkaiden hyvinvointia tukevien toimien lisääminen ja pahoinvoinnin ennaltaehkäisy	Asukkaiden hyvinvointi	Edistetään hyvinvointia ja vähennetään edelleen koronarajoitteista aiheutuvia haittoja lasten ja nuorten, työikäisten sekä ikäihmisten kohdalla.	Järjestetään palveluita kuntalaisille. Haetaan hankerahoitusta kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen.	Asiakastytytyvyisyys on kaikissa tulosyksiköissä vähintään 3,5 (asteikko 1-5). Haettujen avustusten lukumäärät, euromäärät ja kohteet.
Asukkaiden hyvinvointi	Asukkaiden hyvinvointia tukevien toimien lisääminen ja pahoinvoinnin ennaltaehkäisy	Asukkaiden hyvinvointi	Edistetään lapsiystävällinen kunta -mallin valmistelua.	Laaditaan nykytilan kartoituksen pohjalta toimenpideohjelma.	Toimenpideohjelma on valmis.

Kuntastrategian tavoite	Laajan hyvinvointikertomuksen tavoite	Sivistyksen toimialan ohjelma 2017-2021	Talousarviotavoite 2022	Toimenpide	Mittari
Kasvava elinvoima	Toimivat, monipuoliset ja houkuttelevat palvelut	Kasvava elinvoima	Osallistutaan rakennushankkeiden (yläkoulu, lukio/kirjasto, päiväkot) suunnittelun eri vaiheisiin.	Osallistutaan työryhmiin ja asiantuntijatiimeihin sekä toteutetaan tarvittavia työtehtäviä.	Tarvittavat suunnittelu- ym. työtehtävät on sivistyksen toimialan osalta tehty vuoden loppuun mennessä.
Kasvava elinvoima	Asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien edesauttaminen	Kasvava elinvoima	Vahvistetaan toimialan kulttuuritoimintaa.	Kulttuurikasvatuksen opetussuunnitelman (kops) laaditaan loppuun ja se otetaan käyttöön. Aloitetaan kulttuurituotanto koronan jälkeen uudelleen omana tuotantona ja yhteistyökumppanuuksien avulla.	Kops on hyväksytty sivistystoimen lautakunnassa ja se otetaan käyttöön 1.8.2022. Tuotantojen määrät ja yhteistyökumppanuuksien määrät.
Resurssien järkevä käyttö	Toimivat, monipuoliset ja houkuttelevat palvelut	Resurssien järkevä käyttö	Jatketaan toimialan rakenteellista kehittämistä.	Rakennetaan toimivat mallit käytännön toimintaan ja työskentelyyn.	Henkilökunnan työtehtävät ja vastuut on määritelty.
Asukkaiden hyvinvointi	Asukkaiden hyvinvointia tukevien toimien lisääminen ja pahoinvoinnin ennaltaehkäisy	Asukkaiden hyvinvointi	Osallistutaan Sotkamo375-juhlavuoden toiminnan ja tapahtumien toteuttamiseen.	Kaikissa yksiköissä on tapahtumia ja toimintaa juhlavuoden teemojen mukaan. Yhteisöllisyys näkyy tapahtumissa ja niissä huomioidaan eri ikäryhmät.	Tapahtumien määrät, osallistujien määrät
Kasvava elinvoima	Elinvoimainen ja vahva Sotkamo	Kasvava elinvoima	Aloitetaan brändityö koko toimialan osalta.	Toimialan viestintä- ja markkinointisuunnitelma laaditaan kunnan viestintä- ja markkinointistrategian pohjalta.	Viestintä- ja markkinointisuunnitelma on laadittu.

Kasvava elinvoima	Toimivat, monipuoliset ja houkuttelevat palvelut	Kasvava elinvoima	Laaditaan toimialan tavoitteet seuraaville vuosille.	Muokataan toimialaohjelma uuden kuntastrategian pohjalta ja se hyväksytään sivistystoimen lautakunnassa. Tehdään yksikkökohtaiset ohjelmat toimialaohjelman pohjalta.	Toimialaohjelma on valmis ja hyväksytty 30.4.2022 mennessä ja yksikkökohtaiset ohjelmat ovat valmiit kesäkuun 2022 loppuun.
-------------------	--	-------------------	--	---	---

SIVISTYKSEN HALLINTO

Vastuuhenkilö sivistysjohtaja Merja Ojalampi

Tehtävä

Sisältää sivistyksen toimialan yhteisen toiminnan (ml. laite- ja ohjelmakulut, koulutukset yms.)

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot					
Henkilöstökulut yhteensä	-47 007	-58 091	-98 150	-98 558	-99 375
Palvelujen ostot	-47 700	-108 450	-120 200	-120 200	-120 200
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 985	-4 600	-6 150	-6 150	-6 150
Avustukset					
Muut toimintakulut	-4 698	-7 500	-7 500	-7 500	-7 500
Toimintakulut yhteensä	-109 390	-178 641	-232 000	-232 408	-233 225
Toimintakate	-109 390	-178 641	-232 000	-232 408	-233 225
Poistot ja arvonalentumiset	-12 293				
Tilikauden tulos	-121 683	-178 641	-232 000	-232 408	-233 225
Vyörytysmenot ja -tulot	-849				
Tilikauden yli-/alijäämä	-122 532	-178 641	-232 000	-232 408	-233 225

VARHAISKASVATUS

Vastuuhenkilö kasvatusjohtaja Ville Manninen

Tehtävä

Varhaiskasvatus sisältää varhaiskasvatuksen hallinnon, päiväkotihoidon, esiopetuksen, perhepäivähoidon ja lastenhoidon tuen. Päiväkodit toimintakaudella 2021–2022 ovat: Kontinjoen päiväkotipäiväkodin johtaja Eeva-Liisa Sirviö, Leivolan päiväkotipäiväkodin johtaja Jorma Parviainen, Päiväkotipäiväkodin johtaja Heikki Niskanen, Tiilikankaan päiväkotipäiväkodin johtaja Minna Piirainen, Käpymetsän vuoropäiväkotipäiväkodin johtaja Reeta Niskanen.

Päiväkodeille on laadittu vuoden 2021 tapaan yksikkökohtaiset budjetit.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot	50 533	41 700	41 700	41 700	41 700
Maksutuotot	386 407	342 500	342 500	342 500	342 500
Tuet ja avustukset	23 494		50 000	50 000	50 000
Muut toimintatuotot	978	800	800	800	800
Toimintatuotot	461 412	385 000	435 000	435 000	435 000
Henkilöstökulut yhteensä	-5 568 977	-5 641 496	-5 580 757	-5 606 049	-5 656 637
Palvelujen ostot	-1 021 313	-1 479 723	-1 526 927	-1 526 927	-1 526 927
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-71 742	-100 000	-99 750	-99 750	-99 750
Avustukset	-821 147	-430 000	-525 000	-525 000	-525 000
Muut toimintakulut	-387 467	-464 814	-456 514	-456 514	-456 514
Toimintakulut yhteensä	-7 870 646	-8 116 033	-8 188 948	-8 214 240	-8 264 827
Toimintakate	-7 409 235	-7 731 033	-7 753 948	-7 779 240	-7 829 827
Poistot ja arvonalentumiset	-11 996	-20 200	-20 200	-20 200	-20 200
Tilikauden tulos	-7 421 231	-7 751 233	-7 774 148	-7 799 440	-7 850 027
Vyörytysmenot ja -tulot	-57 536				
Tilikauden yli-/alijäämä	-7 478 767	-7 751 233	-7 774 148	-7 799 440	-7 850 027

PERUSOPETUS

Vastuuhenkilö kasvatusjohtaja Ville Manninen

Tehtävä

Perusopetus sisältää 1.-9. luokkien opetus- ja hanketoiminnan sekä aamu- ja iltapäiväkerhotoiminnan. Perusopetusta järjestetään lukuvuonna 2021–2022 seuraavissa kouluissa; vastuuhenkilöt on mainittu koulun jälkeen: Salmelan koulu, rehtori Janne Huotari; Vuokatin koulu, koulunjohtaja Jani Komulainen; Leivolan koulu, koulunjohtaja Elisa Komulainen; Naapurivaaran koulu, koulunjohtaja Päivi Korhonen; Kontinjoen koulu, koulunjohtaja Anu Rautiainen; Pohjavaaran koulu, koulunjohtaja Juha Lukkari; Tenetin koulu, rehtori Riitta Lankinen.

Kouluille on laadittu vuoden 2021 tapaan koulukohtaiset budjetit, jotka sisältävät määrärahan koulujen välituntivälineistön kehittämiseen.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot	167 609	150 500	150 000	150 000	150 000
Maksutuotot	66 500	90 000	90 000	90 000	90 000
Tuet ja avustukset	129 032		173 000	173 000	173 000
Muut toimintatuotot	2 697	4 300	1 500	1 500	1 500
Toimintatuotot	365 839	244 800	414 500	414 500	414 500
Henkilöstökulut yhteensä	-7 006 519	-6 992 403	-7 242 613	-7 276 093	-7 343 062
Palvelujen ostot	-2 417 403	-2 749 900	-2 893 998	-2 896 998	-2 896 998
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-222 402	-269 010	-270 810	-270 810	-270 810
Avustukset					
Muut toimintakulut	-1 076 901	-1 211 836	-1 201 036	-1 201 036	-1 201 036
Toimintakulut yhteensä	-10 723 225	-11 223 148	-11 608 457	-11 644 937	-11 711 906
Toimintakate	-10 357 386	-10 978 348	-11 193 957	-11 230 437	-11 297 406
Poistot ja arvonalentumiset	-14 622	-63 322	-63 322	-63 322	-63 322
Tilikauden tulos	-10 372 008	-11 041 670	-11 257 279	-11 293 759	-11 360 728
Vyörytysmenot ja -tulot	-74 995				
Tilikauden yli-/alijäämä	-10 447 003	-11 041 670	-11 257 279	-11 293 759	-11 360 728

LUKIO

Vastuuhenkilöt kasvatusjohtaja Ville Manninen ja lukion rehtori Mauri Reinikka

Tehtävä

Sotkamon lukio toteuttaa lukion opetussuunnitelman mukaista yleislinjan lukiokoulutusta. Lukiolla on myös opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä urheilun erityistehtävälupa. Lukioon kuuluu lukio-opetuksen lisäksi lukion hallinto sekä lukion projektit.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot	1 440	49 000	49 000	49 000	49 000
Tuet ja avustukset	16 509	85 008	85 008	85 008	85 008
Muut toimintatuotot	46 974	12 000	12 000	12 000	12 000
Toimintatuotot	64 923	146 008	146 008	146 008	146 008
Henkilöstökulut yhteensä	-1 443 346	-1 545 906	-1 708 164	-1 714 995	-1 728 661
Palvelujen ostot	-322 439	-490 940	-510 849	-510 849	-510 849
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-17 469	-63 950	-168 950	-268 950	-281 950
Avustukset	-5 300				
Muut toimintakulut	-196 227	-236 773	-298 773	-314 773	-329 773
Toimintakulut yhteensä	-1 984 782	-2 337 569	-2 686 736	-2 809 567	-2 851 233
Toimintakate	-1 919 859	-2 191 561	-2 540 728	-2 663 559	-2 705 225
Tilikauden tulos	-1 920 107	-2 191 561	-2 540 728	-2 663 559	-2 705 225
Vyörytysmenot ja -tulot	-13 263				
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 933 369	-2 191 561	-2 540 728	-2 663 559	-2 705 225

VUOKATTI-RUKA OLYMPIAVALMENNUSKESKUS

Vastuuhenkilöt kasvatusjohtaja Ville Manninen ja olympiavalmennuskeskuksen johtaja Janne Vuorinen

Tehtävä

Olympiavalmennuskeskusten toiminnan tavoitteena on varmistaa ja vauhdittaa suomalaisten kärkeurheilijoiden kansainvälistä menestystä takaamalla heille kilpailukykyinen päivittäisvalmentautuminen ja asiantuntijatoiminta. Tehtävänä on kasvattaa Suomelle maailman parhaita huippu-urheilijoita ja pitää näin Suomi kansainvälisesti menestyvän urheilumaana. Vuokatti-Ruka Olympiavalmennuskeskuksen painopisteenä ovat talvilajit.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2020	TA2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot	403 417	553 532	601 532	601 532	601 532
Tuet ja avustukset	572 578	679 487	575 000	575 000	575 000
Muut toimintatuotot	133 764	0	69 000	69 000	69 000
Toimintatuotot	1 109 760	1 233 019	1 245 532	1 245 532	1 245 532
Henkilöstökulut yhteensä	-1 192 438	-1 268 038	-1 403 435	-1 410 089	-1 423 395
Palvelujen ostot	-302 311	-226 270	-181 270	-181 270	-181 270
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-92 504	-54 700	-54 700	-54 700	-54 700
Avustukset	0	-165 000	-170 000	-170 000	-170 000
Muut toimintakulut	-59 036	-104 674	-143 174	-143 174	-143 174
Toimintakulut yhteensä	-1 646 289	-1 818 682	-1 952 579	-1 959 233	-1 972 539
Toimintakate	-536 529	-585 663	-707 047	-713 701	-727 007
Tilikauden tulos	-536 529	-585 663	-707 047	-713 701	-727 007
Vyörytysmenot ja -tulot	-13 280	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-549 809	-585 663	-707 047	-713 701	-727 007

VAPAA-AIKAPALVELUT

Vastuuhenkilö sivistysjohtaja Merja Ojalampi

Tehtävä

Vapaa-aikapalvelut sisältää kirjaston, kulttuurin ja museotoiminnan, musiikkiopistotoiminnan, kansalaisopiston ja liikuntapalvelut sekä nuorisotoimen talouden ja toiminnan.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot	30 579	97 000	97 500	97 500	97 500
Maksutuotot	135 125	139 000	142 000	142 000	142 000
Tuet ja avustukset	113 418	115 400	140 900	140 900	140 900
Muut toimintatuotot	24 166	3 700	3 000	3 000	3 000
Toimintatuotot	303 288	355 100	383 400	383 400	383 400
Henkilöstökulut yhteensä	-1 434 341	-1 421 810	-1 457 978	-1 470 362	-1 479 835
Palvelujen ostot	-279 198	-302 602	-387 914	-383 815	-383 814
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-134 315	-133 310	-138 403	-136 380	-136 380
Avustukset	-50 256	-54 500	-51 500	-51 500	-51 500
Muut toimintakulut	-190 018	-215 557	-247 087	-247 087	-247 087
Toimintakulut yhteensä	-2 088 128	-2 127 779	-2 282 882	-2 289 143	-2 298 616
Toimintakate	-1 784 839	-1 772 679	-1 899 482	-1 905 743	-1 915 216
Tilikauden tulos	-1 784 850	-1 772 679	-1 899 482	-1 905 743	-1 915 216
Vyörytysmenot ja -tulot	-15 605				
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 800 455	-1 772 679	-1 899 482	-1 905 743	-1 915 216

8.3. YMPÄRISTÖ- JA TEKNINEN TOIMIALA

Vastuuhenkilö tekninen johtaja Harri Helenius

Toimialan tehtävä

Ympäristö- ja tekninen toimiala vastaa kunnallisteknisistä palveluista, liikennealueista, kiinteistöjen kunnossapidosta, ateria- ja puhtaanapitopalveluista, ympäristötoimesta sekä vesi- ja viemärihuollosta. Palvelut tuotetaan itse yhteistoiminnassa lähikuntien kanssa tai ostopalveluina.

Talousarviovuoden 2022 näkymä

Ympäristö- ja teknisen toimialan vuosi 2022 näyttää monella tapaa mielenkiintoiselta. Historiallisen suuret investoinnit ovat käynnistymässä ja myös ns. käytännön toiminnassa ”puhalletaan muutosten tuulet”. Suurista investoinneista käynnistyy mm. Tenetin koulun rakentaminen ja myös Lukio-kirjasto yhdistelmän sekä Sotokeskus 1 -hankkeen suunnittelut lienevät hyvin pitkällä tulevan vuoden aikana.

Teknisten palvelujen henkilöstöstä noin puolet on Ateria- ja puhtaanapidon palveluksessa. Edellä mainittuun vastuualueeseen vaikuttanevat tulevan hyvinvointialueen toimintatapamuutokset ja tarpeet. Tärkeintä on, että tuleviin muutoksiin pystytään reagoimaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Henkilöstörekrytointeja tulee paljon tulevan vuoden aikana niin suorittavalla- kuin esimiestasollakin. Aiemmat rekrytoinnit ovat osoittaneet sen, että ammattitaitoisen työvoiman saatavuudessa on haasteita, joka selittyy osittain sillä, että kuntasektori ei ole tilastojenkaan valossa niin vetovoimainen kuin aiemmin. Käytännössä suuriosa valmistuvista opiskelijoista sijoittuu yksityiselle sektorille. Osittain vetovoimaisuuteen vaikuttaa se, että useilla toimialoilla kuntasektorin palkkaus ei ole aivan yksityisen sektorin tasolla. Kuitenkin ongelma ei ole yksin Sotkamon vaan samanlaisten haasteiden parissa ollaan myös muissa kunnissa. Edelleen pyrimme toimialalla jatkamaan valittua linjausta, jossa eläköityvien tilalle pyritään tekemään riittävän varhaiset rekrytoinnit. Asian näkyy luonnollisesti vuoden 2022 talousarvion henkilöstökuluissa, mutta toimenpiteellä varmistetaan ns. hiljaisen tiedon siirtyminen ja muutoinkin tehtäviin hyvä perehtyminen. Edellä mainittu asia on äärimmäisen tärkeä, koska työtehtävien vaatimustaso on kasvanut ja samalla rekrytointihaasteiden myötä on tulossa kokemattomampaa henkilöstöä eri tehtäviin.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

Ulkoiset ja sisäiset erät	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot	6 998 837	6 021 272	5 963 449	5 963 449	5 963 449
Maksutuotot	220 271	181 000	181 000	181 000	181 000
Tuet ja avustukset	1 593	192 500	3 500	3 500	3 500
Muut toimintatuotot	3 090 642	3 744 099	3 736 440	3 736 440	3 736 440
Toimintatuotot	10 311 344	10 138 871	9 884 389	9 884 389	9 884 389
Valmistus omaan käyttöön	25 285				
Henkilöstökulut yhteensä	-4 012 452	-4 337 607	-4 496 476	-4 498 293	-4 537 189
Muiden palvelujen ostot	-3 368 549	-3 924 914	-4 129 224	-4 129 224	-3 129 224
Palvelujen ostot	-3 368 719	-3 925 114	-4 129 424	-4 129 424	-3 129 424
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 725 244	-3 699 800	-3 781 550	-3 781 550	-3 781 550
Avustukset	-110 936	-786 300	-596 300	-596 300	-596 300
Vuokrat	-1 212 596	-700 239	-704 401	-704 401	-704 401
Muut toimintakulut	-1 259 546	-739 999	-748 461	-748 461	-748 461
Toimintakulut yhteensä	-12 476 897	-13 488 820	-13 752 210	-13 754 028	-12 792 924
Toimintakate	-2 140 268	-3 349 949	-3 867 821	-3 869 638	-2 908 534
Muut rahoitustuotot	4 631				
Muut rahoituskulut	-58				
Vuosikate	-2 135 694	-3 349 949	-3 867 821	-3 869 638	-2 908 534
Poistot ja arvonalentumiset	-2 802 495	-3 073 172	-3 424 326	-3 544 326	-3 564 326
Tilikauden tulos	-4 938 189	-6 423 121	-7 292 147	-7 413 964	-6 472 860
Vyörytysmenot ja -tulot	-93 163				
Tilikauden yli-/alijäämä	-5 031 352	-6 423 121	-7 292 147	-7 413 964	-6 472 860

Talous (ulkoiset erät)

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot	5 017 424	3 835 465	3 748 613	3 748 613	3 748 613
Maksutuotot	220 271	181 000	181 000	181 000	181 000
Tuet ja avustukset	1 593	192 500	3 500	3 500	3 500
Muut toimintatuotot	655 254	1 785 487	1 798 257	1 798 257	1 798 257
Toimintatuotot	5 894 542	5 994 452	5 731 370	5 731 370	5 731 370
Valmistus omaan käyttöön	25 285				
Palkat ja palkkiot	-3 228 603	-3 458 004	-3 548 858	-3 550 348	-3 582 227
Henkilöstökulut yhteensä	-4 012 452	-4 337 607	-4 496 476	-4 498 293	-4 537 189
Palvelujen ostot	-3 331 261	-3 873 657	-4 081 536	-4 081 536	-3 081 536
Ostot tilikauden aikana	-3 581 056	-3 581 150	-3 662 900	-3 662 900	-3 662 900
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 581 056	-3 581 150	-3 662 900	-3 662 900	-3 662 900
Avustukset	-110 936	-786 300	-596 300	-596 300	-596 300
Vuokrat	-210 928	-226 000	-245 350	-245 350	-245 350
Toimintakulut yhteensä	-11 293 584	-12 844 474	-13 126 622	-13 128 439	-12 167 335
Toimintakate	-5 373 757	-6 850 022	-7 395 252	-7 397 069	-6 435 965
Muut rahoitustuotot	4 631				
Muut rahoituskulut	-58				
Rahoitustuotot ja -kulut	4 574				
Vuosikate	-5 369 183	-6 850 022	-7 395 252	-7 397 069	-6 435 965
Poistot ja arvonalentumiset	-2 802 495	-3 073 172	-3 424 326	-3 544 326	-3 564 326
Satunnaiset erät					
Tilikauden tulos	-8 171 678	-9 923 194	-10 819 578	-10 941 395	-10 000 291
Tilikauden yli-/alijäämä	-8 171 678	-9 923 194	-10 819 578	-10 941 395	-10 000 291

Talousarviovuoden 2022 toiminnalliset tavoitteet

Kuntastrategian tavoite	Laajan hyvinvointikertomuksen tavoite	Talousarviotavoite 2021	Toimenpide	Mittari
Resurssien järkevä käyttö	Toimivat, monipuoliset ja houkuttelevat palvelut	Tahto olla haluttu työssäoppimis-, harjoittelu- ja työpaikka	Tarjotaan aktiivisesti mahdollisuuksia tulla harjoitteluun	5-10 harjoittelijaa/työssä oppijaa
Resurssien järkevä käyttö	Elinvoimainen ja vahva Sotkamo	Tarjoiluhävikin vähentäminen	Oikea resurssointi	Tarjoiluhävikki < 10 %
Resurssien järkevä käyttö	Elinvoimainen ja vahva Sotkamo	Hiljaisen tiedon siirtymisen varmistaminen	Rekrytoidaan uudet henkilöt työskentelemään yhdessä eläköityvien kanssa.	Riittävän varhaiset rekrytoinnit (väh. 6kk ennen) eläköitymistä.
Resurssien järkevä käyttö	Elinvoimainen ja vahva Sotkamo	Lautashävikin vähentäminen	Oikea resurssointi	Lautashävikki alle 30g/ruokailija
Resurssien järkevä käyttö	Elinvoimainen ja vahva Sotkamo	Rakennusrekisterin päivittäminen	Kunnan rekisterin vertaus verottajan rekisteriin	Yhtenevät rekisterit
Resurssien järkevä käyttö	Toimivat, monipuoliset ja houkuttelevat palvelut	Etäluettavat vesimittarit	Vesimittareiden uusiminen	30 % kaikista mittareista uusittu
Resurssien järkevä käyttö	Elinvoimainen ja vahva Sotkamo	Vesihuoltolaitoksen liittymisperusteiden päivittäminen	Uudistetaan perusteet vastaamaan nykypäivää	Uudistaminen toteutettu.
Asukkaiden hyvinvointi	Toimivat, monipuoliset ja houkuttelevat palvelut	Teknisten palveluiden organisaation kehittäminen	Kehittämissuunnitelma	Aloitettu 2022, valmistuu 2023
Asukkaiden hyvinvointi	Elinvoimainen ja vahva Sotkamo	Rakennuttamisprosessien tilaajan resurssien riittävyyden varmistaminen	Osittainen ulkoistaminen	Ulkoistettujen kohteiden määrä

KUNNALLISTEKNISET PALVELUT

Vastuuhenkilö tekninen johtaja Harri Helenius

Tehtävä

Kunnallisteknisiin palveluihin kuuluu operatiivisen toiminnan johtaminen sekä keskitetyt henkilöstö-, talous- ja hallintopalvelut. Tehtävänä on huolehtia lautakuntavalmistelusta, päätösten täytäntöönpanosta, toiminnan kehittämisestä ja talouden suunnittelusta ja seurannasta sekä laskutuksesta, perinnästä, palvelualueen arkistoinnista, yksityisteiden avustuksiin, rakennuslupiin, ympäristötoimen lupiin ja asiakaspalveluun liittyvistä tehtävistä sisäisille ja ulkoisille asiakkaille.

	TP 2020	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TP 2020
Myyntituotot					
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot					
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	-171 145	-131 321	-148 212	-157 285	-158 612
Henkilöstökulut yhteensä	-223 426	-176 406	-198 806	-209 876	-211 496
Palvelujen ostot	-43 607	-34 900	-36 700	-36 700	-36 700
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 808	-2 900	-2 900	-2 900	-2 900
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-12 173	-10 348	-10 348	-10 348	-10 348
Toimintakulut yhteensä	-288 014	-224 554	-248 754	-259 824	-261 444
Toimintakate	-288 014	-224 554	-248 754	-259 824	-261 444
Muut laskennalliset erät	-2 279	0	0	0	0
Toimintakate	--290 294	-224 554	-248 754	-259 824	-261 444

LIIKENNEALUEET

Vastuuhenkilöt tekninen johtaja Harri Helenius, tiensinööri Mika Kemppainen, kiinteistömestari Hannu Tervonen ja työnjohtaja Ari Pöllänen

Tehtävä

Liikennealueet sisältävät kaavatiet, yksityistiet, puistotoimen, varikon, liikunta-alueiden kunnossapidon, liikunta-alueiden projektit, lämpölaitoksen, satamalaitoksen, jätehuollon, maa- ja metsätilat sekä pelastustoimen.

Vuoden 2019 tilinpäätöslukuja ei ole vertailutiedoksi saatavilla, koska luvut ovat olleet jakaantuneena toimialan sisällä eri tavalla.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot	397 066	207 550	207 550	207 550	207 550
Maksutuotot		30 000	30 000	30 000	30 000
Tuet ja avustukset		190 000			
Muut toimintatuotot	275 674	271 546	271 546	271 546	271 546
Toimintatuotot	672 741	699 096	509 096	509 096	509 096
Valmistus omaan käyttöön	21 751				
Henkilöstökulut yhteensä	-809 555	-816 135	-877 425	-875 398	-882 882
Asiakaspalvelujen ostot					
Palvelujen ostot	-2 091 569	-2 368 137	-2 480 623	-2 480 623	-1 480 623
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-400 169	-278 230	-336 280	-336 280	-336 280
Avustukset	-110 936	-786 300	-596 300	-596 300	-596 300
Vuokrat	-275 498	-340 719	-344 881	-344 881	-344 881
Muut toimintakulut	-280 975	-343 479	-351 941	-351 941	-351 941
Toimintakulut yhteensä	-3 693 203	-4 592 280	-4 642 569	-4 640 542	-3 648 026
Toimintakate	-2 998 712	-3 893 184	-4 133 473	-4 131 446	-3 138 930
Vuosikate	-2 998 732	-3 893 184	-4 133 473	-4 131 446	-3 138 930
Poistot ja arvonalentumiset	-982 020	-1 103 184	-1 281 145	-1 281 145	-1 281 145
Tilikauden tulos	-3 980 751	-4 996 368	-5 414 618	-5 412 591	-4 420 075
Poistoeron lis (-) tai väh (+)					
Vyörytysmenot ja -tulot	-28 250				
Tilikauden yli-/alijäämä	-4 009 001	-4 996 368	-5 414 618	-5 412 591	-4 420 075

KIINTEISTÖJEN KUNNOSSAPITO

Vastuuhenkilö kiinteistömestari Hannu Tervonen

Tehtävä

Kiinteistötoimi huolehtii kunnan omistamien kiinteistöjen rakennuttamisesta, kunnossapidosta ja ylläpidosta. Kiinteistötoimi huolehtii lisäksi kunnalle hankituista osakkeista ja vuokrahuoneistoista.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot	1 228 013				
Maksutuotot	-60				
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot	2 784 774	3 467 618	3 459 959	3 459 959	3 459 959
Toimintatuotot	4 012 728	3 467 618	3 459 959	3 459 959	3 459 959
Valmistus omaan käyttöön	3 535				
Henkilöstökulut yhteensä	-636 871	-641 344	-731 595	-734 457	-740 182
Palvelujen ostot	-596 310	-700 253	-730 120	-730 120	-730 120
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 877 209	-1 889 750	-1 889 750	-1 889 750	-1 889 750
Avustukset					
Vuokrat	-677 305	-149 528	-149 528	-149 528	-149 528
Muut toimintakulut	-683 357	-150 828	-150 828	-150 828	-150 828
Toimintakulut yhteensä	-3 793 746	-3 382 175	-3 502 293	-3 505 156	-3 510 880
Toimintakate	222 516	85 443	-42 334	-45 197	-50 921
Rahoitustuotot ja -kulut	-34				
Vuosikate	222 482	85 443	-42 334	-45 197	-50 921
Poistot ja arvonalentumiset	-1 404 467	-1 522 187	-1 629 886	-1 749 886	-1 769 886
Tilikauden tulos	-1 181 985	-1 436 744	-1 672 220	-1 795 083	-1 820 807
Vyörytysmenot ja -tulot	-25 337				
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 207 322	-1 436 744	-1 672 220	-1 795 083	-1 820 807

ATERIA- JA PUHTAANAPITOPALVELUT

Vastuuhenkilö ateria- ja siivouspalvelupäällikkö Airi Hyvönen

Tehtävä

Ateria- ja siivouspalvelu tuottaa laadukkaita ja kilpailukykyisiä palveluja kestävän kehityksen mukaisesti yhteistyössä kumppaneiden kanssa. Palvelua tuotetaan yhteistoiminta- ja palvelusopimusten mukaisesti Sotkamon kunnalle, Kainuun Sotelle ja muille asiakasryhmille. Keskeisimmät muutosvoimat, jotka vaikuttavat lähitulevaisuudessa toimintaan, ovat hyvinvointialueen tuomat toimintatapa muutokset ja tarpeet, työvoiman saatavuus, työn tekemisen muuttuminen etätöön myötä.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot	3 409 645	3 836 986	3 774 344	3 774 344	3 774 344
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset	1 593	2 500	3 500	3 500	3 500
Muut toimintatuotot	1 949				
Toimintatuotot	3 413 187	3 839 486	3 777 844	3 777 844	3 777 844
Valmisteverastojen muutos					
Henkilöstökulut yhteensä	-1 657 039	-1 909 121	-1 832 451	-1 840 792	-1 857 477
Palvelujen ostot	-245 969	-318 250	-349 250	-349 250	-349 250
Ostot tilikauden aikana	-1 028 690	-1 157 100	-1 177 800	-1 177 800	-1 177 800
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 028 690	-1 157 100	-1 177 800	-1 177 800	-1 177 800
Avustukset					
Muut toimintakulut	-181 786	-125 886	-125 886	-125 886	-125 886
Toimintakulut yhteensä	-3 113 484	-3 510 358	-3 485 387	-3 493 728	-3 510 413
Toimintakate	299 703	329 128	292 457	284 116	267 431
Vuosikate	299 703	329 128	292 457	284 116	267 431
Poistot ja arvonalentumiset	-24 716	-26 300	-46 300	-46 300	-46 300
Tilikauden tulos	274 987	302 828	246 157	237 816	221 131
Poistoeron lis (-) tai väh (+)					
Vyörytysmenot ja -tulot	-24 593				
Tilikauden yli-/alijäämä	250 394	302 828	246 157	237 816	221 131

YMPÄRISTÖTOIMI

Vastuuhenkilöt kaavoittaja Juha Kaaresvirta, rakennustarkastaja Janne Heikkinen ja ympäristötarkastaja Teija Härkönen

Tehtävä

Kaavoitus- ja ympäristötoimi sisältää mittaustoimen, kaavoitustoimen, rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun.

Ympäristötoimi huolehtii lainsäädännössä rakennetulle ympäristölle asetettujen tavoitteiden, kuten hyvän kuntakuvan, turvallisuuden, terveellisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden vaatimusten huomioimisesta. Tähän kuuluvat kaavoituksen, mittauksen, rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun edistäminen, kehittäminen ja valvonta ja ekologisesti kestävä luonnonympäristön säilyttäminen.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot	6 011	900	900	900	900
Maksutuotot	220 331	151 000	151 000	151 000	151 000
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot	2 758				
Toimintatuotot	229 100	151 900	151 900	151 900	151 900
Valmistus omaan käyttöön					
Henkilöstökulut yhteensä	-354 853	-447 243	-442 466	-444 518	-448 624
Palvelujen ostot	-101 136	-115 800	-134 700	-134 700	-134 700
Ostot tilikauden aikana	-3 464	-2 600	-5 600	-5 600	-5 600
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 464	-2 600	-5 600	-5 600	-5 600
Avustukset					
Muut toimintakulut	-40 325	-42 646	-42 646	-42 646	-42 646
Toimintakulut yhteensä	-499 778	-608 290	-625 412	-627 464	-631 571
Toimintakate	-270 678	-456 390	-473 512	-475 564	-479 671
Vuosikate	-270 678	-456 390	-473 512	-475 564	-479 671
Suunnitelman muk.poistot	-6 795	-10 695	-10 695	-10 695	-10 695
Tilikauden tulos	-277 472	-467 085	-484 207	-486 259	-490 366
Vyörytysmenot ja -tulot	-3 963				
Tilikauden yli-/alijäämä	-281 436	-467 085	-484 207	-486 259	-490 366

VESIHUOLTOLAITOS

Vastuuhenkilö vesihuoltoinsinööri Aarno Konka

Tehtävä

Vesihuoltolaitos huolehtii kuntalaisten vedensaannista sekä jäte- ja sadevesien poisjohtamisesta toiminta-alueellaan. Vesihuoltolaitos vastaa riittävän ja hyvälaatuisen talousveden tuottamisesta ja jakelusta vesilaitoksen ja siihen liittyneiden vesiosuuskuntien toiminta-alueilla olevien asiakkaiden tarpeisiin. Lisäksi laitos vastaanottaa ja puhdistaa viemärlaitoksen ja vesiosuuskuntien toiminta-alueilla olevien asiakkaiden laitoksen viemäriverkostoon toimittaman jäteveden vähintään ympäristölupapäätöksen mukaiseen puhdistustasoon. Vesihuoltolaitos toimii kirjanpidollisena taseyksikkönä.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot	1 958 102	1 975 836	1 980 655	1 980 655	1 980 655
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot	25 486	4 935	4 935	4 935	4 935
Toimintatuotot	1 983 588	1 980 771	1 985 590	1 985 590	1 985 590
Henkilöstökulut yhteensä	-330 708	-347 357	-413 732	-393 251	-396 528
Palvelujen ostot	-290 128	-387 774	-398 031	-398 031	-398 031
Ostot tilikauden aikana	-406 905	-369 220	-369 220	-369 220	-369 220
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-406 905	-369 220	-369 220	-369 220	-369 220
Avustukset					
Muut toimintakulut	-60 930	-66 811	-66 811	-66 811	-66 811
Toimintakulut yhteensä	-1 088 671	-1 171 163	-1 247 794	-1 227 314	-1 230 590
Toimintakate	894 917	809 608	737 796	758 276	755 000
Verotulot					
Rahoitustuotot ja -kulut	4 628				
Vuosikate	899 545	809 608	737 796	758 276	755 000
Poistot ja arvonalentumiset	-384 497	-410 806	-456 300	-456 300	-456 300
Satunnaiset tuotot					
Tilikauden tulos	515 048	398 802	281 496	301 976	298 700
Vyörytysmenot ja -tulot	-8 742				
Tilikauden yli-/alijäämä	506 306	398 802	281 496	301 976	298 700

9. INVESTOINNIT

INVESTOINNIT	TA 2022	TS 2023	TS 2024
KIINTEÄ OMAISUUS	-300 000	-300 000	-300 000
Maa- ja vesialueet			
tulot	100 000	100 000	100 000
menot	-400 000	-400 000	-400 000
netto	-300 000	-300 000	-300 000
TALONRAKENNUS	-9 236 800	-21 315 000	-7 200 000
Kiinteistöjen korjaus (erikseen määriteltävät kohteet)			
tulot			
menot	-400 000	-350 000	-300 000
netto	-400 000	-350 000	-300 000
Lukion U-osan vesikaton korjaus			
tulot			
menot	-150 000		
netto	-150 000	0	0
Suunnitelmavuosien investointien suunnittelu			
tulot			
menot	-40 000	-40 000	-40 000
netto	-40 000	-40 000	-40 000
Rakennusten kuntoarviot			
tulot			
menot	-20 000	-20 000	-20 000
netto	-20 000	-20 000	-20 000
Kontinjoen päiväkodin rakentaminen			
tulot			
menot	-1 600 000	-200 000	
netto	-1 600 000	-200 000	0
Lukion ja kirjaston suunnittelu			
tulot			
menot	-250 000	-50 000	
netto	-250 000	-50 000	0
Lukion ja kirjaston rakentaminen			
tulot			
menot		-3 650 000	-3 690 000
netto	0	-3 650 000	-3 690 000
Lukion A-osan purkaminen			
tulot			
menot		-350 000	
netto	0	-350 000	0
Sotekeskus 1 -suunnittelu			
tulot			
menot	-200 000	-30 000	
netto	-200 000	-30 000	0

Sotekeskus 1 -rakentaminen			
tulot			
menot		-3 500 000	-1 000 000
netto	0	-3 500 000	-1 000 000
Yläkoulun suunnittelu			
tulot			
menot	-345 000		
netto	-345 000	0	0
Yläkoulun rakentaminen			
tulot	225 000	525 000	
menot	-3 000 000	-9 880 000	
netto	-2 775 000	-9 355 000	0
Vanhan yläkoulun purkaminen			
tulot			
menot		-700 000	
netto	0	-700 000	0
Yläkoulun piha- ja liikennealueet			
tulot			
menot	-200 000	-800 000	
netto	-200 000	-800 000	0
Hiukan rantarakennuksen rakentaminen			
tulot	683 200		
menot	-625 000		
netto	58 200	0	0
Hiukan stadionin rakentaminen			
tulot			
menot	-2 600 000		
netto	-2 600 000	0	0
Särkisen majan purkaminen			
huutokaupan tulot			
menot	-80 000		
netto	-80 000	0	0
Satuvakan vanhan osan märkäeteinen			
tulot			
menot	-65 000		
netto	-65 000	0	0
Aatoksen peruskorjauksen suunnittelu			
tulot			
menot	-20 000		
netto	-20 000	0	0
Aatoksen peruskorjaus			
tulot			
menot		-350 000	
netto	0	-350 000	0

Varikon korjaamotilat			
tulot			
menot	-250 000		
netto	-250 000	0	0
Varikon traktorikatos			
tulot			
menot		-90 000	
netto	0	-90 000	0
Uimahallin 2-vaiheen suunnittelu			
tulot			
menot			-150 000
netto	0	0	-150 000
Lukion liikuntasalin saneeraus			
tulot			
menot		-1 500 000	
netto	0	-1 500 000	0
Opetus- ja työkeskuksen suunnittelu			
tulot			
menot		-30 000	
netto	0	-30 000	0
Opetus- ja työkeskuksen peruskorjaus			
tulot			
menot			-2 000 000
netto	0	0	-2 000 000
Hiekoitushiekkavarasto			
tulot			
menot	-300 000		
netto	-300 000	0	0
Virastotalon julkisivut			
tulot			
menot		-300 000	
netto	0	-300 000	0
JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS	-2 460 000	-2 825 000	-550 000
Hiukan alueen liikennejärjestelyt			
tulot			
menot	-200 000		
netto	-200 000	0	0
Ilkanmäentien kevyen liikenteen väylä			
tulot		75 000	
menot		-150 000	
netto		-75 000	0
Ilkantien jatke			
tulot	100 000		
menot	-450 000		
netto	-350 000	0	0

Vuokatintien lisäalitus rummuille			
tulot			
menot	-30 000		
netto	-30 000	0	0
Kuikankujan liittymän muutostyöt ja hulevesijärjestelmä			
tulot			
menot	-110 000		
netto	-110 000	0	0
Satuvakan kääntöpaikka ja paikoitusalue			
tulot			
menot	-50 000		
netto	-50 000	0	0
Raunilantien saneeraus			
tulot			
menot	-300 000		
netto	-300 000	0	0
Tiilitörmäntien saneeraus			
tulot			
menot	-400 000		
netto	-400 000	0	0
Aluevalaistuksen uusiminen			
tulot			
menot	-100 000	-50 000	-50 000
netto	-100 000	-50 000	-50 000
Marjapolun saneeraus ja Hevoskadun päällystys			
tulot			
menot		-250 000	
netto	0	-250 000	0
Riistapolun saneeraus			
tulot			
menot		-200 000	
netto	0	-200 000	0
Rauhantien saneeraus ja kevyen liikenteen väylä			
tulot			
menot	-320 000	-275 000	
netto	-320 000	-275 000	0
Urheilukadun lopun saneeraus ja Hiukanhovintie			
tulot			
menot		-200 000	
netto	0	-200 000	0
Varsitien saneeraus			
tulot			
menot			-310 000
netto	0	0	-310 000

Kaavateiden päällystäminen			
tulot			
menot	-205 000	-145 000	-110 000
netto	-205 000	-145 000	-110 000
Skeittipuiston rakentaminen			
tulot	60 000		
menot	-200 000		
netto	-140 000	0	0
Reittien kunnostus			
tulot			
menot	-100 000	-80 000	-50 000
netto	-100 000	-80 000	-50 000
Lähiliikunta-alueiden kunnostus			
tulot			
menot	-30 000	-30 000	-30 000
netto	-30 000	-30 000	-30 000
Rantojen kunnostus			
tulot			
menot	-35 000		
netto	-35 000	0	0
Uuden yleisurheilukentän suunnittelu			
tulot			
menot	-30 000		
netto	-30 000	0	0
Vesistömatkailuhanke			
tulot	60 000	30 000	
menot	-100 000	-50 000	
netto	-40 000	-20 000	0
Kuikkalammen laituri			
tulot			
menot	-20 000		
netto	-20 000	0	0
Uusi yleisurheilukenttä			
tulot			
menot		-1 500 000	
netto	0	-1 500 000	0
IRTAIN OMAISUUS	-210 000	-690 000	-90 000
Hallinnon toimiala			
tulot			
menot	-20 000		
netto	-20 000	-500 000	0
Sivistyksen toimiala			
tulot			
menot	-30 000		
netto	-30 000	0	0

Ympäristö- ja tekninen toimiala			
tulot			
menot	-160 000	-190 000	-90 000
netto	-160 000	-190 000	-90 000
KAUKOLÄMPÖLAITOS	-155 000	0	0
Tiilitörmäntie			
tulot			
menot	-120 000		
netto	-120 000	0	0
Rauhantie			
tulot			
menot	-35 000		
netto	-35 000	0	0
VESIHUOLTOLAITOS	-810 000	-510 000	-230 000
Jätevedenpuhdistamon huoltotyöt			
tulot			
menot	-80 000		
netto	-80 000	0	0
Ilkantien jatkeen kunnallistekniikka			
tulot			
menot	-50 000		
netto	-50 000	0	0
Raunilantien saneerauksen kunnallistekniikka			
tulot			
menot	-110 000		
netto	-110 000	0	0
Tiilitörmäntien saneerauksen kunnallistekniikka			
tulot			
menot	-220 000		
netto	-220 000	0	0
Emäntäkouluntien vesi- ja viemärijohdot			
tulot			
menot	-70 000		
netto	-70 000	0	0
Viemäreiden sujutukset			
tulot			
menot	-80 000	-80 000	-80 000
netto	-80 000	-80 000	-80 000
Vuokatinhovintien pumppaamon saneeraus			
tulot			
menot	-50 000		
netto	-50 000	0	0
Vesimittarien vaihdot			

tulot			
menot	-50 000	-100 000	-100 000
netto	-50 000	-100 000	-100 000
Talolinjojen rakentaminen			
tulot			
menot	-50 000	-50 000	-50 000
netto	-50 000	-50 000	-50 000
Koivurinteen vesihuolto			
tulot			
menot	-50 000		
netto	-50 000	0	0
Marjapolun saneerauksen kunnallistekniikka			
tulot			
menot		-100 000	
netto	0	-100 000	0
Riistapolun saneerauksen kunnallistekniikka			
tulot			
menot		-80 000	
netto	0	-80 000	0
Rauhantien saneerauksen kunnallistekniikka			
tulot			
menot		-100 000	
netto	0	-100 000	0
ARVOPAPERIT	0	0	0

KAIKKI INVESTOINNIT	TA 2022	TS 2023	TS 2024
INVESTOINTITULOT	1 228 200	730 000	100 000
INVESTOINTIMENOT	-14 400 000	-25 870 000	-8 470 000
NETTO	-13 171 800	-25 640 000	-8 370 000

10. VESIHUOLTOLAITOS

Vesihuoltolaitos huolehtii kuntalaisten vedensaannista sekä jäte- ja sadevesien poisjohtamisesta toiminta-alueellaan. Vesihuoltolaitos vastaa riittävän ja hyvälaatuisen talousveden tuottamisesta ja jakelusta vesilaitoksen ja siihen liittyneiden vesiosuuskuntien toiminta-alueilla olevien asiakkaiden tarpeisiin. Lisäksi laitos vastaanottaa ja puhdistaa viemärilaitoksen ja vesiosuuskuntien toiminta-alueilla olevien asiakkaiden laitoksen viemäriverkostoon toimittaman jäteveden vähintään ympäristölupapäätöksen mukaiseen puhdistustasoon. Vesihuoltolaitos toimii kirjanpidollisena taseyksikkönä.

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Myyntituotot	1 958 102	1 975 836	1 980 655	1 980 655	1 980 655
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot	25 486	4 935	4 935	4 935	4 935
Toimintatuotot	1 983 588	1 980 771	1 985 590	1 985 590	1 985 590
Henkilöstökulut yhteensä	-330 708	-347 357	-413 732	-393 251	-396 528
Palvelujen ostot	-290 128	-387 774	-398 031	-398 031	-398 031
Ostot tilikauden aikana	-406 905	-369 220	-369 220	-369 220	-369 220
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-406 905	-369 220	-369 220	-369 220	-369 220
Avustukset					
Muut toimintakulut	-60 930	-66 811	-66 811	-66 811	-66 811
Toimintakulut yhteensä	-1 088 671	-1 171 163	-1 247 794	-1 227 314	-1 230 590
Toimintakate	894 917	809 608	737 796	758 276	755 000
Verotulot					
Rahoitustuotot ja -kulut	4 628				
Vuosikate	899 545	809 608	737 796	758 276	755 000
Poistot ja arvonalentumiset	-384 497	-410 806	-456 300	-456 300	-456 300
Satunnaiset tuotot					
Tilikauden tulos	515 048	398 802	281 496	301 976	298 700
Vyörytysmenot ja -tulot	-8 742				
Tilikauden yli-/alijäämä	506 306	398 802	281 496	301 976	298 700

LIITTEET

LISTA TILIVELVOLLISISTA

Lista tilivelvollisista

Luottamushenkilötoimielimet

Kunnanvaltuusto

Kunnanhallitus

Sivistystoimen lautakunta

Ympäristö- ja tekninen lautakunta

Viranhaltijat

Hallinnon toimiala

Kunnanjohtaja

Talousjohtaja

Toimistopäällikkö

Maaseutupäällikkö

Lomituspäällikkö

Henkilöstöasioissa sivistysjohtaja

Sivistyksen toimiala

Sivistysjohtaja

Kasvatusjohtaja

Lukion rehtori

Olympiavalmennuskeskuksen johtaja

Ympäristö- ja tekninen toimiala

Tekninen johtaja

Tieinsinööri

Kiinteistömestari

Työnjohtaja

Ateria- ja siivouspalvelupäällikkö

Kaavoittaja

Rakennustarkastaja

Ympäristötarkastaja

Insinööri

SOTKAMON KUNNAN KUSTANNUSPAIKKAHIERARKIA

Hallinnon toimiala

	VALTUUSTO-SITOVUUS		
Toimielin	Toimiala	Toimintayksikkö	Kustannuspaikka
Hallinto	Vaalit	Vaalit	Vaalit
	Tarkastuslautakunta	Tarkastuslautakunta	Tarkastuslautakunta
	Kunnanvaltuusto	Kunnanvaltuusto	Kunnanvaltuusto
	Kunnanhallitus	Kunnanhallitus	Kunnanhallitus
	Hallintopalvelut	Hallintopalvelut	Hallintopalvelut
		Kansainvälinen toiminta	Kansainvälinen toiminta
		Maakunnallinen yhteistoiminta	Kainuun sote
			Kainuun liitto
		Käyttövaraukset	Käyttövaraukset
			Veteraanitoiminta
			Vanhus- ja vammaisneuvosto
			Nuorisovaltuusto
		Asuntotoimi	Asuntotoimi
	Elinkeinopalvelut	Elinkeinopalvelut	Elinkeinopalvelut
			Matkailumarkkinointi
			Yhteistyösopimukset
		Työllistäminen	Työllistäminen
		Joukkoliikenne	Joukkoliikenne
		Yritysten toimitilat	Osuuskauppa Maakunta
		Muu kehittäminen	Muu kehittäminen
		Elinkeinopalveluiden projektit	Elinkeinopalveluiden projektit
	Henkilöstö	Henkilöstö	Henkilöstö
	Lomatoimi	Lomatoimi	Lomatoimi
			Maatalouslomit
	Maataloustoimi	Maataloustoimi	Maataloustoimi

Sivistyksen toimiala

	VALTUUSTO-SITOVUUS		
Toimielin	Toimiala	Toimintayksikkö	Kustannuspaikka
Sivistyspalvelut	Sivistyspalveluiden hallinto	Sivistyspalveluiden hallinto	Sivistyspalveluiden hallinto
	Varhaiskasvatus	Varhaiskasvatus	Varhaiskasvatuksen hallinto
			Päiväkotihoido
		Päiväkodit	Satuvakka
			Tiilikangas
			Leivola
			Käpymetsä
			Kontinjoki
		Perhepäivähoito	Perhepäivähoito
		Ryhmäperhe-päivähoito	Ryhmäperhe-päivähoito
		Muu varhaiskasvatus	Muu varhaiskasvatus
		Varhaiskasvatuksen projektit	Varhaiskasvatuksen projektit
	Perusopetus	Perusopetus	Perusopetuksen hallinto
			Perusopetuksen yhteiset
			Leivola
			Salmela
			Kontinjoki
			Naapurinvaara
			Pohjavaara
			Vuokatti
			Tenetti
			Aamu- ja iltapäivätoiminta
			Perusopetuksen projektit
	Lukio	Lukio	Lukion hallinto
			Lukio-opetus
			Lukion projektit
	Vuokatti-Ruka Olympiavalmennus-keskus	Vuokatti-Ruka Olympiavalmennus-keskus	Vuokatti-Ruka Olympiavalmennus-keskus
			Vuokatti-Ruka Olympiavalmennus-keskuksen projektit
	Vapaa-aikapalvelut	Vapaa-aikapalvelut	Vapaa-aikapalvelut
		Liikuntapalvelut	Liikuntapalvelut
		Kansalaisopisto	Kansalaisopisto
			Kansalaisopisto Sotkamon toimipiste
			Kansalaisopisto Kuhmon toimipiste
			Kansalaisopiston projektit
		Kirjasto	Pääkirjasto
			Kirjastoauto
			Kirjaston projektit

		Musiikkitoiminta	Musiikkitoiminta
		Kulttuuri- ja museotoimi	Kulttuuri- ja museotoimi
		Nuorisotoimi	Nuorisotoimi
			Nuorisotoimen projektit

Ympäristö- ja tekninen toimiala

	VALTUUSTO-SITOVUUS		
Toimielin	Toimiala	Toimintayksikkö	Kustannuspaikka
Ympäristö ja tekninen lautakunta	Kunnallistekniset palvelut	Teknisten palveluiden hallinto	Teknisten palveluiden hallinto
	Liikennealueet	Liikennealueet	Liikennealueet
			Investointien palkkamenot
		Kaavatiet	Kaavatiet
			Matkailualueiden tiet
			Hulevesiviemäri
		Yksityistiet	Yksityisteiden hallinto
			Yksityisteiden kunnossapito
			Yksityisteiden perusparannus
		Puistotoimi	Puistotoimi
		Varikko	Varikko
		Liikunta-alueet	Liikunta-alueet
			Liikunta-alueiden projektit
			Latu- ja kelkka-poolimaksut
		Lämpölaitos	Lämpölaitos
		Satamalaitos	Satamalaitos
		Jätehuolto	Jätehuolto
			Kaatopaikka
			Ajoneuvojen siirto
			Lumenkaatopaikka
		Maa- ja metsätilat	Maa- ja metsätilat
		Pelastustoimi	Pelastuslaitos
	Kiinteistöjen kunnossapito	Kiinteistöjen kunnossapito	Kiinteistöjen kunnossapito
			Investointien palkkamenot
			Kiinteistöt, tekninen
			Kiinteistöt, sivistys
			Kiinteistöt, as.osakkeet
	Ateria- ja puhtaanapalvelut	Ateriapalvelut	Ateriapalvelut
			Ateriapalvelujen kohteet

		Puhtaanapitopalvelut	Puhtaanapidon kohteet
			Puhtaanapitopalvelut
			Puhtaanapidon kohteet
	Ympäristötoimi	Mittaustoimi	Mittaustoimi
		Kaavoitustoimi	Kaavoitustoimi
		Rakennus- valvonta	Rakennus- valvonta
		Ympäristön- suojelu	Ympäristön- suojelu
	Vesi- ja viemärlaitos	Vesilaitos	Vesilaitos
		Viemärlaitos	Jäteveden- puhdistamo
			Muu viemärlaitos
		Hulevesi- viemärointi	Hulevesi- viemärointi